PRAXIS EXACTISSIMA DIOECESANAE SYNODI

cum Theoria celebrandæ

IN QVATVOR DISTRIBVTA PARTES;

In quibus, quid ante Synodum, in Synodo, post Synodum proprijs cum formulis, & Doctorum Annotationibus, agendum sit, explicatur.

AVCTORE

BARTHOLOMAEO GAVANTO MEDIOLANENSI

Congreg. Cler. Reg. S. Pauli, & Sacræ Rituum Congreg. Consultore.

ROMAE, Apud Franciscum Caballum. M. DC XXVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

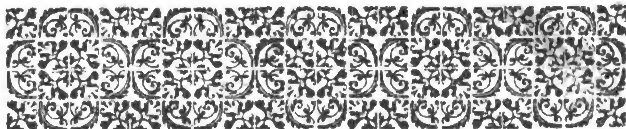
IO. GARZIAE CARD. MILLINO

In quo præclara habent Synodia
Scientiarum, & omnium Virtutum,
Iuſtitiæ, & Gratiæ,
Rotaliũ Legũ, Legationis Regiæ, & Imperialis,
Epiſcopalis gloriæ, Purpureæ dignitatis,
Prauitatis Hæreticæ diſsipandæ, per orbem
propagandæ Fidei,
Eccleſiaſticæ immunitatis conſeruandæ,
Sacræ Ritualis retinendæ diſciplinæ,
Concilij Tridentini ſapienter declarandi,
Indulgentiarum rite diſtribuendarum,
Examinis Epiſcoporum, Epiſcopalium iurium,
Regularis obſeruantiæ, & Regularium
Ordinum Protectionis,
Maioris Virginei Templi Præfecturæ,
Paſtoralis in Vrbe ſollicitudinis,
Summorum de Orbe negotiorum
Documenta, adiumenta, incrementa,
ornamenta ſumma:
ò præclara Synodia!

Exactiſſimam Diœceſanæ Synodi celebrandæ Praxim
pluribus de cauſis ab Auctore debitam

BARTHOLOMÆVS GAVANTVS
Cler. Reg. S. Pauli grati animi ergò

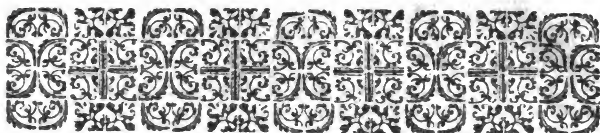
D. D. D.

AD LECTOREM.

NObiliorem, vtiliorem, iucundiorem haud ſcio, an habeat Epiſcopus actionem, ſi ea ritè fit, quàm Diœceſanam Synodalem. nobilior enim ea eſt, in qua Hierarchia tota, vnà ſimul, effulget Eccleſiaſtica. Vtilior eſt, tum Decretorum Sanctione, tùm Scrutinio Synodali. Iucundior item ob varios ritus, Apparatuum, ſacrificiorum, Proceſsionum, Precum, Concionum, Profeſsionis fidei, electionis officialium Cleri, ſuffragiorum prò Defunctis, Acclamationum, & eiuſmodi, quæ omnia quaſi ſigillo claudit oſculum pacis ſuauiſsimum. ea igitur Actio negligenda non eſt, imo exactiſſime peragenda. De qua ſcripſere pauci, & ij vel indicarunt potius, quàm pertractarunt; ſi tractarunt, minus practicè; ſi practicè, non ſine præiudicio ſacrorum Rituum. Multa ſanè

nos didicimus, experientia comite, in Synodis Spoletana Card. Vicecomitis, in Perusina Comitoli, Derthonensi Dossenæ, Nouariensi Bascapetrij, Laudensi Seghitij, Imolensi Millini, Interamnensi Geræ, altera Spoletana Castruccij, Perusina altera Comitoli, & Neapolitana Card. Boncompagni, præclarissimorum Antistitum; quibus affuimus administri minimi, vt disceremus: vnde collegimus hanc Praxim breuem, nobis ipsis vsui futuram, vt seruiamus aliquando alijs Episcopis. sed efflagitantibus amicis, ad communem vtilitatem non potuimus non eam dare publico prælo. Aequo tu animo, benigne lector, accipe, & Vale.

DISTRIBVTIO ET INDEX HVIVS PRAXIS.

PARS PRIMA.

De ijs, quæ ante Synodum agenda ſunt.

An-

Cap.

PARS SECVNDA.

De Ordine Synodi Diœcesanæ.

Ordo Synodi Diœcesanæ per duos dies.

Ordo

PARS TERTIA.

De ijs, quæ Synodum sequuntur.

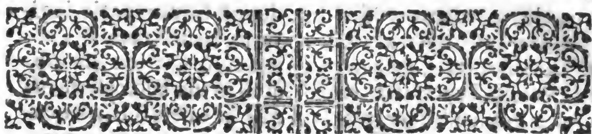
PARS QVARTA.

De formulis varijs ad prædicta.

For-

FINIS INDICIS.

PARS

PARS PRIMA.

DE NOMINE ORIGINE & definitione Synodi Diœcesanæ.

Cap. I.

1 CVM partres nostræ eæ sint præcipuę, vt Praxim Diœcesanæ Synodi celebrandæ describamus, in ijs, quæ ad Theoriam potius attinēt, non immoramur.

2 Est enim Synodus, Gręcè, Concilium latine, seu cætus, vel Congregatio. cap. 1. §. Synodus 15. dist.

3 Et licet originem habere videatur ab Apostolis Act. 15. quia tamen ibi conuenerunt Apostoli, qui erant Episcopi, & seniores; deducimus originem Diœcesanæ Synodi libētius ab Act. 21. ver. 18. An. D. 58. vbi sub Iacobo Episcopo Hierosolymitano omnes seniores, Græcè presbyteri, fuere collecti, in causa S. Pauli. & Nota, quòd de primo Apostolorum Cōcilio loquuti sunt hoc modo: Visum est Spiritui Sancto, & nobis. qui ritus adhuc perseuerat apud nos, vt Concilia Prouincialia, & Generalia dicantur congregata in Spiritu Sancto; quod prohibetur dici de Synodo Diœcesana.

qua de re monitus fuit quidam Epiſcopus à S.R.E. Cardinalibus, qui ante Decreta Synodalia eo modo loquendi fuerat vſus, & prælo cum iiſdem verbis dedit.

3 Diœceſana vero Synodus eſt Congregatio legitima, quam facit Epiſcopus cum Clericis ſibi ſubditis in ſua Diœceſi;de iiſque in ea tractat, quæ curæ ſuæ paſtorali incumbunt. quæ definitio ſatis apertè patet.

DE INDICTIONE Synodi Diœceſanæ. Cap. II.

1 SOlet indici tribus modis. primo ſolemniter in die Epiphaniæ, ex Cæremoniali Epiſ. libro 1. cap. 31. nimirum intra Miſſarum ſolemnia, dum feſtiuitates anni ſolẽniores denunciãtur populo, poſt Euãgelium ab Archidiacono, ſeu Canonico, vel Beneficiato, aut alio, iuxta conſuetudinẽ loci, pluuiale induto, in pulpito, vel vbi ſolet cãtari Euangelium, iuxta formulam, & cantum, quæ habentur in Pontificali par. 3. tit. De publicatione Feſtorum mobilium. quidam Epiſcopi pleniorem formulã dederunt cantandam; ſe dà Pontificali nullo modo eſt recedendum.

2 Deinde in Calendario non pauci edici iubent diem ipſam Diœceſanæ Synodi, ea die, quæ occurrit in Calendario, his, & ſimilibus verbis. Fer. 2. Dom. 3. poſt Paſcha Officium fit &c. Hac die conueniãt omnes de Clero ad Synodum &c.

3 Per Edictum, duos ante menſes, vel vnum ſaltem, ex Cærem. Epiſc. loco cit. propoſita ſchedu-

dula, manu Notarij, seu Cancellarij subscripta, Ecclesiæ Cathedralis affixa valuis ad præscriptam formam in dicto Cæremoniali, quam dabimus infra vnà cum alijs Synodalibus formulis in 4. par. cap. 1. num. 3.

4 Pleniori forma vtuntur omnes, quam vide infra, ex Actis præsertim Ecclesiæ Mediolanensis, & Nouariensis. par. 4. cap. 1. num. 4.

5 Addunt alij in calce Edicti Præmonitiones aliquas, vt Clerus accedat instructior ad actiones Synodales: quod arbitrio Episcoporũ relinquitur. Dabimus infra exemplũ è Perusina Synodo desũptum. par. 4. cap. 2.

6 Quòd si ob aliquod impedimentum sit proroganda Synodus, opportuno tẽpore id fiat, vt moneatur Clerus, ad formulam infra præscribendam. par. 4. cap. 1. numero 5.

ANNOTATIONES.

§. 1.

1 IN Edicto quatuor contineri solent; Episcopus indicens; Clerus, cui indicitur; tempus, & locus Actionis Synodalis.

2 Episcopum intellige consecratum, quod omnes fatentur. item electum, & confirmatum; ex Henrico Botteo de Synodo par. 1. quæst. 6. ver. secundo accessoriè, qui sequitur Innoc. in cap. transmissam de elect. quia conuocatio Synodi est meri imperij. item prouisum à Papa, nondum consecratum, dummodo suas bullas expediuerit, vt probat Io. Ant. Massobrius tract. de Synodo Diœces. cap. 2. dub. 1. num. 9. item eum, qui liberam sit adeptus possessionem Episcopatus: ex eodem Massobrio ibid. dub. 3.

3 An vero Capitulum, sede vacante, possit conuocare Synodum, concedit idem Massobr. dub. 4. hoc est, per Vicarium Capitularem, ex Declar. Congregationis citata ibid. & à Garzia de benef. p. 9. cap. 2.

num. 8. Vicarius autem Episcopi non potest, citra speciale mandatum, ibid. cum Azor. instit. mor. p. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 4.

4 Nomine Cleri, qui tenetur ad Synodum venire, intellige subditos Episcopi, de quibus fuse Massobr. cap. 3. dub. 2. breuiter dico: tenentur accedere primo Abbates habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo, siue sint exempti, siue non, citra priuilegium speciale. 2. Regulares assumpti ad Ecclesias Parochiales. 3. Prælati sæculares; quia appellatione presbyterorum comprehenduntur. 4. Parochi, & alij Sacerdotes exercentes animarum curam, etiamsi sint præsentati per exemptos. 5. Qui obtinent beneficia simplicia. 6. Qui de consuetudine per decennium introducta accedere solent. 7. Vel per se, vel per procuratores. Hæc ex Massob. dub. 6. vbi ille fusius.

5 Dubitant D. D. extra ius consuetudinis, de Canonicis Eccl. Cathedralis, & inferioris Collegiatæ, tum de alijs Sacerdotibus non beneficiatis. conueniunt autem, hosce omnes teneri, si de reformatione morum agatur, aut de publicandis Decretis proximi Concilij Prouincialis, vel de re concernente vniuersum Clerum, seu Canonicos. multo ergo minus Diaconi, & inferiores Clerici tenentur accedere, nisi de consuetudine, si adsit, vel de speciali iure. Nam Mediolani tenentur omnes Sacris ordinibus initiati adesse Synodo.

6 Quod attinet ad tempus, singulis annis admonet Concil. Trid. sess. 24. cap. 2. de reform. celebrandam esse Synodum; quod (heu) negligitur à multis; & tamen omittens celebrare Synodum venit suspendendus ab executione Officij, cap. sicut in fi. de accus. & ex Declar. S. Congreg. Conc. 27. Martij 1590. nimirum per Archiepiscopum, cui subest, ex Massob. cap. 2. dub. 3. à num. 3. & Illustrissimi Patres Conc. Trid. Congregationis aiunt, esse de præcepto, vt quotannis fiat, nisi causa excuset, quæ solet, & debet afferri in Visitatione liminum Apostolicorum.

7 Porrò tempus magis congruum videtur esse Paschale tempus, quod probat Bott. p. 1. quæst. 8. cuius etiam rationes valde mihi placent, ea excepta, qua ille vult extra tempora ieiunio destinata celebrari Synodum, ne fiat cum ieiunio: at in Synodo Mediol. 6. habetur hoc Decretum: videlicet: ieiunium, quod in Ecclesiasticis his actionibus (loquitur autem de Synodalibus) olim institutum fuit, vt seruetis, hoc valde hortamur in Domino. Addo ego, quod prima Synodus loco cit. Act. 21. celebrata fuit tempore Paschali prope Pentecostem, vt ex Apostolico textu probatur apertè: & præterea Romæ celebrabatur Dom. 2. post Pascha, in qua ideo legitur Euangelium de Pastore

bono,

bono, ex Ruper. lib. 9. cap. 1. Durando lib. 6. cap. 98.

8 Locus denique, quicunque ille sit in Diœcesi, est aptus; aptissimus autem est Ecclesia Cathedralis.

DE EPISTOLIS Episcopi pro Synodo. Cap. III.

1 IN Actis Ecclesiæ Mediolan. habentur exẽpla litterarum Episcopaliũ ad Vicarios foraneos, Testes Synodales, & ad Parochos: quas dabimus infra. p. 4. cap. 3.

2 Sed earum loco videntur sufficere Præmonitiones eæ, quas supra significauimus, capite præced. num. 5.

3 Scribebat S. Carolus etiã ad Regulares, vt actionem Synodalem pijs precibus adiuuarent; quod, monitione breuiori in scriptis ad vnumquodq. monasterium tàm virorum, quàm fœminarum trãsmissa, suppleri potest. Vide infra par. 4. cap. 3. num. 3. & 4.

DE CONGREGATIONIBVS ante Synodum. Cap. IV.

1 DIuersis diebus, & ob diuersas causas habendæ sunt variæ Congregationes coram Episcopo; qui in ijs cum Rochetto, & Mozetta in suis ædibus consultores excipiet. omnes autem stata hora vocati conuenient.

2 Episcopus ergo deputabit idoneum virum, qui referat in librum ea omnia; quæ in hisce conuentibus pertractantur: cum ego vellem, qui fu-

turus erit Secretarius Synodi.

3 Eliget sex, vel octo, partim Theologos, partim Canonistas, sæculares, & regulares, quorum consilio vtatur in negotijs Synodalibus.

4 Die commodiori conuocet omnes Curatos ciuitatis, à quibus coram se, & prædictis consiliarijs exquirat statum totius ciuitatis, atq; quæ decernenda proponuntur in Synodo, scripto consignentur à proponentibus.

5 Alia die accersantur à Diœcesi Vicarij foranei, seu Archipresbyteri, seu primores Parochi; & eadem exquirat Episcopus, & eodem modo, vt supra, de statu Diœcesis, post habitos in Diœcesi similes conuentus.

6 Laudabile esset, si conuocarentur alia die vnà simul omnes Regulariũ superiores coram Episcopo, vt ij suppeditarent in genere peccata populorum, & opportuna remedia; quod prodesset quàm maxime pro reseruatione casuum vtiliore.

7 Ex his, & ex Visitatione proxima ciuitatis, & Diœcesis, opera prædictorum consultorũ, haurienda est materia Decretorum Synodi, quæ debet esse de ijs, in quibus vt plurimum peccatur; sed de his paulo post agemus.

DE ORDINE HABENDI prædictas Congregationes. Cap. V.

1 STata hora, & per nũcios, seu schedulas vocatis vocandis, in aula, seu cubiculo capaci Palatij Episcopalis, ante omnia Episcopus stans, alijs quoque stantibus, recitabit de libro Pontificali, seu de Tabella parata Orationem, Adsumus,

mus, &c. seu preces initio Congregationis dici solitas: Veni Sancte Spiritus, &c.

2 Sedentibus omnibus, legitur à Secretario Episcopi Catalogus eorum, qui debent interesse; vt notētur in libro hoc modo: Die .... mense .... coram Reuerendissimo D. N. Episcopo, & M. R. R. N. N. N. N. N. N.

3 Sedebunt autem ordine congruo, iudicio Episcopi, pro iure dignitatum, titulorum, & cæteris paribus, iure promotionis antiquioris. Regulares post presbyteros sæculares. inter sæculares autem è prędictis consultoribus primus locus Vicario Generali dandus erit; secundus illis, qui in Cathedrali dignitatem habēt; tertius Præposito Collegiatæ insignis, qui præcedere debet Canonicum Cathedralis Ecclesiæ extra collegium suum procedentem, quod bene probat Cassanæus in Catal. glor. mundi. 4. par. consid. 38. nisi aliud obstet. quartus locus Canonico Collegiatæ insignis. quintus Parocho. sextus alijs, nisi forte quis sit Protonotarius, seu Doctor, cui in huiusmodi conuentibus cedunt aliqui ex prædictis. qua in re valet maxime consuetudo locorum, ait Cassanæus in 4. par. citata.

4 Exposita causa conuocationis ab Episcopo; interrogantur singuli de re proposita, ordine maioritatis, incipiendo à maioribus, qui facta debita Episcopo reuerentia, respōdent breuiter, & prout res postulat, ad interrogata, ne tempus conteratur.

5 Notabit Secretarius, quæ notatu sunt digna, Episcopi arbitrio.

6 Sed in Congregationibus Parochorum, Vicariorum Foraneorum, & Regularium, consultores prædicti Synodales sedebunt hinc inde à latere

Episcopi. alij vero interrogati surgent,& facta reuerētia Episcopo debita, & consueta (certe cum genuflexione, exceptis Canonicis) stantes dicāt sententiam suam; quos tamen fere statim iubebit Episc. sedere, & caput tegere.

7 Actis de more gratijs ab Episcopo per consuetas preces in fine Congregationis dici solitas, dimittitur Congregatio.

DE CONFICIENDIS Decretis. Cap. VI.

1 Distribui possunt diuersi tituli materiarū Synodaliū prædictos inter cōsultores; vt quisq; suggerat, quod in Domino expedire iudicauerit.

2 Caueatur à multitudine Decretorum.

3 Ea sint de rebus, quæ ad plures attinent, non ad vnum, aut alterū tantùm.

4 Aliquando sufficit ea in memoriam Cleri reuocare, quæ in Conc. Tridentino, aut Prouinciali, cui subest Clerus, aut alias à prædecessore Diœcesano sancita sunt. si hæc Decreta non sufficiunt, fiat tandem Decretum nouū. Plena sunt Decretis optimis in quacunq; re Acta Mediol. Eccl. è quibus, & alijs Manuale Episcoporum per Aphorismos distributum dabimus in lucem, volumine breui.

5 Si abrogandum est aliquod Decretum prædecessorum Episcoporum, fiat cum expressione causæ, ad eorum reuerentiā.

ANNOTATIONES.

§. 2.

1 NVnquam decernatur contra ius Pontificium, neque Prouincialis Concilij Decreta.

2 De

2 De quibus autem possit Episcopus statuere, & qua ratione, non est huius loci disputare. fuse Massobrius de Synodo cap. 4. à dubio 41. vsque ad 98. Breuiter dico: sit lex honesta, iusta, possibilis, secundum naturam, consuetudinem patriæ, loco, & tempori conueniens, necessaria, & vtilis. ex Massobr. dub. 52. vbi fusius ille.

6 Peritiori deniq; in hoc genere cura demandetur, vt Decreta ordine congruo, & Ecclesiastico stylo latino describantur, in Synodo legenda.

7 Nō enim placet ea describi materno sermone, in gratiam (aiunt) foranei Cleri: illud enim incōmodum vitari poterit, quod in Clero timetur ignorātiæ, si ad singula Decreta, vel certe ad potiora subsistat Lector, & Episcopus addat verba materna in commendationē Decreti. quod pręstare solitus fuit Neapolio Comitulus Perusię Episcopus; quem sequutus est Illustriss. D. meus Card. Boncōpagnus in prima Synodo Neapolitana, paternè & maternè loquens cum suo Clero non sine multo fructu.

8 Conuocādum tandem erit coram Episcopo Capitulum Cathedralis Ecclesię, vt de Canonicorum consilio stabiliantur, non autem de consensu.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 Consilium Canonicorum est requirendum, alioquin Decreta non valerent, arg. cap. quanto de his quæ fi. à præl. nisi forte Episcopus præscripsisset, huiusmodi consilium non quærere; ex Anchar. in repet. cap. 1. de constitut. contra Hostien. de his, quæ fi. à prælato, qui putat contrariam consuetudinem irrationabilem.

2 Piasecius in Praxi Episcop. par. 2. cap. 2. num. 9. recenset casus sex in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli. & Primo quando vertitur interesse ipsius Capituli. Secundo, quando diminueretur auctoritas Ecclesiæ. Tertio; quando agatur de alienatione rerum Ec-

Ecclesiæ. Quarto, quando de obligatione Ecclesiæ. Quinto, quando de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationem consensus Capituli. Sexto, quando de ventilatione casuum criminalium. & ibi citantur textus.

3 Pro casuum reseruatione in Synodo facienda, (quod valet, vt non expirent per mortem Episcopi) Sacra Congregatio Card. super negotia Episcoporum admonuit Episcopos die 26. Nouembris 1602. vt atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent: neque superfluè illos casus, qui Sedi Apostolicæ sunt reseruati. Paucissimos item reseruent. eadem Congregatio apud Quarantam Verbo, Casus reseruati. Vide eundem ibi, vbi explicat optime, quando expirent.

DE PRAEPARANDIS pro Actione Synodali. Cap. VII.

1 AGendum est deinde cum prædictis Consultoribus, vocatis etiam Magistris cæremoniarum, & Sacrista Cathedralis Ecclesiæ, de necessarijs ad Actionem Synodalem. Hæc autem sunt. Hospitia pro Clero cum electione Præfecti, & coadiutorum.

Apparatus Ecclesiæ, & loci sessionalis.

Distributio sessionum.

Numerus Tabellarum.

Catalogus Cleri vocandi ritè ordinatus.

Habitus Cleri qualis, & ordo sedendi.

Processiones, prima, & vltima.

Horæ canonicæ, & Missæ Synodales.

Musicus cantus.

Quæ paulo ante diem Synodi ad excitandos populos agenda sunt.

Officiales Synodi, hoc est, Actionis ipsius Synodalis.

Delectus Examinatorũ, Iudicum, Testium, Punctatorum, & Officialium Cleri, in Synodo approbandorum.

2 De singulis dicamus bre-

breuiter, vt quiſque ſciat officium ſuum, & ſciat Epiſcopus aptiores deligere.

DE HOSPITIIS & eorum Præfectis. Cap. VIII.

1 HOſpitia deligenda ſunt in ciuitate, & caupones ij ſeligēdi ſunt, qui pietate alijs præſtant; quibus iniungēdum erit, vt prophanas imagines tollant de cubiculis, frugalem menſam ſuppeditent ijs, qui ad alios non diuertunt ciues.

2 Præfectus autem deputandus erit cum aliquibus comminiſtris, vt in ea re inuigilent, ædes inuiſant; & ad quos recurrere queant ij, qui de Clero eorum opera egent ad hoſpitium ſibi parandum.

3 Laudandi ſunt Neapolio Comitulus Epiſcopus Peruſiæ, qui menſam communem in ſuo Palatio, durante Synodo, pauperibus de Clero ſuppeditabat, & aliquos item lectos parari curabat pro iiſdem; tùm Ferdinandus Millinus Imolæ Epiſcopus, qui ad menſam ſuam vocabat per triduum mane Vicarios foraneos, & in aula maiori alias menſas ſterni iubebat clericis egentioribus.

DE APPARATV Cathedralis Eccleſiæ. Cap. IX.

1 ORnabitur Eccleſia feſtiuo, & ſolemni ritu, vt in capitulo de ornatu Eccleſiæ plenè dictum eſt, ait Cæremon. Epiſcop. lib. 1. cap. 31.

vſ-

vſq; ad valuas incluſiue.

2 Sedilia in ea diſponentur, inquit idem Cærem. vt Dignitates, & Canonici Eccleſiæ Cathedralis hinc inde à lateribus Epiſcopi; vel ante Epiſcopum ſemicirculum faciant. illud tamen prius placet magis, & eſt commodius ad functiones Synodales.

3 In media itaque naui Eccleſię paretur locus ſeſſionalis hoc modo. hinc inde affigātur aulęis ſchędulæ patentes cum litteris grandioribus, continentes nomina locorum Diœceſis, iuxta ſcamna, pro Diœceſano Clero pręparata, ordine ſeruato ſecundū gradus locorū; vt quiſque ſciat, vbi ſedere ſuo loco debeat.

4 Circummuniatur ſeſſionalis locus, ita vt laici illuc intrare nullo modo poſſint.

5 Sedes Epiſcopi ſit alta tribus gradibus tapete cōtectis, & hinc inde ſedilia collocentur pro Diaconis aſſiſtentibus. paretur etiā menſa parua cū ſuo panno violaceo collocanda facile ante Epiſcopum ſedentem, pro Reliquijs, & ſcrutinio, de quibus infra.

6 Hinc inde in quadrum ſedilia longa pro Canonicis præparentur, veſtita panno viridi, alta vnico gradu à pauimento. quòd ſi adfuturi ſint Abbates, aut alij maiores Canonicis, veſtiri poterit prima pars ſcamni, quod à dextris Epiſcopi, & eidē vicinius eſt, panno nobiliori, puta violaceo, aut alio, ad differentiam in eodem ſcamno à Canonicis faciendam. Protonotarij Apoſtolici, ſi vtātur rochetto, & mantelletto, ſedebunt poſt Canonicos in eodem ſcamno, à ſiniſtris Epiſcopi ſedentis, quod obſeruatur Mediolani.

7 In fine ſedilium Canonicorum, facie verſa ad Epiſcopum, ſedebit iuxta dexteram Epiſcopi Vicarius Generalis in ſede coriacea domeſtica cum parua menſa ſtrata panno, vt prę ſto ſit accedenti ad eū

Cle-

Clero pro varijs cauſis. in eadem linea ſedebũt iuxta ſiniſtram Epiſcopi in ſcamno nudo ad menſam aliam ſimiliter veſtitam Promotor, & Secretarius Synodi cum Notario Epiſcopali. menſæ tegantur conuenienti panno, ad minus viridi.

8 Si Archiepiſcopus præeſt Synodo, collocetur in medio centro areæ, quæ eſt inter Canonicorum ſedilia, ante ſedem Epiſcopalem ſeſſionalem, ſcabellum commune pro eo, qui geſtare debet Crucem Archiepiſcopalem in Synodo, cuius imago Crucifixi reſpiciet ſemper Archiepiſcopum.

9 Pulpitũ amouibile pro lectione Decretorum collocari poterit prope menſam, ad quam ſedet Secretarius Synodi, vt inde ſuppeditentur eidem, quę ſunt legenda.

10 Hinc inde à tergo Canonicorum ſedilia erunt pro Clero Vrbano: alia pro Foraneo occupabunt nauim mediam, ita tamẽ, vt in medio iuxta Epiſcopum ſit tranſitus omnino liber, & amplior ad eundum, redeundumve, prout eſt opus. Nobilior Foraneus Clerus ſedebit in anterioribus ſcamnis, reliquus in poſterioribus.

11 Ad apparatum ſpectat ornatus Altaris maioris; & colore quidem rubeo veſtietur, niſi aliud requirat ſolemnis Miſſa, de qua infra.

12 Excepta Miſſa, vt dictum eſt, paramenta omnia in actione Synodali coloris erunt rubri.

DE DISTRIBVTIONE ſeſsionum. Cap. X.

1 NVmerus ſeſſionum ex Pontificali ſolet eſſe trium; at arbitratu Epiſcopi poteſt eſſe pauciorum, ex eodem Pontificali. pendet autem hic nu-

numerus à rebus agendis in Synodo ipsa. ex Actis Eccl. Mediol. potest esse plurium, quàm trium.

2 Prima Synodus ab Episcopo celebrãda esset summa cum maiestate, & vtilitate Cleri, & populi, vt effulgeat Ecclesiast. Hierarchia; & ideo nihil esset omittendũ, quod ad perfectissimam Synodum, quam hic describimus, attinere possit.

3 Ij etiam, qui nonnisi tertio quoque anno Synodum conuocãt, eadem obseruare deberent.

4 Qui vero quotannis celebrant, vna sessione possunt absoluere, quæ sunt necessaria; omissis ijs, quæ sunt ad splendorem, cum vtilitate tamen coniunctum.

5 Porrò necessaria sunt ea, quæ ad electionem spectant Examinatorum, Iudicumque, & ad professionem fidei à nouis Beneficiatis emittendam.

6 Non tamen placere potest ea Synodus, quæ per duas horas mane celebratur, vbi multus est Clerus. saltem per totum diem detineatur ille cum maiori fructu.

7 Cardinalis Palęottus in Archiepiscopali suo Bononiensi distribuit actiones Synodales pro vna sessione, pro duabus, pro tribus. cuius distributionis formulam dabimus infra in 2. parte.

DE TABELLIS Synodalibus. Cap. XI.

1 DEscribenda est primo disciplina Cleri in Synodo, & Processione, seruanda iuxta formulas infra tradendas; & hæ Tabellę solent imprimi; pluribusque in locis Ecclesiæ Cathedralis, & Palatij Episcopalis pridie Synodi affigi. Vide in 4. par. cap. 4. num. 1. 2. & 4.

2 Alia Tabella precum typis

typis item editur, distribuenda toti Clero, ad vsum primæ Processionis ante Synodalem sessionē. continet autem Hymnos, & Psalmos. exemplum illius dabimus infra. 4. p. cap. 4. num. 3.

3 Tabella item exponitur impressa, quæ continet capita orationis, loco cit. num. 5.

4 Scrutinij alia pro Præfectis eiusdem, vt infra, loco cit. num. 6.

5 Acclamationum, si faciendæ sint, multa exempla debent edi pro maiori, vel minori numero Cleri. vt in 4. p. cap. 11. num. 1. & 2. & hæ quinque Tabellæ prælo dari solent.

6 Aliæ parantur manuscriptæ: cuiusmodi sunt; Formula professionis Fidei breuior; Iuramentorum formulę pro Examinatoribus, Testibus synodalibus, & Punctatoribus; & hæ maiusculis exarantur characteribus, vt duo, vel tres simul eas legere queant ante Episcopum genuflexi. De quibus in quarta par. c. 5. toto.

7 Denique scribuntur in folio capita quædam orationis mentalis, à deputando cantanda, in fine cuiusque sessionis, ad formam, vt infra, describendam, in quarta par. c. 10. toto. & hæ Tabellæ sufficiunt.

DE CATALOGO CLERI vocandi. Cap. XII.

1 NEcessarius est Catalogus eorum, qui ad Synodum Diœcesanā tenentur accedere, pro quo integrè conficiendo monendi sunt opportuno tempore Parochi, vt tàm in Vrbe, quàm in Diœcesi quisque transmittat ad Episcopum nomina eorum de Clero, qui in sua Parochia degunt. neque

que solum nomina, sed etiam cognomina, beneficiorum titulos, quos habent, & ordines sacros, imo etiam Doctoratus insignia quæ, & qualia habent.

2 Hisce datis relationibus, deputari debent duo, vel tres, qui in ordinem redigant totius Cleri nomina, vt congruo quisq; loco vocetur.

3 Ordo is erit, vt primo nominetur Clerus ciuitatis, tum Diœcesis. In ciuitate, Cleri ordo erit; vt primò Abbates, deinde Dignitates, & Canonici Ecclesiæ Cathedralis, cum beneficiatis, & capellanis, qui eidem actu inseruiunt, vel beneficij titulos ibidem habent: tum Clerici seminarij, & alij, qui Sacristiæ ministrant. Tum vocentur Canonici, & Clerus singularum Collegiatarum, ordine seruato digniorum Ecclesiarum. Rectores parochiarum, hoc est, Præpositi, Archipresbyteri (nisi hi præcedant illos) Rectores, Vicarij perpetui, Vicerectores amouibiles, Beneficiati simplices, Presbyteri, Diacòni, & Subdiaconi, vbi est consuetudo, quòd vocentur.

4 In Diœcesi hic erit ordo. Commendatarij primo, deinde Vicarij foranei, iuxta dignitatis ordinem, seu promotionis antiquiores; & sub quolibet Vicario vocetur totus eiusdem Clerus, ordine prædicto, hoc modo. Vicariatus loci N.

5 Si Collegiatæ adsint in Diœcesi, vocentur ante Vicarios foraneos, ordine dignitatis Collegiatarũ, & cum Canonicis vocetur totus Clerus affectus Collegiatæ siue ratione beneficij, siue seruitij.

6 Titulus cuique nominando præmittatur, & post cognomen addatur (si ille est) Doctoris in Sacra Theologia, vel I. V. titulus, & deinde beneficij.

7 Titulus Abbatum est:, Perillustris, & multum

Reu.

Reu. Dignitatum, & Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ apud nonnullos est idem: in Prouincia Mediolanensi Dignitatū est, multum R. D. Canonicorū vero, R. D. In Collegiatis Præpositus gaudet titulo R. D. & Canonici R. N. quæ distinctio rationi est consona.

8 Rectores animarū pręnominantur omnes vocabulo, Venerabilis Presbyter N. Vicerectores amouibiles (si Regularis est, Frater, vel Don. N.) vocātur, vt Sacerdotes alij, Presbyter N. Diaconi, & Subdiaconi hoc modo: N. N. Diaconus, vel Subdiaconus: Clerici Beneficiati, N. Clericus beneficiatus S. N. Clerici seminarij N. N. nomine, & cognomine tantum. Hæc ex Actis Eccl. Med.

9 Protonotarij Apostolici, si qui adsunt, titulo M. R. D. digni sunt, & additur in fine, I. V. D. & Protonot. Apostolicus.

10 Si quid erroris accidat in hac nominatione Cleri, nemini fit iniuria, ex vi Decreti, de quo infra, in initio Synodi euulgandi.

11 Cæteris paribus, inter æquales attenditur promotio ad Canonicatum, Rectoriam, Beneficium, Ordinem Sacrum.

12 Accidere potest, vt idē vocetur sæpius ratione beneficiorum, quæ habet in pluribus locis, sed hoc nihil refert; imo decet hoc modo eum nominari, ne beneficia Ecclesiarū confundātur, quæ certum locū habere debent.

DE HABITV CLERI.
Cap. XIII.

1 Habitus Episcopi in Missa Synodali erit Pontificalis, & coloris rubei. si celebrat solemniter, assumit omnia paramenta Pontificalia, vsque

ad pallium excluſiue, ſi eſt Archiepiſcopus, ex Cærem. Epiſcop. lib. 1. cap. 16. ſi aſſiſtit, conuenit, vt amictu, alba, cingulo, ſtola, pluuiali, & mitra pretioſa indutus aſſiſtat Miſſæ, cum ſolitis Cæremonijs. eodem habitu ſemper aderit in ſeſſionibus Synodalibus. Baculum vero paſtoralem vel geſtet, vel geſtare faciat.

2 Dignitates, & Canonici parati adſint, ex Cærem. Epiſcop. lib. 1. cap. 31. hoc eſt, pluuialibus Dignitates; Planetis, & Dalmaticis Canonici presbyteri, & Diaconi. vel, ſi non ſunt diſtinctæ præbendæ, pluuialibus omnes.

3 Coadiutores Canonicorum (quoniam & ipſi vna cum Coadiutis intereſſe debent) aderunt cum habitu Canonicali ordinario, non paratis ad diſtinctionem.

4 Collegiatæ nō mutant habitum in choro cōſuetum. Præfecti Collegiatarum in Prouincia Mediol. ex Conc. Prou. V. vna cum Canonicis Cathedralis pluuialia induunt. In Proceſſione prima, & vltima ex auctoritate Conc. Prou. IV. Epiſcopus Laudenſis cōceſſit pluuialis vſum Præpoſitis non Collegiatarum, & Vicarijs foraneis, vt eſſet inter Clerū, & Clerum aliqua diſtinctio inter eundum. finita vero Proceſſione exuunt pluuialia.

5 Rectores Parochiarum caputium geſtant ſupra cottam multis in locis. Neapoli ſtolam, vt dignoſcantur ab alijs. ſeruanda eſt locorum conſuetudo.

6 Statuāt Epiſcopi, quod expedire iudicauerint ad Actionis Synodalis ſplendorem, & maieſtatem Eccleſiaſticæ Hierarchiæ repræſentandam.

7 Ordo vero ſedendi in Synodo eſt ille, quem ſupra ſignificauimus, tū capite 9. de apparatu numero 5. 6. 7. 10. tum capite

pite 12. de catalogo Cleri. Vrbanus enim Clerus hinc inde à tergo Canonicorum Cathedralis sedere debet. *Beneficiati*, seu mansionarij, & choro Cathedralis addicti, immediate in scamnis post Canonicos eiusdem; non quia digniores sint Canonicis Collegiatarum, sed quia in seruitio coniunctiores suis Canonicis esse debent.

8 Collegiatarũ vero Canonici sedebũt hinc inde; totum Collegium primũ à dextris Episcopi, secundum à sinistris Episcopi, & sic deinceps. & Prior Collegij sedeat in scamno oblongo primus, propiùs Episcopo.

9 Parochi à tergo Collegiatarum, & alij de ciuitate post Parochos.

10 Diœcesanus autẽ Clerus sedebit in media naui ante faciẽ Episcopi, hinc inde, ita, vt in scamnis anterioribus, & iuxta dextrã Episcopi, digniores Collegiatæ sedeant; Parochi à tergo Collegiatarum, & alij à tergo Parochorum, vt supra diximus.

11 Vicarius Episcopi, si est Protonotarius, induat rochettum, & mantellettum. si non est, induat habitum, quem per Vrbem defert, non pluuiale.

12 Si Vicarius est Canonicus, ad Missam, & Processionem, induitur, vt Canonicus. Ad sessionem Synodalem, vti Vicarius.

DE PROCESSIONIBVS Synodalibus. Cap. XIV.

1 DVplex Processio fieri solet, altera pro initio Synodi, quã significat Cæremon. Episc. loco citato; altera pro fine eiusdem, prout in Actis Eccl. Mediol.

2 Pro prima varius est ordo. nam aliqui ante Missam, alij post Missam,

Conc. Prou. Mediol. 2. eam præmittit Missæ. statuat Episcopus, quicquid voluerit.

3 Solet à Vicario Generali fieri Edictum de hac prima processione, cuius exemplum dabitur in 4. parte. cap. 6.

4 Decernenda est Ecclesia; ad quam eundum sit, & via, per quam eundum.

5 Item, qui Hymni, & Psalmi, dum itur, sint cantandi; quorum Tabella editur, vt diximus supra cap. 11. num. 2.

6 Præfertur vna tantum Crux Cathedralis Ecclesiæ, quam sequitur totus Clerus, ordine retrogrado, quo in Synodo sedent.

7 Dum itur, quisque Clerus partialis cantare debet Hymnos, & Psalmos; priore de illo Clero primum inchoante Hymnũ.

8 Hora est præscribenda Processionis primæ, & euulganda ad valuas Ecclesiæ.

9 Clerici deputandi sunt pro ordinanda Processione, quotquot erunt necessarij.

10 Vltima vero Processio fit intra ambitum Ecclesiæ, vel paulo extra, si multus est Clerus; & fit eodem modo, quo prima: sed cantatur Hymnus, Te Deum.

11 Si ad primam processionem Regulares, & Cõfratres conuenire solent, id fiat.

DE HORIS CANONICIS & Missis Synodalibus.

Cap. XV.

1 Horæ canonicæ in Cathedrali dicuntur celerius; & fere sine cantu, ne impediatur actio Synodalis.

2 Vesperæ cantantur alicubi à toto Clero in cãtu Gregoriano, alternatim. ab

ab Vrbano ex vna parte; à foraneo Clero ex altera, cui conuenit, vt aſſignentur duo manſionarij de choro, qui firmiorem habent vocem, qua moderari queant foraneorũ voces ſæpius diſcordes. qui ritus feruorẽ in Clero excitat, & populum ædificat. interea quoque congregatur totus Clerus pro actione Synodali immediate poſt Completorium continuanda. Completorium autem debet dici à ſolis officialibus chori demiſſa voce: & interim poterit Epiſcopus pro ſeſſione parari.

3 Miſſa de die omitti poteſt licitè, & pro ea cantari Miſſa Synodalis de Spiritu Sancto, quã præſcribit Cæremoniale; vel alia Miſſa, vt mox dicemus.

4 Si triplex ſit ſeſſio; prima die cantabitur Miſſa ab Epiſcopo, vel, eo impedito, à prima dignitate, de Spiritu Sancto. ſecunda die à Canonico ritu pro Defunctis pro cõmemor. Epiſcoporum, & Sacerdotum Defunctorũ generali. tertia die ab alio Canonico pro gratiarum actione Miſſa de Sanctiſſima Trinitate. Acta Eccl. Mediol. vt nimirum Clerus Vrbanus, & multo magis foraneus videat aliquando, & diſcat varios ritus, & cæremonias, Pontificales, Canonicales, feſtiuas, & pro Defunctis.

5 Pro miſſa Pontificali poterit etiam Epiſcopus Miſſam planam facere, cum vſu tamen Mitrę, dũ à ſede accedit ad altare, & dum manus lauat. item eidem deſeruient duo Canonici cum Dalmaticis, & Presbyter Aſſiſtẽs cum pluuiali; ij ſcilicet, qui Miſſæ ſolemni deſeruire ſolent.

6 Miſſę pro Defunctis aſſiſtat Epiſcopus in cappa: Miſſæ vero de Sanctiſſima Trinitate cum pluuiali, & mitra. Abſolutionem autem Defunctorũ faciet Epiſcopus in ſua ſede cũ pluuiali, & mitra ſimplici; vt vario ritu hæc fiant.

7 Cõmunio Cleri facienda est in prima Missa, & intra eãdem ex pia multorum Episcoporum consuetudine. qua de re in Præmotionibus supra memoratis moneri debet Clerus. quam etiam communionem Pontificale præscribit.

8 Quę attinent ad incensationem Cleri, & pacem dandam eidem, dicemus in loco proprio, cùm de Magistris cęremoniarum. cap. 28.

9 Missa vnicam Orationem habebit, cum Gloria, & Credo, & Præfatione in cantu solemni; si Missa plana est, adhuc ea dici possunt; quia solemnis est aliquo modo, & pro re graui. Post Nonam prædictæ Missæ dicuntur, quia sunt Votiuæ.

DE IIS, QVAE CANTANDA sunt à Musicis. Cap. XVI.

1 IN Missa Põtificali solemni musicus cantus cum organo adhibendus erit de more, sed absque mora.

2 In Missa plana Episcopi, dum secretas recitat preces, cantari poterunt sacra cantica cum organo, & vocibus.

3 In Missa pro Defunctis Sequentia, Dies iræ, tantùm, ad arbitrium, & sine organo.

4 In Missa de Sanctisima Trinitate, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei. cętera in cantu Gregoriano. Organum pulsatur de more.

5 In ingressu Episcopi in Ecclesiam Organum pulsatur, mane tantùm.

6 In Processione poterũt cantari à Musicis Hymni, & Psalmi, vt in Tabella propria, & in vltima Hymnus, Te Deum.

7 In actione Synodali, quotidie, Hymnum, Veni creator, cantabunt Musici.

8 Ijdē respondebunt Benedicēti solemniter Episcopo in fine totius Synodi. nihil præterea. Litanias prima die alicubi cātant Musici.

DE PERAGENDIS paulo ante diem Synodi. Cap. XVII.

1 EX Cæremon. Episcop. loco citato, tribus proximis diebus Dominicis ante diem Synodi conueniens erit, vt tàm in Ecclesia Cathedrali, quàm in singulis Parochialibus per concionatores, & Parochos denuncietur Synodus, populiq. ad deuotionem, orationes, ieiunia, sacramentum pœnitentiæ, sanctissimæ Eucharistię sumptionem, aliaque pia opera excitentur: vt actio Synodalis, Deo opitulante, dignum sortiatur exordium, felicemque, & fructuosum progressum, & finem. Hæc ibi. Oratio, seu Missa de Spiritu Sancto à Clero in Ferijs quintis dicenda erit.

2 Pridie diei constitutæ pro Synodo, ex eodem Cæremoniali ibid. pulsari debent campanæ, tum Cathedralis, tum aliarum Ecclesiarū solemni ritu, & præsertim sub noctem præcedentem. qua de re opportune monēdi erunt Ecclesiarum Præfecti.

3 Eodē die affigetur schedula, varijs in locis, indicendæ Horæ pro Synodo, cuius formulam habes infra in 4. par. cap. 1. numero 6.

DE OFFICIALIBVS Synodi. Cap. XVIII.

1 POst consultationem de prædictis in Congregatione consultorum; facienda est electio Officialium Synodalium.

2 Sunt autem hi. Præfectus Hospitiorum cũ socijs, de quibus actum est supra cap. 8.

Promotor vnus, seu plures, Vrbanus, & Foraneus.

Secretarius. Notarius. Coadiutor, siue lector Decretorum, & Catalogi Cleri.

Præfecti disciplinę Clericalis, Synodalis, & Scrutinij.

Iudices querelarum, & excusationum.

Procurator Cleri, qui agat cum Episcopo nomine cõmuni, si opus est.

Oeconomus pro Cathedratico recipiendo.

Confessarij Cleri.

Magistri Cæremoniarũ cum adiutoribus clericis.

Ostiarij Synodi. Vt autẽ eligantur aptiores, eorum munera breuiter hoc loco indicabimus, de quibus nondum locuti sumus.

DE PROMOTORE. Cap. XIX.

1 SIue vnus sit, siue duo, ad libitum Episcopi, hi parandi erunt, saltem pluuialibus, nisi alter eorũ sit Canonicus Cathedralis Ecclesiæ, qui canonicali vtetur habitu secundum præbendam, & ordinem suum; & sedebunt ad mensam, de qua diximus supra cap. 9. numero 7. erunt autem I. V. Doctores.

2 Vrgebunt actionem Syno-

nodalem, pro emittenda profeſſione fidei; pro Clero vocando, & Scrutinio eiuſdem; pro electione Examinatorum, & Iudicum; pro euulgatione Decretorum; pro pœnis contra abſentes; & pro rogitu Notarij.

3 Verba propria, ſeu formulas dabimus infra in 4. par. cap. 7. & cum loquũtur cum Reuerendiſſimo Epiſcopo, eum appellare debẽt titulo tantum Reuerendiſſimi; quia actio eſt Eccleſiaſtica. ſi Archiepiſcopus, vel Cardinalis eſt, appellent etiã titulo Illuſtriſſimi. Abſit autem à Synodo curialis adulatio.

4 Maior de duobus amborum nomine loquatur, ſtans à dextris alterius Promotoris.

5 Antequam loquantur, & poſtquam dixerint, profundam capitis inclinationẽ Epiſcopo faciant; neque diſcedant ad locũ ſuum, donec Epiſcopus decretum fecerit verbo.

6 Recitent de folio, clauſo in libello aliquo decẽti, & ornato; quem ipſemet, qui legit, teneat; & alta voce, vt alij, ſaltem viciniores, plenè audire poſſint.

DE SECRETARIO SYNODI. Cap. XX.

1 Conuenit, vt Secretarius eligatur è Canonicis Diaconis, ſi Ordo habetur diſtinctus, & paratus Canonicalibus indumentis agat cum Epiſc.

2 Ad eundem ſpectat ordinare lectionem Decretorum iuxta ea, quæ in conſultorũ congregatione præſcripta fuerunt; & item quid prius, quidue poſtea ſit agendum.

3 Socium ſibi eligat, qui ſibi miniſtret de menſa ad vicinum pulpitum, ſi quid occurrit legendum, & eiuſmodi; & vt, eo rece-

cedente, ſcripta & calamos cuſtodiat in menſa.

4 Prauideat, quæ legere debet, ne erret, cunctetur ve. legat alta voce, vt ſatis audiatur ab omnibus; diſtinctè, vt intelligatur. Vide formulas eiuſdem p. 4. cap. 9. toto.

5 In vocatione Cleri, vocabit ipſe nominatim Clerum Eccleſiæ Cathedralis, aut etiam Collegiatarum inſigniorũ. reliquos vocabit eius coadiutor, qui etiam leget reliqua Decreta, quando ſunt ita multa, vt leuari meritò ille debeat labore nimio legendi.

6 Secreto teneat nomina Officialium Cleri, donec euulgentur; ne inde oriãtur æmulationes, & incommoda; præſertim vbi plures ambiunt in Clero munia.

7 Curet affigi valuis Eccleſiæ ſchedulas pro initio Synodi pridie primæ diei; tum in Eccleſia, & in Palatio Epiſcopali Tabellas de diſciplina Cleri, Diſtributionem eiuſdem pro ſcrutinio faciendo, de qua paulo infra; Catalogum confeſſariorum Cleri; tum diſtribui Tabellas alias opportuno tempore pro Proceſſione, Scrutinio, Acclamationibus, & eiuſmodi per idoneos miniſtros.

8 Quæ lecturus erit, ea prius accipiat cum debitis reuerentijs, ante, & poſt, ab Epiſcopo, cui eadem offeret, & ab eo ſtatim recipiet poſt inſtãtiam Promotorum; quibus inſtantibus, ipſe ſemper aderit.

9 Idem ſuggeret Epiſcopo, quæcunque agenda erunt; quo cum eadem communicabit in cubiculo, antequam deſcendat in Eccleſiam.

10 Præſcribet cantoribus muſicis, iuxta ea, quæ ſupra docuimus cap. 16.

11 Idem ipſe, ſi non alius Canonicus aptior, cantabit ſtans prope ſedem Epiſcopi capita Orationis mentalis in fine ſeſſionum.

12 Denique eiuſdem partes

tes erunt, vt tota actio Synodalis exactissimè cũ Magistris Cæremoniarum peragatur, breuissimo sibi facto Indice totius actionis, ab initio vsque ad finem, memoriæ causa, & promptioris executionis, cuius indicis formula dabitur infra par. 4. cap. 12. ne quicquam in hoc genere desideretur à nobis.

DE NOTARIO SYNODI. Cap. XXI.

1 CAncellarius Episcopalis solet esse Notarius actionis Synodalis; qui iccirco semper aderit prope mensam Secretarij. & in fine cuiuscunque sessionis rogatus à Promotore, vt conficiat instrumentum, &c. respondebit, se facturum, assumendo testes aliquos certos de Clero, quorum nomina scribat in Actis.

2 Idem solet alicubi vocare Clerum ab eo loco, vbi desinit Secretarius, & absentes notare debet, vt puniantur, nisi excusentur deinde à Iudicibus.

3 Ad eundẽ attinet scribere in libro nomina eorum, qui fidei professionem in Synodo emittunt. vel, si multus foret numerus professurorum, per schedulam affixã curet, vt moneantur professuri fidem, quòd ferant secum schedulam cum nomine, cognomine, & beneficij titulo proprio; & statim ac eam emiserint, consignet quisque suam Cancellario, qui, acu, & filo adhibito, schedulas omnes colliget, conseruabit, & in librum referet, vt sine tumultu ea professio adnotetur. Formulam huius rei habebis infra 4. par. cap. 1. num. 6.

DE

DE LECTORE DECRETORVM. Cap. XXII.

1 SEcretario datur adiutor ad ea multa munera, quæ sunt eius propria, & præsertim ad legendũ, si minus ille multa legere queat.

2 Dum legit Decreta, Episcopi præsertim, ad singula pausã faciat, conuersus ad Episcopum; qui forte circa illud, quod proxime lectum fuerit, sensum suum communi sermone aperiet Clerò: alioquin prosequatur.

3 Conuenit, vt de gremio Cathedralis Ecclesiæ hic eligatur, & firmiorem habeat vocem.

DE PRAEFECTIS DISCIPLINAE Synodalis, & Scrutinij. Cap. XXIII.

1 ELigendi sunt è Clero, tùm Vrbano, tùm Diœcesano, si opus est, aliquot Sacerdotes ætate, prudentia, zelo, & disciplina clericali cõspicui, quorum opera tum Clerus vniuersus cõtineatur in officio, tum promoueatur ad meliora.

2 Numerus is erit, qui sufficiens esse poterit ad Scrutinium vniuersi Cleri finiendum intra tempus sessionum Synodalium, ea proportione, vt vnicuique scrutandorum numerus assignetur, non vltra sexaginta.

3 Vt autem vna lingua loquantur omnes in iudicio ferendo de vestibus, barba, colore caligarum, & eiusmodi, conueniant hi semel ante Synodum coram Episcopo, & iuxta

Ta-

Tabellam Scrutinij conferant inter se, quid communiter sit censendum, ne contraria videantur sentire, aut laxiùs alij alijs.

4 In hoc conuentu dabitur cuique Præfecto Tabella Scrutinij sancita, vt supra cap. 11. danda infra in 4. parte cap. 4. num. 6. & præterea in Schedula assignabitur vnicuiq; tum Cleri pars examinanda, tum locus, idest, Capella Ecclesiæ Cathedralis pro Scrutinio. quæ distributio Cleri, & Capellarum sub tali, vel tali præfecto, vt Clero pateat, in folio, seu folijs affixis in Ecclesia, etiam ipsi curent Præfecti ad formã describendam in 4. par. cap. 9. num. 11. præter Secretarium. Habeant etiam catalogum eorum, quos quisque scrutari debet.

5 Quisque item Præfectus eligere potest scribam, vt notet responsiones subiectorũ Scrutinio; sed ipsemet scribat ea, quæ secretò communicantur, tanquam grauiora.

6 Vt autẽ delatores aliorum secreto habeantur; & tamen, si opus est, ijdẽ repeti possint circa ea, quæ deposuerint contra alios; Præfectus adhibeat notas aliquas, quas solus ipse noscat; & delata nemini cõmunicet, nisi Episcopo.

7 Scrutiniũ sumet exordium à publicatione Decreti de Scrutinio; & exerceri poterit etiam domi, extra sessionem Synodalem.

8 Scribant ordine, quo per catalogum quemque vocant; qui si habuerit omnia requisita iuxta Tabellam Scrutinij, satis erit scribere: Habet omnia, &c. sin minus, notentur ea tantũ, in quibus quisque defecerit.

9 Omnino notent, qui ad Scrutiniũ non accedunt, vt dent cõdignas pœnas.

10 In describendo Scrutinio, si eadem forma carthæ vtantur omnes, poterit in fine cõfici liber Scrutinij, asseruandus inter

Acta

Acta congruentiùs.

11 Antequam dimittatur Synodus, valde vtile erit, vt hi Præfecti conueniant coram Episcopo, & summariè referant communiorem statū totius Cleri. quod si quid in cōmuni monendum erit, Decreto opportuno imminēti malo prouideatur, antequā discedat Clerus.

12 Qui ex his Præfectis nō habent in Synodo locum, aut sedem propriā, puta, quia neq; Canonici, neq; Parochi sint, sedere possunt à tergo Vicarij Generalis, vt præsto quoque sint cum eo ad procurandam disciplinam Synodalem in Clero, iuxta Tabellam eadem re edendam, vt supra; cuius præcipua cura Præfectis incumbit.

13 Peracta Synodo dabūt Episcopo Acta in Scrutinio, distinctè scripta, cum catalogo eorum, qui tenebantur accedere, & eorum, qui non accesserunt: & in fine totius scripturæ subscribant propria nomina, cognomina, & titulum Præfecti Scrutinij.

DE IVDICIBVS QVERELARVM & excusationum. Cap. XXIV.

1 DVo, vel tres vnà cū Vicario generali deputari solent ad audiendas cōtrouersias, seu querelas; qui prout de iure, breui tamen forma iudicij adhibita, illas dirimant, & has dijudicent.

2 Ijdem excipiant libellos supplices datos pro excusatione absentium, examinandos deinde peracta Synodo.

3 Si quæ nascuntur controuersiæ de ordine sedendi, seu procedendi, ijdem breui manu componant, citra præiudicium ambarum partium.

DE

DE PROCVRATORE Cleri. Cap. XXV.

1 VT quietè, sine tumultu, agantur omnia, solet alicubi deputari ab Episcopo Procurator Cleri, ad quem adeat Clerus, vt eius nomine cũ Episcopo communi nomine agat in Synodo, si quæ forte decernantur difficiliora. quòd si Clerus eum elegerit ad alia negotia Cleri, ille ipse poterit etiam ab Episcopo nominari. agat autem, petita in Synodo venia ab Episcopo, & cum debita modestia, & reuerentia.

2 Quæcunq; petierit nomine Cleri, petat in scriptis Secretario dandis. Vide in 4. par. cap. 8.

DE OECONOMO ET Cathedratico. Cap. XXVI.

1 QVicquid soluatur pro Cathedratico, quod varium est, varijs in locis, pro eo exigendo cõstituatur Oeconomus; & is esse solet Magister domus Episcopi.

2 Solent Episcopi quandoque condonare Cathedraticum; quod in Decreto erit exprimendum, ne fiat præiudicium Episcopali Cathedræ.

3 Est enim introductum in honorẽ Cathedræ Pontificalis: quod alij vocant Synodaticum, quia soluitur in Synodo.

4 Regulariter duo solidi soluũtur in pecunia vsuali, vt patet ex consuetudine communiori, & ex Actis Eccl. Mediol. Neapoli ex antiqua consuetudine Caroleni quinque.

5 In

5 In prouincia Mediolan. ex Actis eiusdem Ecclesiæ, soluitur tantum à Parochis. alibi ab alijs quoque beneficiatis. attendenda erit locorum consuetudo.

6 Nō placet illa exigendi quotannis Synodaticum (nisi aliud consuetudo postulet) omissa quotānis Diœcesana Synodo.

ANNOTATIONES.

NOn potest Episcopus augere Cathedraticum, ex Decr. Congreg. Cardd. super negotia Episc. in vna Isernien. 15. Iunij 1619.

DE CONFESSARIIS Cleri. Cap XXVII.

1 EXpedit, & præsertim in prima Synodo, quòd Episcopus remittat Clerum suum à Synodò benè purgatum à peccatis, illuminatum Decretis, & vnitum sibi, & Deo: iccirco deputare poterit sex, vel octo confessarios sæculares, & regulares cū omnimoda Episcopali facultate ad audiendas Cleri Diœcesani Confessiones.

2 Imo eisdem communicare poterit facultatem; quā habet in cap. liceat. Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. vt tollātur, si quæ sint, secretæ irregularitates à Clero.

3 Terminus autem prædictarum facultatum satis erit, à diebus sex, vel octo ante Synodum, ad totidem dies post Synodum, & pro Clero tantum.

4 Hi vero tempore Synodi conueniant in Ecclesia Cathedrali ante sessiones, & post eas, vt quem-

quemcunq; de Clero accedentem audire possint. domi quoque eos audire poterunt, si ij velint: non autem tempore actionis Synodalis. omnino vero adsint omnes pro communione Cleri.

DE MAGISTRIS CAEREMONIARVM. Cap. XXVIII.

1 DVo saltem Magistri Cæremoniarum eligi debent, quorum alter Episcopo tantum inseruiat, alter Promotoribus, & Secretario: vterque toti actioni Synodali.

2 Habeant igitur Indicem quisque suũ, & omnino concordem cum Indice Secretarij, de quo supra cap. 20. num. 12. in quo tota series, & ordo breuiter indicetur, qualem infra suo loco dabimus. in 4. p. cap. 12.

3 Publicari, & indici Synodum procurent, in Festo Epiphaniæ ad pręscriptum Pontificalis Romani, & vt supra cap. 2. numero 1.

4 Tum adsint Congregationi consultorum, de qua cap. 7. & stantes, cooperto tamen capite, audiant, vt exequantur mandata; reuerenter etiã suggerant, si quid occurrit prænotandum pro Synodali actione.

5 In primis autem eorum curæ sit apparatus Cathedralis Ecclesiæ, de quo supra cap. 9. vna cum Sacrista.

6 Præterea, quæ ad habitum Cleri spectant, de quo cap. 13. ad processiones cap. 14. ad Horas Canonicas, & Missas Synodales cap. 15. ad musicos concentus cap. 16. ad cãpanarum pulsationẽ cap. 17. numero 2. ipsi procurent.

7 Ad ea item, quæ infra præscribuntur in actione

Synodali diligenter attendant.

8 Cum Sacrista agāt pro præparandis ijs, quæ necessaria sūt ad Missas Synodales: & præter consueta, parētur tria thuribula pro incēsādo Clero.

9 Nam, Diacono incensante Clerum Cathedralis Ecclesiæ, fere statim (incensatis primis Canonicis) duo Thuriferarij incensabunt Clerum, primo Vrbanum, deinde Foraneum, hinc inde ambo simul, saltem vnico ductu cuicunque sedilium ordini. & eodem modo ijdem dabunt pacem primo cuiusque ordinis sedilium, & primus alijs de more.

10 Pro communione Cleri pārari curent stolas pro Sacerdotibus rubei coloris, & vinum sufficiens pro purificatione.

11 Cætera, quæ ad Missas spectant, fiunt de more: nisi quòd in fine Missæ Episcopus non dabit benedictionem, quam dabit in fine sessionis, ex Cæremon. Episc. libro 1. cap. 31.

12 Pro Absolutione Defunctorū extēdetur pannus ante sedem Episcopi, & accedente Subdiacono Missæ, cum Cruce, & Acolythis cum candelabris, fiet absolutio de more. Oratio erit pro Sacerdotibus, & Episcopis, vt in Missa, vel alia cōmunis.

13 In actione Synodali curent à Beneficiatis, seu alijs cātoribus cātari Antiphonam; à Clero Psalmum alternatim, partim ab Vrbano, partim à Foraneo, sedentibus; à duobus cantoribus litanias, vel à musicis; à Canonico parato, & Subdiacono cōcanonico Euangelium; à Musicis Hymnum, Veni creator, post incœptum ab Episcopo primū versum.

14 Standum erit à Clero, quando stat Episcopus, vt in Pontificali, & præterea ad Acclamationes.

15 Genuflectēdum erit ad pri-

primam Antiphonā ante Pſalmum, ad Litanias, ad primos verſus Hymni, Veni creator, ad benedictionem Epiſcopalem, & ad orationem mentalem.

16 Sedēdum erit ad Pſalmum, ſermonem, & ad lectionem Decretorum.

17 Vt autem omnes eodem tempore idem præſtent, eligantur ſex, octo, aut plures Clerici è grandioribus, vel è Seminario, vel è Clero; qui diſtributi per varia loca intra Clerum, moneant, quando ſtandum, quando genuflectendum, quando ſedendum, ad nutum Magiſtrorū Cæremoniarum, qui manu eleuata, depreſſa, & magis depreſſa, ſine clamore, tres illos ſitus ſignificabūt Clericis prædictis, & hi Clero voce demiſſa.

18 Opportune prẹmoneāt Clerum, de Pſalmo, qui cantandus erit, prima & tertia die: Saluum me fac Deus, de Feria quinta initio; ſecunda die: Deus venerunt gentes, de eadem Feria penultimo loco Nocturni.

19 Si afferantur Reliquiæ Sanctorum pro iuramento Examinatorum, quod Mediolani fit, eas procurent deferri à prima Dignitate, ſtola addita ſub pluuiali, ſine velo lōgo, cum 4. intorticijs de Sacriſtia ad Epiſcopum, qui cum Clero ſurgit; deinde cum mitra ſedens, & in gremio ambabus manibus, vel ſupra menſam eas tenens, excipit iuramenta. ſtabit Clerus ob reuerentiam Reliquiarū. eodem modo reportātur. Videant autem, ne Clerus expectet diutiùs, quā par ſit, Sacras Reliquias.

20 Ordinandæ proceſſioni præerunt ijdem Clerici, qui ſupra, ſeu alij; quibus viam præſcribent Cæremoniarum Magiſtri, & terminum eiuſdem.

21 Curent etiam, vt in altari maiori ardeant ſex candelæ, durante ſeſſione Synodali.

22 Hæc præcipua sit attigisse satis: Magistri nomen excitat ad omnia bene gerenda, & exactissimè.

DE OSTIARIIS SYNODI. Cap. XXIX.

1 NOn solùm ad portas Ecclesiæ claudendas tempore sessionis Synodalis necessarij sunt Ostiarij; verum etiam ad excludendos laicos, vti par est, sine tumultu. Debent ergo esse viri graues, discreti, qui etiam possint admonere eos de Clero, qui suis locis non sedent; sed per Ecclesiam forte vagantur, & fabulis inutilibus vacant.

2 Excludant autem laicos paulo ante, quàm inchoetur sessio; & omnino nullum ibi permittant sine consensu Episcopi.

3 Claudantur portę cum clauibus, vna excepta laterali, per quam ij, qui de Clero sunt, eant & redeāt pro necessitate corporali.

4 Ante vltimam processionem aperiantur omnes portæ, vt populus introire queat ad laudes diuinas pro gratiarū actione.

5 Si quem repererint cōtumacem laicum, eum deferant ad Episcopum, cuius mandatum exequātur promptissimè, etiam si sit pœnale.

6 De Clericis, qui sibi nō obediunt, agant cum Præfectis disciplinę Synodalis.

7 Numerus eorū erit ad arbitrium Episcopi, habita ratione portarum, Cleri, & laicorum, qui cōuenire solent.

DE

DE CONCIONATORIBVS Synodi. Cap. XXX.

1 PRo sermone ad Clerum datur materia in Pontificali, nimirum, de disciplina Ecclesiastica, de diuinis mysterijs, & de correctione morū in Clero, secundum ea, quæ Episcopo videbūtur vtiliora.

2 Et ibidē dicitur, quòd fiat per virum doctum idoneum. sed hoc intellige, quādo Episcopus sermocinari nolit; quòd cuperem maxime, si possit. certe cōmodius nunquàm potest moneri, & moueri totus Clerus, quàm in Synodo Diœcesana, exclusis laicis.

3 Alij recitari iubēt Orationem latinam, quam non improbo; sed conuenit illa magis Concilio Prouinciali, quàm Diœcesanæ Synodo. vt autem omnes intelligant, & amplectantur ea, quæ ad Cleri mores attinent, hodie latinè dicta minus efficiunt.

4 Prima, & secunda die præscribitur sermo in Pōtificali, & post: Venerabiles; quod magis placet, quàm post Euangelium, nisi forte concionator de Euāgelio Synodali Thema sumeret ad dicēdum.

5 Non vltra dimidiam horam sit sermo, ne impediatur actio reliqua Synodalis.

6 Datur Cōcionatori benedictio ab Episcopo de more, sed absque Indulgentijs, quæ non conceduntur, nisi in fine totius Synodi.

7 Omnino vero Episcopus, antequàm dimittat Synodum, verba faciat ad Clerum, eo meliori modo, quo scit, & valet, paternè adhortans eum ad executionem Decretorum. locus autem opportunus erit, antequàm aperiantur Eccle-

siæ portæ pro vltima processione. ex Conc. Prouinc. V. Mediol. & hæc de Officialibus Synodi. transeamus ad Officiales Cleri.

DE EXAMINATORIBVS. Cap. XXXI.

1 DE Consilio prędictorum consultorum debet Episcopus ante Synodum deligere Examinatores Cleri, Iudices causarum, Testes Synodales, & Punctatores Collegiatarum, & Cleri: tum alios Officiales eiusdem Cleri, secundum variam locorum consuetudinem, vt suo tempore, & loco proponantur Synodo.

2 Et primo Examinatores sunt in duplici differentia: nam ij, qui examinare debent promouẽdos ad beneficia curata, sunt necessario approbãdi in Synodo; at alios ad examen ordinandorum, seu approbandorum ad audiendas cõfessiones potest Episcopus eligere, etiam extra Synodum, & arbitratu suo.

3 Primi Ordinis ergò, approbandi in Synodo, plures proponi debent, vt ex ijs saltem sex à Clero approbentur, ex Conc. Tridentini regula sess. 24. cap. 18. plures tamen ad honorem aliquorum approbari solent, & debent.

4 Qui assumuntur è Regularibus, proponantur Clero de nomine, & cognomine noti, nedum Officij, quod habent, titulo; ad pleniorem validitatem examinis in concursu Parochialium, & ne contingat ambiguitas, an valeat concursus.

A N-

ANNOTATIO.

§. 5.

NOminatio Examinatorum ex titulo Officij, quod Regulares habent, V.G. Prior S. Dominici, Guardianus, siue Lector S. Francisci, efficit, quòd approbatio facta à Clero non cadit, nisi super eum, qui tempore Synodi erat Prior, seu Guardianus, seu Lector; non autem in successores eorum in ijsdem gradibus, quos ignorat Clerus. & Rota sæpius declarauit, fuisse nullum illud examen in concursu Parochiarum, in quo affuit successor Examinatoris approbati tantum ex titulo, non de nomine, & cognomine, vt docet Garzias de benef. tom. 2. par. 9. cap. 2. dub. 22. fortasse valeret eo casu, quo proponitur Prior S. Dominici, qui pro tempore fuerit. hoc enim modo approbatur etiam successor à Clero, quicunque ille fuerit.

5 Certe ij esse debẽt omnino, aut Magistri in Theologia, aut Doctores, vel saltem licentiati in iure Canonico; & ex ordine Mendicantiũ assumi possunt; ex prædicto Concilio, aut non Mendicantium Regularium. quòd si desint eiusmodi, eligi possunt alij clerici magis idonei, ex declarat. Conc. Trid. quam recitat Massobr. in Praxi de concursu Requis. 11. dub. 2. in fine.

6 Pro quorum Examinatorum approbatione duplex est modus; vel imprimendo eorum nomina in schedulis conijciendis in vrnam, cum notis A. R. nimirum Approbationis, & Reprobationis, electisque compromissarijs, quod in Synodo fit Mediolanensi; Vel breuius interrogando Clerũ voce alta per Secretariũ: Placent ne vobis? & hic modus hodie magis est communis in insignioribus ciuitatibus.

ANNOTATIO.
§. 6.

STephanus Quaranta V. Synodus, recitat litteras Sacræ Congregationis Conc. Trid. datas die 11. Iulij 1592. ad Patriarcham Venetiarum, in quibus approbatur vterque modus, per vota secreta, seu aperta, eligendi Examinatores in Synodo. semper tamen approbandi erunt cum maiori parte suffragiorum; vel cum dimidia, vt dicitur in Synodo 6. Diœces. Mediol. eorum, qui sunt præsentes in Synodo legitime congregata. Lege Massobr. in Praxi de concursu Requis. 11, dub. 7 & 8.

7 Iurare debent Examinatores approbati, ex Cōcil. Trident. ad Sacra Dei Euangelia.

ANNOTATIO.
§. 7.

NIhil refert, an ij iurent super Euangelia, vel Sacras Reliquias Sanctorum. puto S. Carolum introduxisse SS. Reliquias pro iuramento; tum vt in Synodo appareat veneratio Sanctorum (continet enim Synodus omnium fere catholicorum dogmatum doctrinam, & praxim) tum vero etiam, vt nouitate ritus Examinatores excitentur magis ad obseruandum id, quod ipsi iurant. relinquitur ergo arbitrio Episcopi, penes quem tamen S. Caroli auctoritas esse debet in hoc genere summa.

8 Absentes iurabunt in manibus Episcopi, seu Vicarij Generalis extra Synodum. quod idem præstabunt ij, qui pro tempore succedent iā approbatis à Clero, vt dictū est in annot. §. 5. antequā accedant ad examen, in cōcursu Parochialiū Ecclesiarū.

AN-

ANNOTATIO.
§. 8.

QVia dubitant Doctores, an singulis annis eligendi sint, & approbandi Examinatores, addunt plerique hodie in fine Decreti, De Examinatoribus, hanc clausulam: Quorum Officium duret, donec altera Synodus habeatur. & valet Decretum. quid vero agendum sit, demortuis omnibus Examinatoribus, vt alij subrogentur extra Synodum, ad nos non attinet, quia casus extra Synodum est. Vide Massobr. loco cit. Requis. 12. dub. 2. & 3. seu Garziam de Benef. par. 9. cap. 2. num. 8. & 73. vbi ex Clem. VIII. decreto docent, eos eligi posse cum consensu Capituli vsque ad tempus futuræ Synodi.

DE IVDICIBVS SYNODALIBVS.
Cap. XXXII.

1 IVdices, quibus delegandæ erunt causæ à S. Sede Apostolica, vel eiusdem Legatis, debent esse omnino in ecclesiastica dignitate constituti, aut Personatum obtinentes, seu Ecclesiarum Cathedraliū Canonici. Conc. Trid. sess. 25. cap. 10.

2 Nec refert, quòd ij forte non sint Doctores: quia potest deinde dari Assessor.

3 Quatuor saltē ex Concilio Trident. nominandi erunt; aut etiam plures & hodie prçsertim quàm plures eligendi erunt ob cōstitutionē Gregor. XV. de Conseruatoribus editam anno 1621. vt Regulares è numero Iudicum Synodalium deligere sibi possint latiori facultate Conseruatores suos, ait Papa.

4 Horum approbatio fit eodem modo, quo Examinatorum, de quibus supra. neque tamen iurare tenentur, quemadmodum Examinatores: & durant eodem modo.

AN-

ANNOTATIONES.

§. 9.

1 Canonici Regulares, aut Monachi, etiamsi sint in Cathedrali Ecclesia, non sunt capaces delegationum Apostolicarum. ex Archidiac. Geminian. & Butr. in cap. statutum 11. de rescr pt. in 6.

2 Canonici Collegiatarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiamsi nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo Cathedralis, & inter obtinentes dignitates, ex declar. Sacræ Cong. Conc. Trid. quam recitat Massobr. de Synodo cap. 4. dub. 10. in fine.

3 Neque item Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori ætate, vt fuse probat idem Massobr. loco cit. dub. 11.

4 Potest autem eligi Iudex Synodalis Protonotarius Apostolicus, ex eodem Massobr. dub. 12. tum Vicarius Episcopi, dub. 13. hoc est, Generalis, non Foraneus.

5 At in Prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedralium Ecclesiarum in Iudices Synodales, in gratiam Regularium illius Prouinciæ, ex Decreto, quod ego legi authenticum apud Episcopum Laudensem, à Sacra Congreg. Conc. Trid. edito, die 27. Septembris 1614. & habetur infra par. 4. circa finem.

DE TESTIBVS SYNODALIBVS.

Cap. XXXIII.

1 TEstes Synodales dicuntur, quia in Synodo deliguntur, aliàs electi extra Synodum, dicerētur tantū Testes publici. ij vero debent esse viri graues, zelo disciplinæ Clericalis illustres, forma facti Cleri, verbo, & exemplo potentes.

2 Septem constituuntur, in Actis Eccl. Mediol. Cōcil. Prou. 5. sed & plures arbitrio Episcopi, pro amplitudine Diœcesis, assumi possunt.

3 Si palam nominantur, & adsint in Synodo, iurent

rent ibidem, aliàs extra Synodum, si absint; vel, si in schedula secretò habeantur.

ANNOTATIO.

§. 10.

PLures Episcopi hodie non euulgant nomina Testium, vt liberiùs possint exercere munus suum, minori cum odio clericorum, quos deferre debent ad Prælatum. iurabunt ergò hi secretò in manibus Episcopi.

DE PVNCTATORIBVS.

Cap. XXXIV.

1 IN Collegiatis Punctatorum munus est notare absētes ab Horis Canonicis, aut Missa; & solent esse duo; tum vt alter eorum saltem intersit; tum vt, ambobus concordantibus, absit suspicio infidelitatis in notando.

2 Episcopus in Prouincia Mediol. ex Actis eiusdem, in Prou. Conc. 1. debet alterum eligere; alterum Canonici. Vterque iurat, ex Conc. Mediol. Prou. 4. hic iurat in Capitulo, ille in Synodo, ex Conc. Mediol. Prou. 5.

DE IVRAMENTO EXAMINATORVM Testium, & Punctatorum.

Cap. XXXV.

1 IVramentum erit præstandū mane, ex Concil. Prouinc. Mediolan. 4. & hoc ideo dicitur, vt eius ratio habeatur in distributione partium totius

tius actionis Synodalis.

2 Et eo modo, quo supra diximus de Examinatoribus, poterunt iurare Testes publice nominati, & Punctatores ab Episcopo delecti.

DE OFFICIALIBVS CLERI. Cap. XXXVI.

1 AD aliquorum præ alijs indicanda merita, & ad pleniorem in Clero rerũ notitiã, cõsueuere Episcopi prudentiores distribuere officia clericalia in Synodo, pro consuetudine locorum, & varia necessitate rerũ.

2 Declarãtur itaque primo loco cõsultores S. Officij, si penes Episcopum sit tribunal, vt Neapoli.

3 Recognitores librorũ imprimendorum.

4 Reuisores Indulgẽtiarum, quæ à S. Sede Apostolica obtinentur.

5 Præfecti Musicæ, ne in Ecclesijs prophana cantentur, aut indecora.

6 Syndici, seu Procuratores Cleri pro immunitate, & alijs.

7 Præfecti, & administratores Seminarij, tùm spiritualium, tum temporalium rerum.

8 Præfecti disciplinæ clericalis in ciuitate, distributis classibus clericorũ.

9 Vicarij foranei, & Priores Confraternitatum Parochorum.

10 Visitatores generales.

11 Prior Doctrinæ Christianæ.

12 Cofessarij speciales Clericorum minorum.

13 Præfecti Fabricę Ecclesiasticæ.

14 Aduocati, & Procuratores pauperum.

15 Oeconomi beneficiorũ vacantium.

16 Vicarius Monialium.

17 Præfecti funeralium.

18 Præfectus spiritualis carceratorum.

19 Præfecti Processionum.

20 Præ-

20 Pręfectus Orationis 40. horarum.

Pœnitentiarij minores Cathedralis.

Præfecti Chori.

Recognitores onerum Missarum.

Præfecti Communium Cleri.

Dispensatores eleemosynarum ex concionibus collectarum.

Recognitores Calēdarij.

Reuisores Administrationis locorum piorum.

Pręfecti Confratriarum.

DE REDVCTIONE MISSARVM. Cap. XXXVII.

1 IN eadem Congregatione consultorū præfatorum erit agendum, si opus est, de forma reducendi Missas, seu Anniuersaria, quæ scilicet ante Concilium Tridentinum imposita fuerunt, irrationabilia nunc temporis effecta.

2 Nā de Missis post Concilium relictis, facultas reducendi, commutandi, & eas moderandi reseruata est hodie summo Pontifici, vel Sacræ Congregationi Conc. Trid. vt initio Decreti dicitur, De Celebratione Missarum, sub Sanctissimo D. N. Vrbano Papa VIII. die 21. Iunij 1625.

DE PRAESIDE SYNODI absente Episcopo. Cap. XXXVIII.

1 SI casus accidat, quòd Episcopus infirmetur, aut aliò vocetur, neque velit prorogare Synodū in aliud tempus, videndum erit de Præside eiusdem Synodi. qua in re addam plura non aspernanda.

2 Et quidem, si prorogan-

ganda sit in aliud tempus, erit hoc significandũ vniuerso Clero Formula propria, de qua infra in 4. parte. cap. 1. num. 5.

3 Si nolit eam prorogare, Vicarius Generalis eã conuocare poterit, de speciali mandato Episcopi.

4 Verum, quid, si Vicarius nõ sit Protonotarius Apostolicus, sed vel Canonicus, vel Præpositus Collegiatæ inferioris? qui casus contigit Nouariæ sub Carolo Episcopo nostri Ordinis à Basilica Petri. Difficultas erat propter habitum in Synodo, quẽ decebat esse, vel parem, aut superiorem habitu Canonicorum. non enim vti poterat ille Rochetto, & mantelletto; neque volebant eum Canonici Cathedralis Ecclesiæ sedere supra ipsos cũ pluuiali, quæ erat vestis propria Præpositi Collegiatæ S. Gaudentij, tunc Vicarij. vti vero mantello communi longè minus eum decebat in Synodo.

5 Vocauit igitur Episcopus ægrotus Hieronymũ Septalam Protonotariũ Apostolicum, quem cum litteris patentibus Præsidem Synodalem declarauit, & Congregationibus Synodalibus, de quibus hactenus, tùm Synodali toti actioni meritò præfecit.

DE CAEREMONIIS SYNODALIBVS absente Episcopo. Cap. XXXIX.

1 Actum igitur est de Cæremonijs adhibendis, præsente prædicto Præside, absente Episcopo, & auctore huius operis actionem Synodalem dirigente.

2 Et quidem solemnibus Missis ille interfuit in Choro supra Canonicos; Præposito primam Missam cantante, & Canonicis reliquas duas; iuxta Decreta Sacræ Rituum Con-

Congregationis relata à Genuen.in praxi Neapol. cap. 52. circa finem, & alijs.

3 Sedentibus deinde omnibus in loco sessionali, sedit ille tanquàm Præses, in medio Cleri in sede coriacea supra vnicum gradum, tapete substrato, eleuata; rochetto, & mantelletto indutus, cæteris Canonicis pluuialia, planetas, & dalmaticas indutis. quo de tamen habitu dubitari posset; an parandi sint, absente Episcopo. & ego negarem; tum quia Episcopus abest; tum quia Præsidis prædictus habitus est inferior habitu Canonicorum solemni; debet autem præcedere tùm loco, tùm habitu. Certe ad Missam primam cappas gestarunt Canonici supra rochetta, de more.

4 Lectæ fuerunt à Secretario Synodi patentes litteræ de constituto Præside.

5 Qui statim inchoauit Antiphonam, & reliqua addidit, vt in Pontificali.

6 Ad Euangelium benedixit incensum de more, & Diaconum. cuius librum osculatus est in fine, non tamen fuit incensatus, quia non erat paratus pluuiali.

7 Recitauit Orationes, & Hymnum inchoauit, Veni creator.

8 Sermonem habuit ad Clerũ de suggestu tertia die, & præclarè.

9 Totam actionem Synodalem prosecutus est, quam Episcopus præstitisset, excepta benedictione in fine sessionũ, à qua abstinuit.

10 Ad osculum pacis recepit Clerum, vt solebat Episcopus.

11 In fine Processionis ante Synodum Canonicus Hebdomadarius in cornu Epistolæ dixit Orationes præscriptas in fine Hymnorum, & Psalmorum.

12 Vicarius autem Generalis, in processione quidem ibat cum suis Canonicis, vti Præpositus cum

Plu-

pluuiali: at cum eodem pluuiali in actione Synodali sedebat in sede aliàs parata pro Vicario Generali, de qua suprà cap. 9. numero 7. quæ omnia observari possunt, quando, absente Episcopo, Vicarius Generalis, & simul Protonotarius Apostolicus, præficitur Synodo cum mãdato speciali.

DE VLTIMO AGENDIS pridie Synodalis actionis. Cap. XL.

1 His ita ritè constitutis, pridie diei indictæ pro inchoanda Synodo, affigi debent schedulæ de hoc initio, pluribus in locis, ad formam infra præscribendam par. 4. cap. 1. num. 6.

2 Pulsandæ sunt campanæ festiuo sonitu à primis Vesperis, ex Cæremon. loco cit.

3 Habenda est coram Episcopo Pręfectorũ Scrutinij Congregatio, de qua supra cap. 23. nnm. 3.

4 Officiales quique se comparent ad propria munera diligenter præstanda; quos ideo moneri curet Episcopus, tum per Tabellã in loco publico affixam, tum singillatim per idoneos viros, tanto ante, vt per octo saltem dies id certo sciant, & prout supra eisdem præscriptum est, agant diligentiùs.

5 Affigantur Tabellæ, Disciplinæ Synodalis, & Capitum orationis publicæ, pro quibus scilicet orandum est à Clero: tum in Palatio Episcopi, tum ad valuas Ecclesiæ Cathedralis, & intra eandẽ.

6 Dum Clerus singillatim ad ciuitatem venit, & Episcopum adit, ille benigne omnes excipiat; &, si quid singillatim velint suggerere, libenter audiat.

7 Idem

7 Idem Epiſcopus cum Magiſtris Cęremoniarum eligat ſibi miniſtros de more pro Miſſa Pontificali, & aſſiſtentes Diaconos pro ſeſſione Synodali; ſi forte ij occupati ſint alijs muneribus ad Synodũ ſpectantibus, qui alioqui deberent aſſiſtere.

8 Præſcribat horam conueniendi ad Synodum, tàm mane, quàm à prandio, & item terminandi ſeſſiones.

9 Proponatur Edictum de Proceſſione habenda per Vicariũ Generalem, vt in 4. parte cap. 6.

10 Secretarius denique recognoſcat omnia, quæ imprimi, deſcribiue curauit, iuxta ea, quæ in Congregationibus Synodalibus fuerunt prærordinata; & præſertim Tabellas omnes, vt ſupra, requiſitas, cum Notula Officialium, Catalogo Cleri, & Decretis in Synodo legendis.

PARS SECVNDA

DE ORDINE SYNODI Diœceſanæ.

Voniam in Pōtificali deſcribūtur Ritus, & Cæremoniæ Synodi tribus diebus, hoc eſt, tribus ſeſſionibus, celebrandæ; nec prohibetur tamen minori dierum numero Diœceſanam Synodum celebrari; ideo deſcripturi nos hoc loco totius Synodi ordinem, triplicem eumdem ipſum dabimus, pro trina, pro duplici, & pro vnica ſeſſione.

ORDO SYNODI DIOECESANAE pro trina ſeſsione.

PRIMA SESSIO.

1 HOra indicta, Capitulo Eccleſiæ Cathedralis cum Seminario, & vniuerſo Clero in aula Epiſcopali congregato, deſcendit Epiſcopus ad Cathedralem Eccleſiam, cappa indutus, ipſo Cle-

ro præcedente, Canonicis autem Episcopum sequentibus.

2 Si est Archiepiscopus, deferri facit ante se Crucem, imagine Crucifixi ipsum respiciente.

3 In porta Ecclesiæ aquã benedictam de more sumit, & aspergit se, & alios.

4 Organa pulsantur, & campanæ interea orat ante altare Sanctissimi Sacramẽti (quod non erit in altari maiori, durante Synodo, si aliàs ibi asseruatur) & ante altare maius.

5 Cãtatur Nona (vt aliàs Tertia in Festis) & induitur paramentis Pontificalibus.

6 Missa celebratur de Spiritu Sancto, absque vlla commemoratione, etiam Duplicis Festi, seu Dominicæ, & sine Euangelio in fine, ex Cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 31. incensatur in ea totus Clerus.

7 Fit communio eiusdem Cleri, ex Pontific. stolis rubeis assumptis à Sacerdotibus, qui forte non celebrarunt.

8 Non datur benedictio in fine Missæ, ex Cærem. loco cit. sed in fine sessionis: & finita Missa exuit Episcopus paramẽta Missalia vsque ad Tunicellam inclusiue, & accipit pluuiale. ibid. Canonici retinent paramenta, vt in Missa.

9 Peracta communione inchoatur Processio, pro qua distribuuntur Tabellæ precum paulo ante cõmunionem. Clerus autem sub vna tantũ Cruce procedit.

ANNOTATIO.

§. 1.

ALicubi fit processio ante Missam, ex Conc. Prou. 2. Mediol. imo pridie, vt Neapoli cum reliquijs S. Ianuarij, & Perusiæ aliquando

do pro translatione Reliquiarum S. Herculani, & S. Caroli. communior vsus est, vt fiat post Missam, vt, dum cantatur Missa, conueniat Clerus totus opportunè ad pleniorem Processionem.

10 Si adest consuetudo, quòd conueniant etiam Regulares, & Confratres (quod fit, vbi Clerus non est multus) hi procedant sub eorum Crucibus, & Vexillis.

11 Cum Cruce Cleri adsint candelabra cum candelis accensis, nisi adsit Crux Archiepiscopalis, cui tantum dantur candelabra, & defertur ante Canonicos tantum.

12 Quilibet primatum gerens in vnaquaque Cleri parte, siue Vrbani, siue Foranei, & quocunque nomine vocetur, in medio Ecclesiæ ante Altare inchoet genuflexus cum suo Clero Hymnum: Veni creator. Idem faciat etiam Episcopus.

13 Si proceditur ad aliquā Ecclesiam, puta, Patroni loci, ibi cantatur Antiphona, cum Versu, & Oratione de eo ab Episcopo: alioquin recta reditur ad Cathedralem.

14 Post reditum ad Ecclesiam maiorem Clerus sua quisque loca petit, & Episcopus remanet in loco Synodali apud sedem sibi paratam, seu faldistoriū. si est Archiepiscopus, qui Crucem eius defert, remanet in medio, in loco vt supra parato.

15 Cum aliquantulum sederint omnes, Diaconus, qui est à dextris Episcopi, stans cantat versus Clerum: Orate: ijsdem notis, quibus aliàs cantatur: Leuate. ex Actis Nouar.

16 Genuflectūt omnes versus altare, & orant mente modico spatio. Tum adhuc genuflexus Episcopus, sine mitra, ĩchoat Antiphonam: Exaudi Domine: præintonante eo, ad quē de more spectat: & dicitur tota genibus flexis.

17 Psalmo inchoato: Saluum

uum me fac Deus: ſedet Epiſcopus, accepta mitra; ſedet etiam Clerus, & alternatim ab Vrbano, & Foraneo cãtatur Pſalmus. At Clerici deputati moneant Clerũ, quando genufleƈtendum, ſtandum, & ſedendum.

18 Antiphona repetita, ſurgunt omnes; & Epiſcopus, depoſita mitra, & conuerſus ad altare, dicit: Adſumus, vt in Pontificali.

19 Addit aliam Orationẽ, vt ibid. qua finita, accepta mitra, procumbit ibidem ſupra faldiſtorium, alijs omnibus genufleƈtẽtibus; & cantores duo in medio Cleri poſt Epiſcopum dicunt Litanias, niſi eas cantent Muſici, vt ſupra.

20 Diƈto: Vt omnibus fidelibus, &c. Epiſcopus ſolus cum miniſtris ſurgit, & baculũ ſiniſtra tenens, ſtans verſus Synodum dicit: Vt hanc, &c. vt in Pontificali. producitque ſignum crucis ſuper omnes; & iterum procumbit, vſque ad finem Litaniarum.

21 Quibus diƈtis, ſurgunt omnes; & Epiſcopus, depoſita mitra, dicit ſtans vt ſupra: Oremus. & miniſtri: Fleƈtamus genua. Leuate (niſi ſit tempus Paſchale, ſeu Dominica. argum. à ſimili in Benedictione candelarum in Miſſali) tùm Orationem: Da quæſumus, &c.

22 Deinde ſedens cum mitra facie verſa ad Synodum, imponit incenſum in thuribulum, & benedicit, more ſolito, miniſtrante Presbytero aſſiſtẽte nauiculam, vt aliàs.

23 Duo Canonici, Diaconali, & Subdiaconali veſtibus indutis, vt in Miſſa, coloris rubei, benediƈtione de more accepta, vnà cum Acolythis candelabra deferentibus accedunt ad partem dexteram Epiſcopi, & iuxta eam in plano Diaconus cantat Euangelium: Conuocatis, IESVS &c. ſtantibus omnibus, & Epiſcopo baculum, vt aliàs, tenen-

nente inter manus.

24 Osculatur librum Episcopus, & incensatur à Presbytero Assistente, de more.

25 Et statim sine mitra genuflexus versus altare, toto Clero genuflexo, incipit Hymnũ: Veni creator: prosequente Clero, seu Musicis cantoribus.

26 Finito primo versu, qui constat ex quatuor versiculis, surgunt omnes, & sine mitra Episcopus stat versus altare vsque ad finem.

27 Ostiarij, dum cantatur Hymnus, vel prius, excludant laicos, & portas Ecclesiæ claudant.

28 Sedent omnes cum silentio, & Episcopus, accepta mitra, sedens alloquitur Clerum alta voce: Venerabiles consacerdotes, &c.

29 Post allocutionem, vel prius (ait Pontificale) prout magis placuerit, hoc est, post Euangelium, si de eo sermo sit habendus, accedit concionator comitatus ab altero ex Cæremoniarijs, & genuflexus ante Episcopum petit ab eo, vt aliàs, benedictionem sine Indulgentijs.

30 Concionator non vltra mediam horam sermonem habeat ad Clerum, & eo finito, discedit.

31 Audiuntur querelæ, ex Pontificali; sed vsus obtinuit, quòd deferantur ad Iudices deputatos.

32 Secretarius igitur decreta secum ferens, comitatus à Cæremoniario accedit ad Episcopum, cui, facta debita reuerentia, offert Decreta, & quærit ab eo, an ea nunc velit legi. quo annuente, & reddente folia Decretorum, facta rursus reuerentia Episcopo, tum Canonicis, ascendit pulpitum; & alta voce legit in hæc verba, stans aperto capite.

DE-

DECRETVM DE SYNODO incœpta.

IN nomine Sanctissimæ, ac indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

NOs N. N. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Sanctæ Ecclesiæ N. (addat alios titulos, Comitis, seu Principis, si quos habet) Ad Dei omnipotētis, ac Beatissimæ Virginis Dei matris, & Sanctorum Patronorum N. N. & N. laudem, nostram Diœcesānam Synodū incipimus. faxit idem omnipotens Deus pro sua misericordia, precibusque Virginis Beatissimæ, ac eorumdem Sāctorum, aliorumque, vt, quemadmodum speramus, ex hoc sacro cœtu lumen, & Spiritum omnes reportemus ad officia nostra secundum voluntatē Dei peragenda.

33 Sedet, & capite tecto legit alia Decreta pro initio Synodi, quæ hic significabimus, describenda fusius in 4. parte huius voluminis. cap. 9. à num. 2.

DECRETVM DE MODO viuendi Synodi tempore.

QVoniam nihil fere, &c.

DECRETVM DE MINISTRIS Synodalibus.

COnstituimus in hac nostra Synodo: Promotorem M. R. D. N. N. seu Promotores:

Vrbanum N. Foraneum N. cum titulis, vt de vocatione Cleri in prima par. cap. 12. num. 6. præscriptum est.

Secretarium N. N.

Judices querelarum, & excusationum: N. N. N. N.

Præfectos disciplinæ Synodalis, & Scrutinij: N. N. N.

Præfectum Hospitiorũ. N. N. Coadiutores N. N. N.

Confessarios Cleri N. N. N. cum facultate nostra absoluendi à casibus etiã Nobis reseruatis, durante hac Synodo vsq; ad mensis huius: & pro Clero in confessione audiendo tantùm, vt quisque redeat ad propria bene purgatus, & Deo mage coniunctus, ad vtilitatem quoque populorum nostræ Diœcesis.

Procuratorem Cleri N. N. qui ad Nos deferet quæcunque Clerus exoptat.

Oeconomũ pro exigendo Cathedratico N. N.

Magistros Cæremoniarum, quibus omnes obediant, N. N. & N. N.

Ostiarios Synodi N. N. N. N. quibus item pareant omnes in eorum officio.

Notarium N. N.

DECRETVM DE PRAEIVDICIO non afferendo.

DEcernimus, &c. vt loco cit. num. 4.

DECRETVM DE NON discedendo.

VObis præterea omnibus, &c. vt loco citato numero 5.

DE-

DECRETVM DE ORATIONE publica.

QVoniam veteris eſt inſtituti, &c. vt infra loc. cit. num. 6.

34 Deſcendit de ſuggeſtu, & vna cum Promotore, ſeu Promotoribus accedit ad Epiſcopum.

35 Promotor inſtat pro fidei profeſſione. ſi duo sũt, loquatur primus de ſcripto, ſed in numero plurali, vt in 4. parte cap. 7. num. 1. & cum titulo conuenienti.

Cauit Sacroſanctum Concilium, vt omne, &c. loco nunc citato.

36 Epiſcopus reſpondet: Decernimus, ac mandamus ita fieri.

37 Diſcedunt illi, & Secretarius de ſuggeſtu legit ſedens in hæc verba.

DECRETVM DE PROFESSIONE fidei emittenda.

SAcroſancta Tridentina Synodo illud, &c. vt infra. 4. par. cap. 9. num. 7. & addit Decretum hac de re Conc. Trident. vt ibidem.

Cogit temporum, &c.

ANNOTATIO.

§. 2.

IN Prouincia Mediolan. legitur etiam decretum Conc. Prou. primi: Verba ſunt: Sacri igitur Concilij Tridentini auctoritate &c. quæ item dabimus infra, in ſine 4. partis.

38 Le-

38 Lectis Decretis addit idem Secretarius:

Accedant igitur, &c. vt loco cit. num. 7.

39 Qui ergo sunt professuri fidem, tunc accedant ad Episcopum, coram quo genuflexi permaneant, donec eorum nomine formula professionis fidei de suggestu à Secretario stante, & aperto capite, legatur vsque ad ea verba exclusiue: Sic me Deus adiuuet. Habetur infra in 4. par. loco citato numero 7.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 Notandum est, non teneri Episcopum emittere professionem fidei in prima Synodo Diœcesana, quia non habet ibi maiorem: sed in prima Synodo Prouinciali. quia tamen Prouincialis Synodus ferè nunquam hodie celebratur, laudandi sunt ij Episcopi, qui in prima sua Synodo coram Deo, genuflexi ante altare, fidei professionem emittunt. est enim actus summæ religionis. quo casu stabit totus Clerus ob reuerentiam genuflexi Episcopi, qui breuiori formula, de qua infra, eam emittet, vt alij. tum sedebit accepta mitra, vt alios profitentes excipiat, & Clerus sedebit, exceptis professuris.

Pro iuramento Episcopi teneant Diaconi Assistentes Missalem librum ante eum.

2 In Prouincia Mediolan. ex Conc. Prou. 1. tenentur professionem fidei emittere in Synodo etiam ij, qui ad Synodum Diœcesanam conuenire debent. & quia in ea prouincia, etiam sacris ordinibus initiati tenentur conuenire, vt in Edictis Mediolan. & Nouarien. patet, ideo ijdem erunt inuitandi à Secretario in præfato Decreto. extra eam prouinciam non tenentur, nisi ij, quos nominat Concil. Trident. sess. 24. cap. 2. (qui nimirum beneficia Parochialia, & alia beneficia Ecclesiastica habent) in prima Synodo emittere professionem fidei, nisi Prouincialibus Decretis item alij teneantur.

3 Neque tamen omittentes id facere incurrunt priuationem fructuum beneficiorum, sed alias pœnas, vt probat Massobr. de Synodo

do cap. 4. dub. 39. num. 15.

4 Quod si adesse Synodo non possint, id præstent per procuratorem, & valet, vt pluribus idem Massobr. probat cum Barbosa dub. 40. modò fiat cum speciali mandato, ibid. num 43. sed excusari potest, qui excusatur à Synodo.

40 Tùm bini, seu terni, aut quaterni ad Episcopum propius accedant tenentem librum Euangeliorum, & legẽtes profiteantur formula breuiori.

Ego N. recipio, promitto, &c. vt infra 4. par. cap. 5. num. 1.

41 Singuli redeuntes Cancellario, seu Notario dent nomina, & cognomina cum titulis beneficiorũ, in schedula, de qua supra par. 1. cap. 21. num. 3. pag. 27. si non habeant schedulam, curent sua nomina scribi ab eodem Notario in libro ad id parato.

42 Solet esse hora tarda, & ideo de suggestu à Secretario indicitur continuatio sessionis his verbis; facto prius verbo cum Episcopo.

Decernimus, & indicimus continuationẽ huius sessionis fore hodie hora in qua vocabuntur omnes, & Scrutinium Cleri fiet à Præfectis.

43 Postea Promotor instat, accersito Notario, contra contumaciam absentium, his verbis:

Reuerendissime Domine. Cum iam dies &c. vt infra in 4. par. cap. 7. num. 2.

44 Respondet Episc. Ita decernimus, ac iubemus.

45 Tum ad Notarium conuersus Promotor pro rogitu actorum in hac sessione hæc verba profert. si duo sint, in numero plurali dicantur.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium Episcopalem, vt de omnibus, & singulis in hac sessione peractis vnum, pluraue conficias instrumenta.

46 Respondet Notarius:

con-

Conficiam : præsentibus N. N. &c. & addit in scriptis : Hæc omnia fuerunt acta in publica sessione, vt supra, adhibitis etiam testibus N. N. & N. N.

47 Contra contumaces absentes per Edictũ ad valuas agitur.

48 Sed pro discessu legitur etiam hoc Decretum de suggestu à Secretario.

Ne quisquam à loco, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 9.

49 Exuit Episcopus Pontificalia, cappam induit, & data manu tantùm benedictione Clero, post orationem breuem in faldistorio recedit, quem Clerus Cathedralis Ecclesiæ tantum comitatur de more : & omnes discedunt.

50 Statim affiguntur Tabellæ distributionis Cleri, & Capellarum pro Scrutinio.

Continuatio primæ Sessionis.

51 A Prandio stata hora significata per campanæ sonum conueniunt omnes in Ecclesiam Cathedralẽ, cantantur Vesperæ cum Completorio à Clero Cathedralis, nisi ab vtroque Clero cantandę sint, vt supra 1. par. cap. 15. num. 2. Episcopo etiam præsente in cappa.

52 Deducitur Episcopus cum cappa à suo Capitulo in Cathedralem Ecclesiam. vbi de more orat ante Sanctissimum Sacramentum, & ante altare maius. apud sedem suam accipit amictum, stolam, pluuiale, mitram, & baculum; descendit ad sedem Synodalem. Canonici item, & alij parantur, vt mane.

53 Diaconus assistens à dextris cantat : Orate. & omnes genuflectunt. post modicum spatium surgit Episcopus, & dicit Oratio-

tionem : Adsumus, vt in Pontificali, conuersus ad altare : si tempus est Paschale, stant & alij de Clero.

54 Sedent omnes cum silentio. & Promotor instat pro vocando Clero, pro Cathedratico soluendo, & Scrutinio peragendo : his verbis :

Reuerendissime Pater, & Domine. Sancitum est &c. vt in 4. par. cap. 7. num. 4.

55 Secretarius de suggestu legit :

DECRETVM DE CLERO VOCANDO & Cathedratico soluendo.

VOcabuntur omnes, & singuli, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 10. & addit :

DECRETVM DE Scrutinio.

SCrutinium Synodale, &c. vt ibidem numero 11. & addit :

Præfecti Scrutinij ita distribuantur per Capellas huius Ecclesiæ, cum Clero.

R. D. N. ad Capellam S. N. Vel Clerus N. conueniat ad Capellam S. N. sub Præfecto N.

R. D. N. ad Capellam S. N. &c.

Qui pro sua quisque timorata, &c. vt in 4. par. loco cit. num. 11.

Qui ad eos non accesserint, &c. vt ibid.

56 Dum

56 Dum vocatur Clerus, Præfecti Scrutinij, ij maxime, qui sunt scrutaturi partem Cleri postremã, vltimo vocandam; incipiant Scrutinium, de quo 1. par. cap. 23.

57 Clerus autem vocatur ordine seruato, de quo infra in 4. par. cap. 9. numero 12. cum debitis titulis, & honoribus: primo Clerus Ciuitatis, tum Diœcesis.

58 Secretarius vocabit, vt dictum est loco cit. non vltra Clerum ciuitatis. qui vocat, notet absentes, linea ducta cum calamo, etiamsi aliqui eos tũc statim excusent. quod deinde dijudicabitur. Vocati dicãt altiùs: Adsum.

59 Oeconomus ad mensam aliquam in loco remotiori ab Episcopo positam recipiat Cathedraticum, & notet soluentes in libro.

60 Circà finem sessionis, hoc est, postquam vocati fuerint omnes, & ante Episcopum cum genuflexione transierint (nisi sit ita multus Clerus, vt in crastinum reliqua vocatio sit differenda) datur signum cum campanula Sacristiæ, vt omnes, Scrutinio relicto, redeant ad loca propria sessionis Synodalis.

61 Secretarius de suggestu indicit pro sequenti die Officium mortuorũ: his verbis:

Edicimus præterea, &c. vt in 4. par. cap. 9. numero 13.

62 Deinde indicit Sessionem secũdam, his verbis.

Decernimus, &c. vt in 4. parte. cap. 9. num. 14.

63 Promotor iterum instat contra contumaces absẽtes, & prorogitu, vt mane, paulo supra à num. 43. vsque ad 47.

64 Diaconus assistens, seu Secretarius ad dexteram Episcopi cantat: Orate: & genuflectunt omnes, etiam Episcopus cum mitra, vt orent mente.

65 Idem Diaconus proponit capita Orationis mentalis, cum deflexione vocis in vltima Syllaba, à no-

nota, fa, ad notam, re.
Fratres cariſſimi, toto &c. vt in 4. parte. cap. 10. num. 1.

Et inter ſingula capita interponit moram genuflexus & ipſe, recitando ſecretè Pſalmum, Miſerere, poſt ſingula capita. cantat autem conuerſus ad Synodum.

Numerus Capitum prędeterminetur ab Epiſcopo, ad tria ſaltem.

66 In fine Orationis, manente Clero genibus flexis, Epiſcopus ſurgit, & de more benedicit ſolemniter Clero, ſine Indulgentijs.

67 Diſcedit cum cappa, & Clerus poſt eum.

Finis Seſsionis Primæ.

SESSIO SECVNDA.

1 HOra indicta, & dato ſigno cum campana conuenit Clerus in Eccleſiam maiorem, vbi expectat Epiſcopum, qui cappam indutus, comite Capitulo eius, deſcendit in eandem, cum ſolitis aſperſione, & precibus ante Sanctiſſimum Sacramentum, & altare maius.

2 Cantatur Miſſa à Canonico pro Defunctis, cũ vnica Oratione, Deus, qui inter Apoſtolicos. Epiſtola, & Euangelium, vt in Miſſali in prima Miſſa. Sequentia alternatim dicitur à toto Clero, vel à Muſicis.

3 In fine Miſſę, extẽditur pannus niger ante ſedem Epiſcopi; induitur Epiſcopus amictu, ſtola, pluuiali nigro, & mitra ſimplici. Subdiaconus cum Cruce, & Acolythis cum candelabris ſiſtunt ſe ad caput panni contra Epiſcopum. alij duo Acolythi

chi deferunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio, & thuribulum cum nauicula: capellanus Missalem librum, in quo continetur oratio scripta, vt infra.

4 In Choro cãtatur ℞. lõgũ: Libera me, &c. & reliqua fiũt de more: Oratio Missę, vel, Absolue; sed in numero plurali, mentione facta Episcoporum; & Sacerdotum tantum. Cantores duo dicunt: Requiescant in pace; & amouetur pannus.

5 Mutat Episcopus vestes nigras in rubeas, & assumpto baculo descendit ad sedem Synodalem, cũ Canonicis indutis, vt heri.

6 Postquam sederit aliquantulũ, inuitante Diacono assistente Clerum; ijs verbis: Orate: genuflectunt omnes, & Episcopus sine mitra inchoat vt heri, præintonante sibi alio, Antiphonam: Propitius esto. qua finita, surgunt, & sedent omnes tecto capite, dum cantant Psalmum: Deus venerunt gentes: alternatim.

7 Repetita Antiphona, Episcopus deposita mitra surgit, & stans versus altare dicit: Oremus. Nostrorum, &c. Mentibus nostris, &c. Deus qui nos, &c.

8 Dicitur: Flectamus genua, vel omittitur, vt heri dictum est. num. 21.

9 Cantatur Euangelium, vt heri, cum osculo, & incensatione Episcopi in fine.

10 Dicitur Hymnus: Veni creator: vt heri. cum allocutione ad Clerum: Venerabiles.

11 Fit sermo, vt heri.

12 Promotor instat pro electione Iudicum, & Examinatorum:

Reuerẽdissime, &c. Concilium Tridentinum, &c. vt in 4. parte cap. 7. numero 5.

13 Secretarius post Decretum Episcopi ore tenus factum, vt supra, ascendit suggestum, & sedens legit Decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosã, &c. tum Constitutionem Bo-

Bonifacij VIII. Statutum. vt in 4. parte cap. 9. num. 15. & addit statim.

Sacra Tridentina Synodus, &c. vt ibidem cum Constitutione Greg. XV. ibid. & statim nominat Iudices cum suis titulis, vt ibidem.

14 Subdit: Ex Decreto Cōcil. Trid. sess. 24. cap. 18. Examinatores autem, &c. vsque ad illa exclusiue. Peracto, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 16. Et addit: Tridentinum ergo Decretum, &c. vt ibidem.

Nominatque Examinatores electos cum suis titulis.

15 Approbantur à Clero, altero ex duobus modis, vt in 1. par. dictum est, cap. 31. num. 5. Breuius fit interrogando Placētne vobis? respondet Clerus, quicquid libuerit.

16 Addit Secretarius: Decretum de Testibus Synodalibus

Vetus est consuetudo, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 17.

Nominat Testes: vel eleuat schedulam sigillatā, in qua secreto habentur: & ait. Dignis de causis eos secreto haberi volumus.

17 Addit item: Decretum de Punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticā, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 18.

Nominat Punctatores, ordine seruato Collegiatarum.

18 Interim Prima Dignitas portat de sacristia Sacras reliquias velo tectas, cum 4. intorticijs ad Episcopum, qui vna cum toto Clero, mitra retenta, congruam honoris significationem adhibet. deinde sedens eas recipit vel in manibus, vel super mēsam paruam paratam, de qua in 1. par. cap. 9. num. 5. pag. 12.

19 Secretarius legit: Decretum de iureiurando.

Examinatores, Testes, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 19. 20.

20 Accedunt autem, Examinatores, Testes, si publicati sint, & Punctatores

res ad Episcopum, & genuflexi, bini, iurant iuxta formulam, quam Magister Cæremoniarum illis offert legendam alta voce, vt à vicinis audiantur.

21 Tanguntur ab his sacræ Reliquiæ in fine. & eæ demum asportātur eo modo, quo fuerunt allatæ.

22 Habes has formulas tres in 4. parte cap. 5. nu. 2. 3. 4.

23 Addit Secretarius: Decretum de præstando iureiurando ab absentibus. Qui examinatores, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 2. & descendit Secretarius.

24 Promotor instat pro Decretis legēdis in Synodo: Reuerēdissime, &c. Quo diligentior, &c. vt in 4. parte cap. 7. num. 6.

25 Secretarius, post Decretum Episcopi de more factum ore tenus, ascēdit suggestum, & sedens legit Primò: Decreta Concilij Tridentini de residētia. Eadem Sacrosancta, & infra. Omnes Patriarchalibus, &c. vt in 4. par. cap. 9. num. 22. Cum præcepto diuino, & infra. Ne vero ea, &c. vt ibidem.

26 Si quæ alia legenda sunt ex eodem Concilio Tridentino, legantur hoc loco.

27 Tum legantur Decreta Concilij Prouincialis vltimo celebrati, vt publicentur Clero.

ANNOTATIO.

§. 4.

NAm DD. volunt, ideo teneri Episcopum post sex menses à Concil. Prouinciali ad conuocandam Synodum Diœcesanam. lege Massobr. cap. 2. dub. 5. & 6.

28 De alijs Decretis Papalibus iubeat Episcopus hoc deinde loco legi, cuiusmodi sunt Bulla Pij II. de

de Clericis male promotis, & Pij V. de confidentijs beneficialibus: quæ in Prou.Mediol.omnino legi debent, ex decreto Conc. Prou. 3. & 5. & habentur infra in 4. parte in calce.ſicut etiam legi debent ibidem ex Concil. 1. & 4. de vita, & honeſtate clericorum. ex Concil. 1. de diuinis officijs. ex Conc. V. de Chori diſciplina. Itē Monitiones ex Cōc. 4.

29 Alia leguntur arbitrio Epiſcopi, ordine ſeruato dignitatis Auctorum; vt poſt Bullas Pōtificias legātur Decreta Sacrarum Congregationum Cardinalium, deinde Epiſcoporum Prouincialium, ſeu Prædeceſſorum; vltimo, quæ ſunt propria Epiſcopi celebrantis Synodum, ſiue noua,ſiue aliàs ſancita, prout voluerit.

30 Ne omittatur publicatio compendioſa Bullæ Cænæ Domini, cum caſibus Epiſcopo reſeruatis, & cum prohibitione facta confeſſariis, ne abſoluant.

31 Si ediderint Romę Decreta noua ad Clerū vniuerſum ſpectantia, ea curet euulgari Epiſcopus, vt Clerus non ignoret, & maxime foraneus.

32 Inter legendum explicet identidem Epiſcopus cauſam Decreti, quod legitur, & communi ſermone loquatur, vt omnes intelligant, quod ipſe decreuit.

33 Quare & qui legit,pauſa facta, obſeruet, an Epiſcopus velit loqui de eo: alioquin proſequatur lectionem.

34 Si multa legenda ſunt (ſed compilari multa à perito poſſent) Secretarius lectoris opera vtatur, & partem legendorum in Seſſionem tertiam differre poterit. neque tamen in fine dicatur Clero: Placentne vobis? ex Declar. Congregationis Concil. Trid. 27. April. 1592.

35 Hora competenti indicitur continuatio ſeſſionis, & cætera fiunt, vt heri in ſeſſ. prima à num. 42.

42. vsque ad 47. inclusiue.

36 Reassumpta cappa discedit Episcopus, & post eum Clerus.

Continuatio Sessionis secundæ.

37 Omnia fiunt, vt heri, à numero 51. vsque ad 54. exclusiue.

38 Vel vocationi reliqui Cleri vacãdum erit; Scrutinioque eiusdem, quando multus est Clerus.

39 Vel lectioni Decretorum incumbendum erit. hæc enim in causa sunt, vt tres fiant Sessiones.

40 Atque in his eadem seruentur, quæ pridie numero 58. 59. absque noua præfatione, seu Decreto, aut instantia Promotoris.

41 Circa finem Sessionis, dato signo cum campanula, vt heri, redeunt omnes ad sua loca, si ad Scrutinium accesserint; & indicitur Tertia Sessio, vt heri, num. 62.

42 Promotor instat denuo contra absentes, & pro rogitu: & reliqua fiunt, vt heri à num. 64. vsque ad finem Sessionis primæ: excepto quòd mutantur Capita Orationis mentalis, vt in 4. par. cap. 10. num. 2.

Finis Sessionis Secundæ.

43 Post Sessionem secundam conueniant Præfecti Scrutinij coram Episcopo, moniti à Secretario, vt summatim, & breuiter inter se conferãt, quibus in rebus communiùs peccatur contra Clericalem disciplinam ex visis, & auditis in Scrutinio, vt Episcopus vel Decreto, vel exhortatione ore tenus facta moneat Clerum, antequam dimittatur Synodus. cui collationi aderit etiã Secretarius.

SES-

SESSIO TERTIA.

1 Hora indicta, & dato signo cum campana conueniunt omnes, vt heri dictum est, & omnia fiunt, vt à num. 1. ad 12. dicitur; excepto, quòd Missa cantabitur à Canonico de Sanctissima Trinitate cum Oratione addita pro gratiarum actione, sub duplici conclusione.

2 Episcopus assistit indutus amictu, alba, cingulo, cruce pectorali, stola, & pluuiali albi coloris, mitra, & baculo. vnde & incensabitur initio Missæ, & post Euangelium, nedum cum alijs post Offertorium.

3 Totus Clerus incensabitur, vt in prima Missa dictum est.

4 Musici cantabunt Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei; reliqua in cantu Gregoriano. Organum pulsabitur.

5 In fine Missę non datur benedictio; sed paratis Canonicis, & assumptis ab Episcopo paramentis rubeis, itur ad locum Synodalem:

6 Inchoatur Sessio, vt prima die à num. 15. vsque ad 18. sed mutantur Orationes, vt in Pontificali.

7 Cantatur Euangelium proprium cum solitis cæremonijs; & post illud Hymnus: Veni creator: vt dictum est in prima die à n. 22. vsque ad 27.

8 Dicitur: Venerabiles, & fit sermo, vt ibidem 28. 29. 30.

9 Promotor instat, vt legantur, si quæ supersunt legenda.

Reuerendissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ, &c. vt in 4. par. cap. 7. num. 7.

10 Legit ergo Secretarius, quæ restant legenda. In prouincia Mediol. Monitiones legi debent ex Cōcil. Prouinc. 4.

11 Promotor instat pro

respondẽtibus Musicis cã toribus, genuflexoq. Clero vsque ad finem.

34 Publicantur Indulgentiæ per eum, cuius interest in Missa.

35 Diaconus assistens cantat, vt in Pontificali: Recedamus in pace. ℟. Clerus: In nomine Christi.

36 Deponuntur paramenta, & Episcopus, facta oratione ante altare maius, cum Cappa reducitur à toto Clero ad Palatium.

Finis totius Synodi Diœcesanæ.

ORDO SYNODI DIOECESANAE per duos dies distributæ.

SESSIO PRIMA.

1 DEscribimus eundem ordinem, quẽ præscripsit Gabriel Palæottus Cardin. Archiep. Bonon. in suo Archiepiscopali par. 4.

2 Summo enim mane cũ cappa indutus Episcopus, deducitur ab vniuerso Clero in Ecclesiam; & facta ibi breui oratione cantat Missam Pontificalem: ad cuius Offertorium soluitur Cathedraticum. Missa est de Spiritu Sancto.

3 Post Euangelium concio breuis habetur. communio Cleri fit ab Episcopo.

4 Finita Missa, pluuiale induit, incipit Antiphonam, Exaudi, & cætera facit, vt in Pontificali vsque ad Hymnũ: Veni creator Spiritus. quo dicto, incipit Processio non longa, extra Ecclesiam.

5 In reditu sedent omnes, & Episcopus sermonem habet.

Tum

6 Tum leguntur Decreta de non afferendo præiudicio. De querelis, & excusationibus, constituēdo Iudices. &, vt præsentes sua nomina infra biduum describi curent. & item de emittenda fidei professione sine instantia Promotoris.

7 Professionē fidei emittunt singuli, qui debent; ij scilicet, qui beneficia obtinuerunt post præcedentem Synodum.

8 Deinde legitur de Residentia vtrūque Decretum Conc. Tridentini, vt supra.

9 Ad instantiam Promotoris finitur prima Sessio; & Episcopus benedicit solemniter, intimata secunda Sessione.

A Prandio.

Fit Scrutinium Synodale in Ecclesia, absente Episcopo.

SESSIO SECVNDA.

1 COmitatus à toto Clero venit Episcopus cum cappa ad Ecclesiam. audit sacrum celebratum à Canonico. neq; fit processio.

2 Post Euangelium Missæ habetur concio.

3 Finita Missa induit Episcopus Pluuiale & mitrā, & incipit Hymnum: Veni creator. & postea sermonem habet, vel ipse, vel per alium.

4 Leguntur deinde Decreta de eligendis Examinatoribus, qui nominantur, & approbantur. iurant statim ad S. Dei Euangelia. Approbatio fit per verba: Placentne vobis?

5 Item Decretum de eligendis Iudicibus Synodalibus, & publicantur.

6 Item de Testibus Syno-

no-

PARS TERTIA

DE IIS, QVAE SYNODVM ſequuntur.

Eracta Synodo Diœceſana, adhuc aliqua peragenda ſunt, ne ſere inutilis tãta reddatur Actio: & duo præſertim ſuperſunt hic examinanda. alterum eſt circa abſentes, nulla allata legitima excuſatione; alterũ circa Decreta prælo danda, & executioni mandanda.

DE POENA ABSENTIVM. Cap. I.

1 TAm ex vocatione Cleri, quàm ex Scrutinio colligendi ſunt ij, qui à Synodo abfuerunt, vel à Scrutinio, vel ab vtroque.

2 Poſſunt eſſe multę cauſæ excuſantes, quas refert Botteus de Synodo p. 2. num. 56. eas dijudicent Deputati Iudices de conſenſu Epiſcopi.

3 Pœna excommunicationis affici poſſunt culpabiles in hoc genere. ex eodem Bott. loco citato num. 50.

4 Et ampliat hanc pœnam etiam ad illos, qui veniunt, ſed non in termino

mino competenti. quod intellige, quando veniũt, Synodo iam absoluta.

5 Eadem pœna irrogari potest ijs, qui ad Scrutinium non accedunt; ob Decretum in hoc genere promulgatum in Synodo supra in 2. parte, sess. prima numero 55. Qui ad eos, &c.

6 Si quis per procuratorem interuenit, non incurrit pœnam. Massobr. de Synodo cap. 3. dub. 6.

7 Nulla potest esse præscriptio, qua minus venire teneantur, qui alioqui venire tenentur. ex eodem Massobr. loco citato dub. 5.

8 Aliqui Episcopi vice censuræ irrogarunt pœnam quatuor aureorum locis pijs applicãdorum. quę pęna est tolerabilior, & vtilior.

DE VALIDITATE DECRETORVM. Cap. II.

1 VAlere Decreta Synodalia nemini dubium est. non enim pendent à consensu Cleri, sed à consilio ad summũ Capituli, quod Episcopus non tenetur sequi. ita respondit Sacra Congregatio Concil. Trid. Patriarchæ Veneto die 27. Aprilis 1592. vbi explicat, Pontificale (quod videtur velle consensum Cleri, per verbum: Placet) non obligare Episcopum, vt consensum requirat Cleri.

2 Ligant autem & clericos, & laicos existentes infra limites suæ Diœcesis, quod probat Massobr. de Synod. cap. 4. dub. 77. 78. Plura idem ibidem.

DE

DE EDITIONE DECRETORVM. Cap. III.

1 PRælo dari Decreta Synodi, vt omnibus pateant, laudabile puto, & maxime vtile. at non pauca desidero in eiusmodi editione.

2 Non enim placet facere de Synodis Synodos (vt aiebat Carolus à Basilica Petri Episcopus Nouariæ) & cum delectu rerũ Ordo quoque Decretorum est attendendus.

3 Et quidem non omnia Decreta conueniunt cuique loco, plura in amplioribus Diœcesibus, pauciora in angustioribus. in quibus satis est ea decernere, quæ vt plurimum ibi possunt accidere.

4 Ordo decretorum est duplex. alter est, qui pro dignitate materiæ, sicuti altera est altera nobilior, ita nobiliori danda erit prima sedes. alter est ex parte conditionis legum. nam Cõcilia Prouincialia subsunt Generalibus, & Diœcesanæ Synodi Prouincialibus.

5 Ordo igitur materiarũ hic esse posset: vt primo de rebus, deinde de personis agatur. Rerum autem hic Ordo.

PARS PRIMA.

DE Fide, & eiusdem professione.

De Hæreticis.

De Doctrina Christiana.

De Sacra Scriptura, & eius abusu.

De librorum impressione, venditione, & prohibitione.

De Prædicatione Verbi Dei.

De Prębẽda Theologali.

De Blasphemia, & societate nominis Iesu.

De Sacris Reliquijs, & imaginibus.

De repræsentationibus sacris.

De

PARS SECVNDA.

PARS TERTIA.

PARS QVARTA.

De ijs, quæ generatim spectant ad obseruantiam Decretorum, pœnis, interpretatione, &c. si quæ hic desiderantur, reuocari possunt ad vnū ex prædictis titulis.

6 Alter item Ordo est adhibendus in Decretis de eadem materia, vt Decretis detur primus locus, quæ sunt merè Concilij Tridentini, facta de eo mentione, secundus locus Decretis Prouincialibus, si quæ sunt. tertius Decretis Diœcesanis prædecessorum. postremus proprijs Episcopi Decretis.

7 Præter citationem aucto-

ctorum, à quibus Decreta ſunt hauſta, vt dictum eſt, abſtinerem à citatione Doctorum, etiam in margine. legiſlator enim non tenetur cauſam dare, niſi in grauiſſimis, & valde nouis.

8 Onerant etiam aliqui Epiſcopi Clerum ſuũ ad emendum librum Synodalem, in quo ſunt Edicta omnia Epiſcopalia, & Formulæ variæ; quæ non attinent ad omnem Clerum. quare cum diſtinctione eſſet agendum, vt Parochi tenerẽtur ad emptionem totius voluminis; alij ad eam partem, quæ communia Decreta Synodi complectitur, ſaluo meliori iudicio.

9 Quòd ſi in Edictis ſeruaretur ille ordo, iuxta quem debent per annum ea publicari intra Miſſarum ſolemnia, appoſito die, quo ea publicari debent, duplex inde oritur commodum; vt ſcilicet non ita facile obliuiſcerẽtur Parochi euulgationis;& tota ciuitas cum Diœceſi eadem die audiret eadem contenta in Edictis. Diſtributio vero Edictorũ fieri debet iuxta qualitatẽ materiæ accommodatam tempori, vt de Matrimonio in Feſtis Natalitijs, de Quadrageſima paulo ante initium eiuſdem,& eiuſmodi ratione in alijs temporibus ſeruata.

10 Placeret vna cum Decretis Synodalibus edi Catalogum Sanctorum loci, & Epiſcoporum cum breuiſſima narratione rerum ab ijs ſanctè geſtarum.

DE APPROBATIONE DECRETORVM Synodalium. Cap. IV.

1 NOn tenetur Epiſcopus, antequam prælo dentur, ea exhibere Ciuitati, ſeu Magiſtratibus eiuſdem: qui ſi deinde velint reclamare, id faciant

ciant postea cum Superioribus Episcoporum, ita S. Congregatio Cardd. super negotia Episcoporum in vna Tifernate 14. Aprilis 1615.

2 Neque tenetur ea Romam mittere ad sacram Concil. Trid. Congregationem, ad quam mitti debent Decreta Conciliorum Prouincialiũ, vt Episcopo Ostiensi respondit Card. Carafa nomine prędictæ Congregat. pridie Cal. Decemb. 1586. Vide Piasecium in Praxi Episc. par. 2. cap. 2. ver. expeditis num. 11.

DE STATV ECCLESIAE describendo. Cap. V.

1 EX Visitatione primũ, tum ex Synodo, & Synodali Scrutinio hauritur integrè totius Ecclesię status ab Episcopo; qui describendus est, vt, cum ad limina Apostolorum Romam concesserit, seu procuratorẽ miserit, statum Ecclesiæ suæ referre queat ad Sacram Concil. Trid. Congregationem.

2 Hærent autem multi in hac re, & dum legerem Romæ varias huiusmodi relationes, placuere mihi nonnullæ supra alias, quarum seriem dabo libenter hoc loco, additis quibusdam opportunis monitionibus.

3 Breuissimo proemio vtẽdum est, tacitis ijs, quæ in laudem sunt Episcopi circa diligentem, & laboriosam Visitationem, & Synodum.

4 Quæ leuia sunt, & nimis minuta, reticenda: & quæ etiam sæpius decantata in alijs Relationibus. Prima tamen descriptio debet esse accuratior.

5 Scribendum quidem in prima persona. V. G. Visitaturi Sacra limina Apostolorum hæc attulimus,

mus, ex quibus intelligi potest Ecclesiæ N. status. sed in reliquo textu narrandum est, ac si de tertia persona sit sermo. V. G. Habet igitur Ecclesia N. varios fines, & limites Diœcesis, &c.

6 Et Ordo rerum narrandarum hic esse potest. primo de Ciuitate agatur, deinde de Diœcesi. in Ciuitate priùs de Ecclesiasticis, quàm de laicis. inter Ecclesiasticos priùs de Clero sæculari, quam de Regulari. in Clero sæculari prius de Cathedrali quàm de Collegiatis; & de his, quã de Parochijs; & de his ante alias Ecclesias.

7 Fines, & limites Diœcesis varij cũ vicinis Diœcesibus sunt describendi. deinde Ecclesia Cathedralis quoad materiam, tum quoad personas, Dignitates nimirum, & Canonicos. tum beneficia, altaria dotata, sacra supellex, Sanctorum corpora, & reliquiæ insigniores; Chori disciplina, Festa propria loci cum Officio diuino; redditus, onera, & similia. Palatium, ædes Episcopi, & Canonicorum. Habitus eorundem in Choro.

8 Collegiatæ quot. Canonicorum numerus. diuina Officia. Onera. Habitus.

9 Parochiæ quot sæculares, & regulares. Redditus. Habitus.

10 Clericorum seminariũ, vnum vel plura. Conuentus Cleri, si quis est.

11 Aliorum Sacerdotum numerus, & Clericorum. Communia, seu Communantia, quæ habetur alicubi.

12 Regularium virorum Monasteria. Monialium item sub Ordinario, vel Regularibus.

13 Confratriæ laicorum. loca pia, Montes Pietatis, Hospitalia.

14 Oratoria, & scholę Doctrinæ Christianæ.

15 Fũctiones nobiliores per annum, vt conferentię casuum conscientiæ, & Cõciones, præter Quadragesimales, & eiusmodi.

16 In Diœcesi Collegiatæ quot. Parochiæ. loca Regularium. Confraternitates laicorum, &c. ordine, quo supra.

17 De qualitatibus populi in genere.

18 De Collegijs Doctorum, & de Academijs litterarum, si quæ habentur.

19 De Foro, & tribunali Episcopali.

FORMVLA SVMMARII. prædicti status Ecclesiæ.

Cap. VI.

DEscribam, quem aliàs confeci, Laudensis Ecclesiæ statum, & Ecclesiæ Perusinæ, sub Episcopis Seghitio, & Comitulo, eorundem iussu.

1 Laudensis Status hic erat anno 1619.

Præpositurae: sine cura animarum 2. cũ cura animarum. 8. Collegiatarũ. 2.

Archidiaconatus. 1.

Cantoria. 1.

Archipresb. cũ animarum cura. 11.

Canonicatus: cum residentia. 23. sine residẽtia. 27.

Abbatiæ sæcul. 3.

Prioratus. 3.

Præceptoria. 1.

Commend. 1.

Rectoriæ: cum animarum cura. 85. sine cura. 11.

Parochiæ omnes. 104.

Capellaniæ Tit. 104.

Clericatus Tit. 29.

Communantia Benefic. 1.

Beneficia omnia 213.

Mansionariæ 13.

Vicariatus Foranei 10.

Ec-

Eccleſiæ omnes 160. hoc eſt

Collegiatæ, & Parochiales ſimul 3.

Parochiales { ſæculares. 94. regulares. 7.

Aliæ ſecul. 17.

Regul. 28.

Monial. 11.

Oratoria Confratrum 140.

Loci ſacri omnes. 130.

Conſortium Cleri. 1.

Sodalitas quædam Cleri. 1.

Scholæ variæ laicorum.

205.

Scholæ Doctrinæ Chriſtianæ. 127.

Loca pia 19.

Communantię. 8.

Miſſæ quotidianę annuæ ex obligatione 180.

Aliæ per annum ex obligatione 24927.

Totus Clerus cum Monialibus 1257.

Animæ communionis 57131.

Aliæ 34263.

2 Peruſiæ Status hic erat Anno 1622.

Collegiata 1.

Cum Archipresbytero, Archidiacono, & Canonicis. 15.

Beneficiatis. 15.

Clericis perpetuis. 6.

Capellanis amouibilibus. 8.

Et alijs iuxta legata quædã. Pœnitentiaria cum duobus perpetuis coadiutoribus Clericis Regularibus S. Pauli.

Parochiæ in ciuitate 36.

In ſuburbijs 9.

Sæcul. 33.

Reliquæ regulares.

in Dięceſi. 195.

Fontes baptiſmales. in ciuitate 4.

In Diœceſi 63.

Abbatiæ 17.

Sæcul. 11.

Regul. 6.

Commendæ Militares 9.

Collegia Clericorum 4.

Beneficia ſine cura { cum reſidentia in ciuitate. 27. ſine reſidentia 15. ſine reſidentia in Diœceſi. 91.

Monaſteria virorum in ciuitate 22.

In Diœceſi. 26.

Monialium monasteria in ciuitate 20.

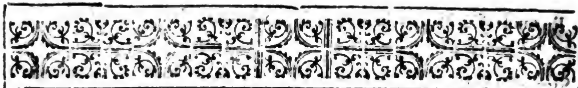
Oratoria { in quibus celebratur. in ciuit. 21. / in Diœcesi 41. / vbi non celebratur. in ciuitate. 3. / in Diœcesi 12. }

Societates laicorum cum sacco in ciuitate 36.
in Diœc. 168.
sine sacco in ciuitate 24.
in Diœc. 102.
Montes pij. 2.
Domus piæ. 4.
Hospitalia 2. ægrotorum.
Hospitalia peregrinorum.
in ciuitate 14.
in Diœc. 41.
Collegium Scholasticorum laicorum sub ordinario 1.
Totus clerus 1255.
Sæcularium 405.
Regularium 850.
Monialium 1150.
Animæ laicorum commun.
in ciuitate 12152.
in Diœcesi. 28949.
Omnes in ciuitate 19472.
in Diœcesi 43332.
Omnes igitur. 62804.

FINIS.

PARS

PARS QVARTA.

IN QVA TRADVNTVR VARIÆ Formulæ Synodales, quæ significatæ fuerunt in præcedentibus.

PRO INDICTIONE SYNODI. Cap. I.

1 FOrmula publicandæ Synodi in Festo Epiphaniæ cum Festis mobilibus habetur cum cantu proprio in Pontificali par. 3. initio.

2 Alia Formula pro eodem die habetur in Actis Eccles. Mediol. nimirum:

HOc anno dilectissimi, ad Dei omnipotentis, Beatæque Mariæ semper Virginis, ac SS. NN. Patronorum nostrorum laudem Synodus Diœcesana die . . . . . nisi aliud Episcopali auctoritate decretum fuerit, adiutrice diuina gratia, celebrabitur. Pijs igitur vestris precibus instate, vt ciuitas, & Diœcesis nostra salutaribus vitæ Christianæ institutis augeatur, & suffragantibus eorundem Sanctorum meritis, ex ijs vberiores fructus in die ferat in Domino. Amen.

3 Formula Edicti pro indicenda Synodo, ex Cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 31.

Synodus Diœcesana N.* per Reuerendissimum D. N. indicta hoc anno . . . . mense . . . . die . . . . Deo adiuuante in Cathedrali Ecclesia inchoabitur.

4 Alia Formula Edicti, ex Actis Eccles. Mediol. & Nouariens.

N. Dei & Apostolicę sedis gratia Episcopus N.

Synodum diœcesanam hoc anno, Deo iuuante, habituri, vt SS. Patrum instituta, pręceptaque sequamur, neque pereat fructus ille, quem ex ea capere omnes possumus, Monemus in Domino, ac pœnis Sacrorum Canonum, seu alijs ad arbitrium nostrum propositis, iubemus in virtute S. Obediētiæ omnes etiā regulares, qui in Diœcesi nostra beneficia, etiā simplicia, ac cuiusuis generis vel titulo obtinent, vel aliàs inseruiunt, [a] eos item, qui sacris ordinibus initiati sunt; omnes etiam qui [b] in minoribus sunt constituti, qui in habitu, & tonsura incedentes alicuius Ecclesiæ seruitio adscripti sunt; & quoscunque, qui de iure, vel consuetudine Synodo huius Diœcesis interesse debent, die . . . . . . mensis . . . . . . proximi in nostram Cathedralem Ecclesiam N. conuenire: neque vero pro se alios mittere, nisi qui legitima causa sint impediti, quam nobis probauerint. Volumus autem, vt hæc Synodi indictio affixa valuis Cathedralis Ecclesiæ perinde omnes, & singulos interesse debentes afficiat, ac si fuisset singulis singillatim intimata.

Dat. &c.

ANNOTATIONES.

§. I.

a IN prouincia Mediolan. tenentur accedere Subdiaconi, & Diaconi quoque.
b In Diœceſi Peruſina, & alijs, vocantur etiam Clerici. ſtandum erit locorum conſuetudini.

5 Formula prorogandi Synodum.

Synodum Diœceſanam, quæ iuſſu noſtro indicta erat die.... menſis..... prorogamus dignis de cauſis, ac differimus ad diem..... menſis..... proxime futuram. Vel, in diem arbitratu noſtro ſtatuendam, & alijs litteris edicendam. Datum, &c.

6 Formula indicendæ Synodi pridie Seſsionis primæ.

Craſtina die, quæ erit...... menſis...... anni... Hora......

Omnes, qui Synodo intereſſe debent, adſint ſuperpelliceis induti in Palatio Epiſcopali ad deducendum Reuerendiſſimum in Eccleſiam Cathedralem.

Qui, Beneficio obtento, nondum in Synodo profeſſionem Fidei emiſit, ferat ſecum ſchedulam, in qua ſcriptum ſit nomen, cognomen profeſſuri cum titulo Beneficij, quam, emiſſa profeſſione, tradet Magiſtro Actorum Epiſcopalium, ſeu Notario Synodali.

FORMVLA PRAEMONITIONVM Cleri. Cap. II.

1 VT inſtructior accedat Clerus ad Synodum, præmoneri debet de ſequentibus arbitrio Epiſcopi.

2 Ac-

2 Accedant cum vestibus talaribus, & birretis, & superpellicis mundis. Canonici, & Parochi cum Ecclesiasticis eorum insignibus. omnes cum decenti tonsura.

3 Afferant litteras, seu Bullas beneficiorum suorum ij, qui adhuc in Visitatione non exhibuerunt, sub pœna aureorum..... pijs locis applicandorum.

4 Qui sine titulo Ecclesijs inseruiunt, siue Curati, siue Capellani nomine, & ij præsertim, qui confessiones audiunt, litteras afferant facultatis, seu deputationis suæ.

5 Parochi deferant eorum nomina, qui peccata sua non sunt confessi, & in Paschate sacram communionem non sumpserunt; excommunicatorum item, blasphemorum publicorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, & similium personarum, quæ alijs scandalo sunt: necnon abusus tollendos. recenseant quoque numerum animarum, quas habent in parochia; & quot defuncti sunt ab vltima Synodo, quot baptizati, quot matrimonio iuncti.

6 Beneficiati, & Curati afferant Inuẽtaria bonorum stabilium, & mobilium Ecclesiæ suæ, sacræque supellectilis, qui nondum detulerunt; aut si habent, quæ addant, renouent, aut suppleant. & vt in librum referri queant, ea scribi curent in folio, caractere apto, & in charta vniformi, quam vocant, &c.

7 Afferat vnusquisque Breuiarium, & Calendarium huius anni cum nomine suo scripto in prima pagina.

8 Qui legitime impediti non venerint, transmittant tamen ad Nos prædicta.

9 Die Dominica, quæ proximè Synodum præcedit, Parochi, qui præsertim Capellanos non habent, inquirant publicè in Ecclesia, si qui sint ęgroti in Parochia, vt illos visitent etiam non requisiti: & eos commendent vicinis Sacerdotibus, seu Regularibus, ne durante Synodo fiat eorum mora periculi occasio. vbi vero non sunt

ſunt Sacerdotes, Nos quàm primum conſulant, vt prouideamus.

10 Ad Tabernas, ſeu cauponas in ciuitate ne diuertant, Nobis inconſultis, aut Hoſpitiorum Pręfecto; neque ad laicorum ędes, niſi propinquorum; & in Hoſpitijs à Nobis deputatis cibum ſument, & pernoctabunt.

11 Parochi interim ſępius moneant populos ſuos, vt vberem fructum à Deo pijs precibus poſtulent; & vt die Dominico Synodum proxime antecedenti ad eundem effectum rite confeſſi communicent. idemque multo magis pręſtent Clerici, qui ad Synodum venerint, in prima Miſſa Synodali.

12 In Ferijs quintis ante Synodum à die .... Miſſę de Spiritu Sancto fiant, vel Collecta dicatur: & in Feſtis diebus Parochi litanias Sanctorum ante Miſſam cum populo recitent.

13 Vicarij Foranei, ſeu eorum Vices gerentes adſint coram Nobis die .... cum notulis eorum, qui in ſuo Vicariatu intereſſe Synodo debent; quod idem faciant Parochi de ciuitate, notato cuiuſque nomine, cognomine, ordine ſacro, titulo dignitatis, & beneficij.

FORMVLAE EPISTOLARVM Synodalium. Cap. III.

1 *Formula litterarum ad Vicarios Foraneos.*

MOlto Reu. Vicario. Deſideriamo da voi conforme all'officio vostro quelli aiuti maggiori, che potete portare alla ſanta attione Sinodale: e però, ſe à queſt'hora non hauete finito di viſitare, e riconoſcere le Chieſe à voi raccommandate, conforme à gli ordini,

per

per poterci dare compita informatione di quanto bisognarà, non mancarete di compirlo con ogni diligenza.

Riuederete di nuouo gli ordini, che in diuersi tempi habbiamo mandati, e ne procurarete in tanto la essecutione, che potrete, accioche ce ne potiate dare compita informatione.

Intenderete i bisogni di tutte le parochie, che sono sotto il vostro gouerno per riceuerne di quà le opportune prouisioni.

Portateci nota del vostro Clero, & di quei che non risedono, e che non seruono alle Chiese, alle quali sono ascritti.

Auuertirete, s'alcuna cosa v'occorrerà da dirci circa i Regolari.

Ci darete in scritto gli abusi, e mancamenti communi del Clero, e popolo.

Prouederete, che nel vostro Vicariato restino persone idonee à ministrar i Sacramenti per tutte le parochie, & auisateci, se bisogna, prima di disporre de' soggetti.

Auisarete i Curati, che vengano instrutti per darci conto dell'essecutioni ordinate nella sua cura, ouero de gli impedimenti.

Auuertite, se alcun Ecclesiastico tiene donna in casa senza nostra licenza, e riuedete tutte le licēze di questo.

Darete ordine à tutti gli Ecclesiastici, che portino alla Sinodo le fedi de' loro confessori di quanto spesso si confessano. e che si essequiscano le nostre premonitioni già diuolgate con l'editto.

Nō mancarete poi di ritrouarui da noi almeno il giorno già ordinato; con che vi benediciamo. D. N.

2 For-

2 Formula litterarum ad vnumquemque Teſtem Synodalem.

Reu. nobis admodum dilecte. Iam dies Synodo conſtitutus aduentat: & quæ tunc per Nos decernenda erunt, prius accurate ſunt conſideranda.

Vix putamus te eorum oblitum, quæ in ſuperiori Synodo vt Teſtis Synodalis ſolemni iuramento ſpopondiſti. monemus igitur, vt, lectis his noſtris, ſtatim, quæ ad officij tui partes ſpectant, aggrediaris, & omni diligentia, & celeritate expleas; & quæ referenda habueris, litteris conſignata ad nos mittas, vt mature poſſimus de his deliberare. ſi quid autem, coram, tibi erit agendum, Nos adeas ante diem Synodo conſtitutam. Datum, &c.

3 Formula Epiſtolarum ad Regulares.

REuer. Padri: Pax Chriſti. Siamo per celebrare la Sinodo del Clero di queſta dioceſe con l'aiuto di Dio a gli del preſente: nella quale è gran biſogno d'implorare la diuina clemenza, che dia lume, e ſpirito à noi, & à tutti i miniſtri di queſta ſacra vigna per conoſcere gli oblighi noſtri, & adempirli: & che eſſaudiſca le orationi, che vnitamente ſi faranno. Et ancora che confidiamo, che le RR. voſtre come deputati da Dio ad aiutare queſto ſacro miniſterio à ſeruigio di Dio, & beneficio delle anime, & per ciò ſoſtentati de' beni di queſto paeſe, non mancheranno di concorrere col ſuo aiuto à queſta attione Sinodale, tanto principale fra tutte le altre attioni eccleſiaſtiche, & importante alla publica vtilità di tutti i fedeli; habbiamo tuttauia voluto dar alle RR. voſtre queſto auiſo, accioche

checon le orationi, & ſacrificij ſuoi vogliano accompagnarla; pregando Dio, che ſi degni eſſere in mezzo di tanti ſuoi miniſtri, con darci lume di conoſcere bene gli oblighi noſtri, & ſpirito d'adempirli; & riſguardare con la ſua infinita miſericordia le orationi, che ſi faranno, & i ſacrificij, che ſi offeriranno ad honore di ſua diuina Maeſtà, & beneficio della Dioceſe tutta, & anche della Chieſa Cattolica. Saranno dunque contente le RR. Voſtre di applicare à queſto fine i ſacrificij ſuoi, & dire la Colletta dello Spirito Santo; & inſtituire oratione commune d'ogni giorno nel ſuo Conuento, & ciò dalla riceuuta di queſta infin che ſia licentiata la Sinodo. Ricordiamo ancora, ſe pure è di biſogno, alle RR. voſtre l'edificatione da darſi da' Religioſi à tutti queſti Sacerdoti, e Chierici di fuori in quello, che loro occorrerà di trattare ſeco. Piacerà poi al Padre Superiore la ſera inanzi la Sinodo, quando ſi ſonarà al Duomo, far ſeguitare con le ſue campane, & dare vn ſegno ſolenne, & lungo, & gli inuitiamo tutti ad accompagnare la proceſſione, che ſi farà la mattina del detto giorno per principio della Sinodo à hore . La pace del Signore ſia ſempre con le RR. voſtre, alle quali ci offeriamo di buon cuore. Dal Palazzo Epiſcopale à di

4 Formula Epiſtolarum ad Moniales.

REuer. Madri. Pax Chriſti. La Sinodo, che ſiamo per celebrare alli del preſente di queſta noſtra Dioceſe, è attione molto importante à publico beneficio di Eccleſiaſtici, & laici: poiche ſi congregano in eſſa tutti i Sacerdoti, & Paſtori dell' anime à riconoſcere gli oblighi, & carichi ſuoi; à dimandar lume, e ſpirito

rito da Dio per adempirli; & pregare vnitamente sua Diuina Maestà per se stessi, e per tutti i fedeli della medesima Diocese, anzi per tutta la Chiesa Cattolica; onde potete conoscere, figliuole, & sorelle, che ancora à voi tocca la vostra parte della Sinodo, come quelle, che sarete partecipi non solo di quelle communi orationi, ma di particolari ancora: & per questo, & molto più per essere voi ritirate fuori del secolo, & dedicate propriamente al seruigio di Dio, aspettiamo da voi in questa occasione calde, & continue orationi: accioche si riportino in questa Sinodo le gratie, che si desiderano dal Signore à gloria sua: & che però recitiate ogni giorno vnitamente, cominciando hora, le Litanie, con aggiungerci i Santi, che hanno i corpi in questa nostra Diocese: & dipiù i tre giorni della Sinodo compartiate le hore trà voi in modo, che dalla mattina alla sera sempre vna di voi sia nella Chiesa ad orare; procurando di farlo in tal modo, & con spirito tale, che ne riesca spiritual giouamento al publico, & à voi stesse ancora. Col qual fine vi benediciamo. Dal Palazzo Episcopale, a' . di

---

FORMVLAE TABELLARVM imprimendarum. Cap. IV.

1 Formula Tabellæ de Synodali disciplina.

SAcerdotalis personæ officia Clerus secum cogitans; tùm actionem quoque Synodalem, cui Spiritum Sanctum adesse confidimus, animo esse studeat semper religiosis cogitationibus instructo, & ad ea officia atten-

tento, qua sacrum virum, Deique ministrum præstare decet.

In cogitatione earum rerum fixi Sacerdotes, & Clerici, quarum causa huc venerunt, ne alijs negotijs implicentur.

Non solum à malo, sed ab omni suspicione, & specie mali abstineant.

In hospitio modestiam loquendo, edendo, atque adeo semper seruent diligenter, præsertim vbi laici adsint.

Per plateas non vagentur, neque curiose discurrant.

Orationi sese deditos præstent, vt sibi, populisque in actione Synodali auxilia salutaria à Deo impetrent.

Sacerdotes Missæ sacrificium quotidie celebrent: non in Ecclesijs Monialium sine nostra facultate, seu Vicarij Generalis.

Ad Synodalem sessionem stata hora indicta sollicite conueniant, non raptim, sed grauiter.

Bini quoad fieri potest conueniant, audito campanæ sono.

Capitula, & Clerici Ecclesiarum Collegiatarum conueniant collegiatim, Cruce prælata.

Mane priusquam conueniant, cibum ne capiant, sed adsint ieiuni.

Vbi conuenerint Clerici Diœcesani, loco constituto in Capellis SS. N N. superpellicea munda, aut alias vestes pro beneficij ratione induant.

Decenter induti ad proprium Synodalem locum quiete veniant.

Ordine considéant ad Præfectorum præscriptum, seu Magistrorum Cæremoniarum.

Ne voce obstrepant, neue collocutionibus mutuis operam dent.

Ne alia ratione rem Synodalem perturbent.

Si-

Silentio vtantur, tum maxime, cum de ſuggeſtu aliquid edicitur, pronunciatur, aut legitur, quod quidem attentiſſime audiant.

Omnes attenti ſint, & Clericis deputatis pareant, vt, cum ſtandum eſt, ſtent; cum genua flectenda ſunt, flectant; cum ſedendum, ſedeant.

Ne quis à ſuo loco diſcedat, niſi abſoluta Seſſione, aut neceſſaria de cauſa. cum autem diſcedere neceſſe eſt, facultatem à Vicario Generali petat, reuerſus ad eum veniat, antequam ſuo loco conſideat.

2 Seſſione abſoluta, omnes ſilentio vtantur, nec quiſquam è loco ante diſcedat, quàm Reuerendiſſimus Epiſcopus è Synodo abierit.

Nec vero raptim, turbulenterue, ſed grauiter, decoroque inceſſu.

Caueant denique omnes quæcunque, & Eccleſiaſticæ diſciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Præfecti Synodalis diſciplinæ Tabellam hanc accuratiſſime ipſi exequantur, idemque à reliquis fieri omni diligentia curent.

Si quos contra, quàm præſcriptum eſt, agere animaduerterint, primum eos moneant, & corripiant: deinde, ſi non abſtinent, ad Vicarium Generalem deferant, vt canonicæ ſubiaceant diſciplinæ.

3 Formula Tabellæ precum in Proceſſione prima.

HYMNVS.

VEni creator Spiritus.
Aue Maris ſtella.

Et alij de tempore Paschali, si eo tempore celebratur Synodus.

Ad cænam Agni prouidi, &c.
Claro Paschali gaudio.
Tristes erant Apostoli.
Et de sancto Patrono.

PSALMI.

EXultate iusti in Domino. Psal. 32. in Fer. 2.
Deus misereatur nostri. Psal. 66. in laud. Dom.
Exurgat Deus. Psal. 67. in Fer. 4.
Quàm dilecta tabernacula. Psal. 83. in Fer. 6.
Fundamenta eius. Psal. 86. ibid.
Ecce quàm bonum. Psal. 132. in Vesp. Fer. 5.

Orationes in Ecclesia, ad quam itur.

DE Spiritu Sancto. De Beata Virgine. De Sancto Titulari illius Ecclesiæ. Pro Ecclesia. pro peccatis, & eiusmodi.

4 Formula Tabellæ disciplinæ processionalis.

QVi Crucem in processione fert, clericus saltem sit superpelliceo indutus; seruet in omnibus decorum tanti Vexilli, quod præfert; apte, decore, & recte ferat: grauiter, & religiose incedat.

Acolythi hinc inde cum candelabris accensis, & in angustiori loco præeant, Crucifer sequatur.

Clerus ordine sequatur cum reuerentia, & religiosa deuotione, vt exemplo suo excitetur populus ad orationem.

Sa-

Salutationibus non vacent, colloquijs inter ſe abſtineant, oculorum vagationem vitent.

Bini æque procedant, & ne minimum quidem ab ordine diſcedant.

Certum ſpatium ſemper ſeruent inter ſe, circiter decem pedum.

In via nunquam ſubſiſtant, niſi iuſſi à Præfectis.

Ne interrumpatur proceſſio, neue laici interponantur, curent.

Chirothecas ne habeant. Pileum ne geſtent. neque flores in manu.

Hymnos, & Pſalmos canant ad præſcriptum, & de libro, ne errent.

Capite aperto ſint intra Eccleſiam.

Ad altaria, quæ ſunt in via, & cum Sacræ imagines occurrunt, caput aperiant.

Omnia præterea in orando, procedendo, conſiſtendo, aut aliquid in proceſſione de more agendo, rite, & decore faciant, ad præſcriptum Præfectorum, quorum eſt omni diligentia cauere, ne quid errati committatur.

5 Formula Tabellæ capitum orationis publicæ in Synodo.

ORent omnes. Pro Sanctiſſ. D. N. Papa N. & pro Eccleſiæ Catholicæ Romanæ tranquillitate.

Pro N. Prouincia, & eius Prælatis. ſi Epiſcopus eſt ſub Prouinciali.

Pro Sereniſſimo N. Rege, vel Duce.

Pro Chriſtianæ diſciplinę augmento in hac ciuitate, & Diœceſi, & vbique locorum.

Pro ſalutari huius Synodi ſucceſſu.

Pro conſtanti, perpetuaque Cleri, populique in bene,

pieque agendo perseuerantia.

Pro Ministris etiam, qui ad huius Ecclesiæ cultum adhibentur.

Pro perfecta omnium decretorum executione.

Possunt etiam hæc capita vulgari lingua imprimi ad laicorum instructionem, vt & ipsi orent pro ijsdem.

6 Formula Tabellæ Scrutinij.

A Præfectis Capitulorum.

An Missæ conuentuales, & Horæ canonicæ celebrentur ad prescriptum.

An Punctatores officium suum prestent.

A Parochis.

An Orationes pro Synodo procurauerint. an Missa de Spiritu Sancto sit celebrata.

An habeant sermonem ad populum diebus Festis.

Quæ nundinæ diebus Festis habentur in propria parochia.

An attulerint notulam eorum, qui non sunt confessi, vel non communicati in Paschate.

An statum animarum renouarint.

An Doctrinæ Christianæ docendæ dent operam.

An dederint notulam blasphemorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, &c. & numeri animarum, defunctorum, baptizatorum, matrimoniorum, excomunicatorum.

An confecerint Catalogum Cleri in sua parochia iuxta Præmonitiones editas.

An onera Missarum habeant, & quæ.

An sæpius confiteantur, & attulerint ea de re testimonium.

An

An reſideant; vbi habitent.
An Rituali Romano vtantur.
An euulgent ieiunia, & Feſta.
An libros habeant Parochiales ad præſcriptum dicti Ritualis.

A Beneficiatis.

An attulerint litteras collationis. ſed hæ videantur extra Synodalem ſeſſionem.
Quænam ſit eorum obligatio.
An Inuentaria confecerint bonorum.
An decreta Viſitationis impleuerint.

A Singulis.

An Breuiarium cum Calendario habeant.
An confiteantur.
An ſuperpelliceum mundum.
An tonſuram.
An veſtem talarem.
An caligas, & collaria ad formam.
An calceos, birretum, anulos, capillos, barbam, quæ clericum decent.
An nouerint cantum Gregorianum.
An aliquid occurrat in Clero, vel populo corrigendũ.

FORMVLAE ALIAE EXARANDAE maiori charactere. Cap. V.

1 Formula Breuis Profeſsionis fidei.

EGo N. N. recipio, promitto, ſpondeo, profiteor, deteſtor, anathematizo, voueo, & iuro, vt in De-

cretis, & Formula professionis fidei ex Bulla modo lectis, singula singulis referendo; Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

2 Formula iurisiurandi ab Examinatoribus præstandi.

EGo N. N. Examinatoris officium, quod suscepi, promitto, spondeo, ac iuro, me fideliter, & sincere, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæ Sanctorum Reliquiæ. Si hæ adhibeantur.

3 Formula iuramenti à Testibus Synodalibus præstandi.

EGo N. N. Testis Synodalis à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & iuro, quòd à modo in antea quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquisiturus sum, quod contra voluntatem Dei, aut rectam Christianitatem in regione mihi commissa factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit tantum, vt meam cognitionem quocunque modo, si sciuero, aut indicatum fuerit mihi Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendissimi Episcopi pertinere, quòd ego nec propter timorem, nec propter præmium, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo D. Episcopo, aut eius misso, qui hoc me interrogauerit: Sic me Deus adiuuet, & hæ SS. Reliquiæ.

4 For-

4 Formula iuramenti Punctatorum.

EGo N. N. promitto, & iuro, me in Officio meo Punctatoris obeundo fidem, ac diligentiam præstaturum ad præscriptum decretorum, & Tabellæ mihi à Reuerendissimo Episcopo tradendæ, seu traditæ: Sic me Deus adiuuet, & hæ Sanctorum Reliquiæ.

FORMVLA EDICTI DE Processione. Cap. VI.

N. N. dell'vna e l'altra legge Dottore, Protonotario Apostolico, Vicario Generale della Corte Episcopale di N.

Douendosi nel giorno ..... di questo mese cominciare la Sinodo Diocesana alle hore ....., con questo editto, il quale affisso alla porta della Chiesa Catedrale vogliamo, che così astringa ciascuno à chi spetta, come se gli fosse personalmente intimato; auisiamo tutte le Confratrie di questa città, e Borghi; tutti li Conuenti di qualsiuoglia Religione dentro, e fuori di essa Città (si ea est consuetudo) e tutte le persone Ecclesiastiche beneficiate, e non beneficiate di qualsiuoglia ordine, etiam di prima tonsura, che habiti in questa Città, e Borghi, obligate di ragione, ò consuetudine à intrauenire alla Sinodo Diocesana, che il detto giorno alle hore dette, insieme con il Clero Diocesano à ciò dimandato, si trouino nella Chiesa Catedrale, le Confratrie con i soliti suoi habiti, e Croci; i Regolari sotto le sue Croci, seguẽdo però tutti la Croce della Catedrale, & ognuno habbia l'habito suo conueniente, e le cotte monde

per accompagnare la processione generale, che si farà per principio della Sinodo, dalla quale ne speriamo bene vniuersale à tutte le anime di questa città, e Diocesi. Auuertendo, che contra i contumaci si procederà con pene pecuniarie, e dell'interdetto secondo le qualità loro. Dato nel Vescouato, &c.

FORMVLAE PRO PROMOTORE.
Cap. VII.

1 Instantia Promotoris pro Fidei professione.

REuerendissime Pater, & Domine. Cauit Sacrosanctum Concilium Tridentinum, vt omnes, qui beneficia Ecclesiastica consecuti sunt, & qui Synodo Dioecesanæ interesse debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant, ac præstent, prout illa Tridentina sanctione expressum est.

Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & requiro, sanctionem illam legi, & ad præscriptum ab ijs, qui tenentur, omnia, & singula præstari.

Si fuerint duo Promotores, in prædicta Formula, & sequentibus dicatur:

Nos N. N. & N. N. huius Synodi Promotores hum. petimus &c.

2 In-

2 Inſtantia contra abſentes: quam repetit Promotor bis in die, vt ſupra.

REuerendiſſime Domine. Cum iam dies ..... menſis ..... venerit, qua omnes, & ſinguli Eccleſiaſtici Ordinis homines huius Vrbis, & Diœceſis ad præſcriptum legitime moniti Synodo huic iam præſentes adeſſe debent: cumque multi non paruerint, ſed vſque adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt neque præſentes adſint, neque vero iuſti impedimenti excuſationem, cauſamue, aut nuncium miſerint: Ideo pro mei muneris officio Ego N. N. huius Synodi Promotor eorum contumaciam accuſo, hocque inſto apud Reuerendiſſimam Amplitudinem tuam, vt citationem valuis huius Eccleſiæ Cathedralis affigi, & cum ijſdem tanquam cum inobedientibus agi iubeat, prout iuris eſt, & Sacrorum Canonum ratio poſtulat.

Reſpondet Epiſcopus: Ita decernimus, ac iubemus.

3 Inſtantia Promotoris pro rogitu Notarij, quæ bis in die facienda eſt.

EGo N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium, & Cancellarium Epiſcopalem, vt de omnibus, & ſingulis in hac Seſſione peractis vnum, pluraue conficias inſtrumenta.

Reſpondet. Conficiam, præſentibus N. N. &c.

4 In-

4 Instantia pro vocatione Cleri, Cathedratico, & Scrutinio.

REuerendissime Pater,& Domine. Sancitum est Cõcilijs Generalibus, & præcipue Concilio Tridentino, quod omnes Ecclesiastici viri, qui iure, vel consuetudine Synodo Diœcesanæ, quæ quotannis celebrabitur, etiam exempti, interesse debent, si negligentes fuerint, pœnas sacris Canonibus sancitas incurrant. Quamobrem eos omnes ex suggestu publice vocari, & successiue Cathedraticum iure diœcesano debitum à Parochis (& alijs de consuetudine) persolui: tum scrutinium à Patribus sapienter institutum haberi humiliter peto, Ecclesiasticosque viros sanctæ disciplinæ eruditos assignari, qui Scrutinio diligenter incumbant.

5 Instantia pro electione Iudicum, & Examinatorum.

REuerendissime Pater, & Domine. Concilium Tridentinum Bonifacij Octaui Constitutioni inhærens decreuit, vt in Concilijs Diœcesanis aliquot personæ, dignitates, aut personatus habentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici designentur, deliganturue, quibus præter locorum Ordinarios caussæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum eiusdem committantur. Decreuit insuper alia Constitutione, Examinatores singulis annis in diœcesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponi debere, vt in Parochialium Ecclesiarum vacatione

ne

ne tres ex illis ab Epiſcopo deligendi cum eo examen perficiant. Quamobrem ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & inſto, tot perſonas, quot, & quales Conſtitutiones prædictæ poſtulant, & alioquin ad id aptas à Reuerēdiſſima Amplitudine tua deſignari, ita, vt in hac Synodo pro huius Diœceſis amplitudine Examinatores, & Iudices deligantur, qui huiuſmodi munus examinandi, iudicandiue ex præſcripto Decretorum Concilij Tridentini præſtent omnino.

6 Inſtantia pro Decretorum lectione.

Reuerendiſſime Pater, & Domine. Quo diligentior, & cumulatior executio ſit tàm Generalium, quàm Prouincialium (ſi ſub Prouincia eſt Epiſcopus) & Diœceſanorum omnium Decretorum, & Edictorum adhuc editorum ad huius Eccleſiæ rationem bene gerendam: Ego N. N. huius Synodi Promotor à Reuerendiſſima Amplitudine tua peto, atque inſto, ſiue ea rurſus promulgari, ſiue monita eorum executionis de ſuggeſtu, vt moris eſt, & alia omnia edici, & enunciari, quæcunque in hac Synodo Diœceſana pro prudentia, & charitate ſua Clero huic Diœceſano edici, & promulgari conſtituit, quo idem Clerus inſtructior in dies fiat, & ſollicitudinis ſtudio inflammatior ſit ad omnem Eccleſiaſticæ diſciplinæ rectam, cumulatamque executionem, perpetuamque obſeruantiam.

7 Inſtantia pro continuanda lectione Decretorum.

Reuerendiſſime Pater, & Domine. Cum ea, quæ cœpta ſunt legi, Clero ſint valde vtilia, neque po-

potuerint angustia temporis absolui: Ego N. N. huius Synodi Promotor, peto, & insto, ea legi, quæ desiderantur, antequam dimittatur Synodus.

8 Instantia pro nominatione Officialiũ Cleri.

REuerendissime Pater, & Domine. Ad faciliorem huius Ecclesiæ N. administrationem solent assumi in partem sollicitudinis Pastoralis aliquot viri prudentes, & graues, qui varijs muneribus addicti Reuerendissimam Amplitudinem tuam in animarum, & aliarum rerum cura non mediocriter iuuent. Ideo Ego N. N. huius Synodi Promotor peto, & insto, eos de suggestu nominari, vt à Clero tùm eorum merita, tùm munia cognoscantur.

9 Instantia pro conclusione Synodi.

REuerendissime Pater, & Domine. Cum omnia, quæ in hac Diœcesana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta sint, illud à Reuerendissima Amplitudine tua peto Ego N. N. huius Synodi Promotor, vt ipsam Synodum concludere, & cum benedictione dimittere velit.

10 Instantia pro indictione futuræ Synodi. quæ fit in Prouincia Mediol.

ANtiquo item Canone cautum est, vt proximam Synodum Diœcesanam in Sessione Episcopus indicat: Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter insto, Synodum Diœcesanam proxime futuram

ram in hoc Synodali Conuentu omnibus, qui intereſſe debent, pronunciari, & indici.

FORMVLAE PRO PROCVRATORE Cleri. Cap. VIII.

1 Formula pro Reductione Miſſarum ante Conc. Trid. & Anniuerſariorum.

REuerendiſſime Pater in Chriſto, & Domine: Datur facultas Reuerendiſſimæ Amplitudini tuæ à Sacroſancto Concilio Tridentino, vt in Synodo Diœceſana, rebus diligenter perſpectis, poſsit pro ſua conſcientia in Eccleſijs ſuæ Diœceſis ſibi ſubiectis ſtatuere circa numerum Miſſarum, vel ob tenuem eleemoſynam, vel ob magnum Miſſarum numerum, ante Conc. Trid. à teſtatoribus relictarum; & item à Sacra Congregatione Conc. eiuſdem Tridentini, circa Anniuerſaria, & Officia Defunctorum, quicquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum vtilitatem expedire videatur. cum autem in hac Synodo non poſsint omnia examinari profundius; Ego N. N. huius Cleri Procurator humiliter peto, & inſto apud Reuerendiſsimam Amplitudinem tuam, vt eligantur idonei viri, qui, prout erit opus, vna cum Amplitudine tua numerum prædictorum reducant.

2 Pro alijs rebus formet Procurator libellos ſupplices, & legat eodem modo, quo ſupra.

FOR-

FORMVLAE PRO SECRETARIO Synodi. Cap. IX.

1 Formulæ Decretorum, quæ significata sunt in secunda par.

Et post Decretum de initio Synodi, quod ibidem habetur, legitur hoc modo:

2 Decretum de modo viuendi tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius & diuinis litteris, & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quàm clericalis ordinis hominum vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnia ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur: ideo Clerum nostrum hic præsentem monemus, & per viscera misericordiæ Dei nostri testamur, vt cum semper, tum maxime hoc tempore in verbo, in conuersatione, in charitate laicis hominibus præluceat omni virtutum splendore. Tabellam igitur disciplinæ Synodalis à nobis propositam diligenter obseruent: quæ est huiusmodi.

Sacerdotalis personæ officia, &c. Habetur supra pag. 96. & legatur vsque ad num. 2.

3 De-

3 Decretum de Officialibus Synodi habetur ſupra. pagina 55.

4 Decretum de præiudicio non afferendo.

Decernimus, ſi cui contigerit ſuo loco non ſedere, aut incedere, aut vocari, aut aliud quippiam agere, propterea nemini nouum ius acquiri, nec quicquam de cuiuſque iure, poſſeſſioneue detrahi; ſed in eo ipſo ſtatu permanere, in quo ante hanc Synodum eſſe reperiebatur.

5 Decretum de non diſcedendo.

Vobis præterea omnibus, & ſingulis, qui huic Synodo iure intereſſe debetis, pœna excommunicationis propoſita, vetamus, vt ne veſtrum quiſquam à ciuitate N. diſcedat, antequam hæc noſtra Diœceſana Synodus de more abſoluta, ac dimiſſa ſit, niſi facultate à Vicario Generali ſibi conceſſa: ſed huic Synodo, Synodalibuſque actionibus, ſeſſionibus, ac conuentibus quibuſcunque, qui indicentur, omnes & ſingulos vos intereſſe iubemus, eadem excommunicationis pœna propoſita.

6 Decretum de oratione publica.

Quoniam veteris eſt inſtituti, ſolemniſque ritus in Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri, quod his maxime temporibus faciendum eſt: ideo in omni prece, & à ſacerdotibus præſertim in Miſſæ ſacrificio

ficio his diebus Synodalibus ad Deum orationem adhiberi edicimus: nimirum;

Pro Sanctissimo D. N. &c. lege, vt supra cap. 4. num. 5. pag. 99.

7 Decretum de Professione fidei facienda.

Sacrosancta Tridentina Synodo illud grauissime sancitum est, vt quicunque Ecclesiastica beneficia obtinebunt, qui item ad Dioecesanam Synodum conuenire debent, omnes in ea ipsa Synodo, ad quam primò conuenient, professionem fidei faciant. Verba Tridentini Concilij hæc sunt, sessione 25. cap. 2.

Cogit, *& infra*. Præcipit igitur Sancta Synodus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio Prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo Prouinciali, post finem præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac Sancta Synodo definita, & statuta sunt palam recipiant; necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque hæreses omnes à Sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent.

Idem in posterum quicunque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sunt promouendi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent.

Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renuerit, Episcopi Comprouinciales statim Summum Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis, teneantur, interimque ab eiusdem communione abstineāt.

Cæteri verò omnes, siue in præsenti, siue in futurum, be-

beneficia Ecclesiastica habituri , & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idem vt suprà in ea Synodo , quæ primo quoque tempore celebrabitur faciant , & obseruent : aliàs secundum formam Sac. Canonum puniantur .

In prou. Mediol. additur Decretum Conc. Prou. 1. Sacri igitur , &c. quod habetur infra in Calce .

Accedant igitur omnes , & singuli Ecclesiastica beneficia obtinentes , vel sacris ordinibus initiati (si in edicto vocantur) qui aliàs in Synodo non præstiterunt, & fidei professionem ex formula præscripta à Pio IV. emittant , genuflexi in medio Clero ante Reuerendissimum Episcopum .

Idem secretarius stans legit ex Bulla Pij IV.

EGo N. firma fide credo , & profiteor omnia , & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sanct. Rom. Ecclesia vtitur , videlicet Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem , factorem Cœli, & Terræ , visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum . Et ex Patre natum ante omnia sæcula . Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum , consubstantialem Patri , per quem omnia facta sunt . Qui propter nos homines , & propter nostram salutem descendit de Cœlis . Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex MARIA Virgine, & homo factus est . Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato , passus & sepultus est . Et resurrexit tertia die , secundum scripturas . Et ascendit in Cœlum , sedet ad dexteram Patris . Et iterum venturus est cum gloria , iudicare viuos , & mortuos, cuius regni non erit finis . Et in Spiritum Sanctum

H Do-

Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector: Item sacram scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam vmquam, nisi, iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis, à IESV CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum, Cofirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione, recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de Peccato originali, & de Iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis: atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, & realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini Nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ vini,

in

in sanguinem , quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat . Fateor etiam , sub altera tantùm specie , totum , atque integrum Christum , verumque Sacramentum sumi . Constanter teneo Purgatorium esse , Animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari : Similiter , & Sanctos vnà cum Christo regnantes , venerandos , atque inuocandos esse ; eosque orationes Deo pro nobis offerre , atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi , ac Deiparæ semper Virginis , necnon aliorum Sanctorum habendas , & retinendas esse, atque eis debitum honorem , ac venerationem impertiendam . Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse , illarumque vsum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo . Sanctam Catholicam , & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem , & Magistram agnosco ; Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori , ac IESV Christi Vicario veram obedientiam spondeo , ac iuro. Cætera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs , ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita , definita , & declarata indubitanter recipio , atque profiteor : simulque contraria omnia , atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas , & reiectas , & anathematizatas , ego pariter damno , reijcio , & anathematizo . Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest , quam in præsenti sponte profiteor , & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam vsque ad extremum vitæ spiritum , constantissimè (Deo adiuuante) retinere , & confiteri , atque à meis subditis , vel illis , quorum cura ad me in munere meo spectabit , teneri , doceri , & prædicari , quantum in me erit , curaturum .

8 Decretum de cōtinuatione Sessionis primæ.

Decernimus, & indicimus continuationem huius Sessionis fore hodie hora ...... in qua vocabuntur omnes, & Scrutinium fiet à Præfectis.

9 Decretum de discessu.

Ne quisquam à loco ante discedat, quàm Reuerendissimus Episcopus è Synodo abierit, nec vero raptim, turbulenterue, sed grauiter, & decoro incessu.

Capitula & clerici Ecclesiarum Collegiatarum, vt Collegiatim venerunt, ita recedant, prælata Cruce.

10 Decretum de Clero vocando: & Cathedratico soluendo.

Vocabuntur omnes, & singuli, quicunque sint, qui huic Synodo Diœcesanæ præsentes adesse debent, qui certo Ecclesiæ nomine vniuersè vocati ordine bini, & collegiatim ad Reuerēdissimum Episcopum recte accedant, cui reuerentiam exhibeant: & quia singuli nominatim vocabuntur, capite aperto, & stantes, modesta, altaque voce respondeant: Adsum.

Parochi redeuntes (& alij, quæ solent) ad Oeconomum deputatum accedant, singulique cathedraticum soluāt.

11 Decretum de Scrutinio Synodali.

Scrutinium Synodale à Patribus institutum post Cleri vocationem à Præfectis agi decernimus, hoc est, dum alij vocantur, vocatorum fiat scrutinium: quod in Cappellis

lis huius Ecclesiæ sic distributum fuit.

Cleri ciuitatis N. conueniat ad cappellam S. N. sub Præfecto m. R. D. N. N. Archidiacono.

Clerus eiusdem ciuitatis N. conueniat ad cappellam S. N. sub Præfecto R. D. N. Canonico.

Clerus Vicariatus N. conueniat ad cappellam S. N. sub Præfecto, &c. & sic deinceps iuxta distributionem cuiusque tum ciuitatis, tùm Diœcesis. vt in 1. par. dictum est. cap. 23. num. 4.

Præfecti Scrutinij Synodalis pro sua quisque timorata, religiosaque conscientia in veritate, sinceritate, & iustitia scrutinium agant ad præscriptum Tabellæ editæ, curentque apte, & distincte notare, quę repererint, & rebus à se notatis vnusquisque subscribat.

Si tempus desit, peragant Scrutinium extra Synodalem sessionem.

Qui ad eos non accesserint pro scrutinio, perinde puniantur, ac ij, qui ad hanc Synodum nulla iusta de causa impediti non venerint.

Interrogati vero si quid indecore vel responderint, vel egerint, à Pręfectis ipsis notentur, vt canonicę subiaceant disciplinę.

12. Formula Catalogi Cleri pro eo vocando. Dicat Secretarius titulum.

Tit. Clerus ciuitatis. si Abbates vocandi sint, hoc loco vocentur. Deinde.

Tit. Clerus Ecclesię cathedralis.

M. R. D. N. N. I. V. D. Prothon. Apost. Archipresbyter Ecclesię Cathed.

R. D. N. N. Canonicus eiusdem. S. T. Doctor, & Pœnitentiarius.

D. N. N. Mansionarius, seu Beneficiatus eiusdem.
Venerabilis presbyter N. N. Curatus eiusdem.
Presbyter N. N. Beneficiatus eiusdem.
Presbyter N. N. Capellanus amouibilis eiusdem.
N. N. Diaconus, seu Subdiaconus.
Tit. Clerici Seminarij.
N. N.
N. N.
Tit. Clerici Sacristię cathedralis.
N. N.
Tit. Collegiatę ciuitatis.
Tit. Collegiata S. N.
R. D. N. N. Pręp.
R. N. N. Canonicus.
Tit. Parochi ciuitatis.
Venerabilis Presbyter N. N. Curatus S. N. I. V. D. vel Theologus. si Regularis est. F. N. vel Don N. pro curato S. N.
Tit. Presbyteri ciuitatis.
Presb. N. N. Beneficiatus S. N.
Presb. N. N.
Tit. Diaconi, Subdiaconi, & Clerici ciuitatis.
N. N. Diaconus.
N. N. Subdiaconus.
N. N. Clericus.
Tit. Clerus Diœcesis.
Tit. Collegiatę Diœcesanę.
Tit. Collegiata S. N. loci N.
R. D. N. N. Præpositus, & curatus.
R. N.N. Canonicus.
Venerab. presb. N. N. Curatus eiusdem loci.
Tit. Vel: Vicariatus loci N.
R. N. N. Vicarius Foraneus.
Venerab. Presb. N. N. Curatus loci N.

Pre-

Presbyter N. N. Beneficiatus S. N.
Presbyter N. N.
N. N. Diaconus ſeu Subdiaconus.
N. N. Clericus.
Abſentes notentur linea ducta hoc modo ——

13 Decretum de Officio mortuorum.

Edicimus præterea cras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui poſt vltimam Synodum obierunt, ſolemnem commemorationem fieri: (ſi eſt in Prou. Mediol. addat) ex Decreto Conc. Prou. quinti.

14 Decretum de Seſsione ſecunda.

Decernimus, & indicimus Seſſionem ſequentem fore craſtina die mane, quæ erit huius menſis .... hora ....

15 Decretum De Iudicibus Synodalibus.

Ex Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, vſque adeo haberi non poteſt; hincque interdum Iudicibus, non vndequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit S. Synodus, in ſingulis Concilijs prouincialibus, aut diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit: *Statutum*, & alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam poſthac cauſæ Eccleſiaſticæ, ac ſpiritua-

tuales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ, committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci, cum consilio Capituli, alium in eius locum, vsque ad futuram prouincialem, aut diœcesanam Synodum: ita vt habeat vnaquæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac vt supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, Delegationes quæcumque aliorum Iudicum alijs, quàm his factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet de hinc sancta Synodus tam Ordinarios, quam alios quoscumque Iudices, vt terminandis causis quanta fieri poterit breuitate studeant: ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Tum additur Constitutio Bonifacij VIII.

STatutum & infra. Sancimus igitur, vt nullis, nisi Dignitate præditis, aut Personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum eiusdem de cætero committantur nec audiantur alibi, quam in Ciuitatibus, vel Locis insignibus, vbi possit commodè copia peritorum haberi: *& reliqua*.

Sacra Tridentina Synodus iubet aliquos viros deligi, quales Summus Pontifex Bonifacius Octauus sua constitutione præscripsit aptos, atque idoneos, quibus causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus com-

mit-

mitti possint. sed & Gregor. XV. præcepit in gratiam Regularium, qui sibi Conseruatores ex Iudicibus Synodalibus eligere debent, cuius Constitutionis verba hæc sunt:

In futurum Sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, vt Iudices Conseruatores huiusmodi, siuè principales, siuè subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis rec. Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædecessoris sui, quæ incipit *Statutum*; ita vt, vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilijs prouincialibus, aut Diœcesanis, iuxtà decretum Concilij prædicti, Iudices electi, seu designati sint. Quodque deinceps literæ conseruatoriæ per sedem Apostolicam concedendæ suprascriptis tantùm dirigantur, & si quæ literæ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exindè sequenda nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui secus, quàm iuxtà formam superiùs præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis nominatis, seu deputatis vti ausi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & passiua sint ipso iure priuati, adeò, vt habilitationem à nemine, præterquàm à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis Suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personę, ac bona careant Conseruatore ad annum, itaut illorum causę intereà coram locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac diffiniri debeant; cęterum vt latius pateat Conseruatorum huiusmodi diligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Sy-

no-

nodis Prouincialibus, aut Diœceſanis quamplures perſonas ex habentibus qualitates in prędicta Conſtitutione eiuſdem Bonifacij prędeceſſoris contentas, & alioquin ad id aptas, deſignari procurent; & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum.

Vt igitur eiuſmodi decreta exequamur, vobis proponimus hos (Iuriſconſultos) quibus cauſę delegentur iudicandę, donec altera Synodus habeatur.

Si canonici non ſunt I. V. D. tace, Iuriſconſultos.

M. R. D. N. N. Archidiaconum Eccl. Cathedralis.

R. D. N. Canonicum.

R. D. N. Prothonotharium Apoſtolicum.

In Prouincia Mediolan. debet legi Decretum quoque S. Congregationis Conc. Trid. 27. Septembris 1614. quæ decernit electionem omnium Canonicorum cathedralis Eccleſiæ. Habes infra in calce huius 4. partis.

16 Decretum de examinatoribus.

Ex Concilio Trid. ſeſſ. 24. cap. 18.

Examinatores autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel eius Vicario, ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Adueniente que vacatione cuiuſlibet Eccleſię, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prędictis illis ſex eligat. Sint verò hi Examinatores, Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, ſeu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam Sęculares, qui ad id videbuntur magis idonei,

nei, iurentque omnes ad sancta Dei Euangelia, se quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros, caueantque ne quidquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant, alioqui simoniæ vitium, tam ipsi, quàm alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis Beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si qui contra officium eos fecisse, compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri possint.

Tridentinum ergo decretum Nos volentes exequi pro Diœcesis nostræ amplitudine proponimus vobis hos RR. viros, qui munus hoc gerant, quoad altera Synodus habebitur.

M. R. D. N. N. I. V. D. Protonot. Apostol. Decanum cathedralis.

R. D. N. N. Canonicum, & Theologum Cathedralis.

R. P. F. Io. N. Priorem S. Dominici. vel

R. P. Priorem pro tempore S. Dominici.

Placentne Vobis?

17 Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo sacrosanctis canonum decretis introducta, vt Synodis singulis Diœcesanis viri aliquot vita, & moribus graues, ac probati deligantur, qui animaduertant diligenter, an aliquid in vrbe, & diœcesi sit, quod corrigi, emendariue debeat; ac si quid tale cognouerint, id Nobis, vel Vicario nostro generali, aut Visitatoribus nostris significent, interrogatique de aliqua re, quæ emendationem requirat, summa integritate referant. Nos igitur vetus illud probatissimum insti-

tu-

tutum secuti, huic muneri proponimus, ac nominamus in ciuitate, & Diœcesi hos viros, quorum nomina sequuntur.

In ciuitate R. D. N. N. R. D. N. N.

In Diœcesi Venerabilē Presbyterum N. N. curatū, &c.

Vel: quorum nomina dignis de causis secreto haberi volumus in hac schedula. erit. autem obsignata sigillo Episcopi; & eleuabitur, vt videatur.

18 Decretum de punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam disciplinam conseruandam summopere Punctatoribus est opus, & ea de re sancita sunt plura decreta, hos punctatores delegimus.

R. D. N. N. Canonicum in cathedrali.

R. N. N. Canonicum in Collegiata S. N.

19 Decretum de iureiurando.

Examinatores, (Testes Synodales) ac Punctatores promulgari accedant ad Reuerendisimum Episcopum, coram quo ex præscripta formula iusiurandum præstēt. Nota. si Testes habentur secreto, in prædicto Decreto tacentur. & additur:

20 Testes autem iurabunt secretò in manibus eiusdem Reuerendißimi.

21 Dectetum de præstando iuramento ab absentibus.

Qui Examinatores (Testes Synodales) & Punctatores per Nos nominati & deputati sunt, si qui in Synodo ex præ-

præſcripto iuſiurandum non præſtiterint, illud præſtent prout D. Vicarius Generalis mandauerit.

22 Decreta de Reſidentia ſemper legenda. ex Conc. Trident.

Ex Conc. Trid. Seſſione 6. cap. 1. de Reformatione.

Eadem ſacroſancta & infra. Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Eccleſijs quibuſcunque, quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos eſſe vult, vt attendentes ſibi & vniuerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, in omnibus laborent & miniſterium ſuum impleant, implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo Iudice requirendus, cuſtodiæ minimè incumbant: Cum certiſſimum ſit, non admitti Paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & Paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum eſt, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac diuinis humana præferentes, in diuerſis Curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ouili derelicto; atque ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos.

Placuit Sacroſanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in deſuetudinem abierunt, aduerſus non reſidentes promulgatos innouare, quemadmodum virtute præſentis decreti innouat, ac vlterius, pro firmiori eorumdem reſidentia, & reformandis in Eccleſia moribus, in hunc, qui ſequitur mo-

modum statuere, atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis, extra suam diœcesim morando, absuerit; quartæ partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum pœnam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit: aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, vt seueriori Sac. Can. censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infrà tres menses per litteras, seu Nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animaduertere, & Ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in domino nouerit salubriter expedire.

Ex eodem Conc. Sess. 23. cap. 1. de Reformatione.

Cum præcepto diuino & infrà. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antea sub fœl. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfe-

fe-

fectos, etiam ſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel Diœceſi reſidentiam, vbi iniuncto ſibi officio defungi teneantur; neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis.

Nam cum Chriſtiana Charitas, vrgens Neceſſitas, debita Obedientia, ac euidens Eccleſiæ, & Reipub. Vtilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; Decernit eadem Sacroſancta Synodus has legitimæ abſentiæ cauſas à Beatiſſ. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo abſente, ſuffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas, niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium Epiſcopatibus adiunctum: cuius quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, nec eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum Conc. prouinciali ſpectabit iudicare de licentijs à ſe, vel à ſuffraganeo datis, & videre ne quis eo iure abutatur; vt pœnis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint diſceſſuri, ita ouibus ſuis prouidendum, vt quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia, nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia, non videntur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri ſunt: Sacroſancta Synodus vult illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſiue continuum, ſiue interruptum, extrà prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere: & haberi rationem vt id æqua ex cauſa fiat, & abſque vllo gregis detrimento, quod an ita ſit abſcedentium cōſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant; cuius opus non fraudulenter agere ſuo periculo

lo tenentur: eosdem interim admonet, & in domino hortatur, ne per illius temporis spacium, Dominici Aduentus, Quadragesimæ, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vllo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod vtinam nunquam eueniat, contra huius Decreti dispositionem absfuerit; statuit Sacrosancta Synodus, præter alias pœnas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed teneri, aut, ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quæ, pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunque priuilegijs cuicunque Collegio, aut fabricæ concessis.

Eadem omninò, etiam quoad culpam, ammissionem fructuum, & pœnas de Curatis inferioribus, & alijs quibuscunque, qui Beneficium aliquod Ecclesiasticum curam animarum habens obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, vt quandocunque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant.

Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque con-

co-

cedendam, vltrà bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineant. Quod si per Edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere, nec executionem hanc, quolibet Priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficij, pactione, statuto, etiam iuramento, vel quacumque auctoritate, confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ constitutionis, suspendi posse.

Postremò, tam decretũ illud sub Paulo III. quàm hoc ipsum, in Concilijs Prouincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit, cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, vt in posterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut desuetudine aboleantur.

23 In Prouincia Mediolanensi debent etiam legi, ex Decreto Conc. Prouinc. 3. Bullæ Pij II. de Clericis male promotis, & Pij V. de confidentijs beneficialibus: quarum tenores imprimendæ erunt, in calce huius 4. partis; vbi etiam De vita & honestate Clericorum ex Conc. Prou. 1. & 4. de diu. Officijs, & Chori disciplina ex Conc. 1. & 5.

In eadem Prouincia Mediol. legi debent Monitiones ad Clerum, ex Decreto Concilij 4. Prouincialis, quæ magis Episcopo placuerint, non omnes. videlicet:

Primo fratres, &c. quas dabimus in calce item huius 4. par.

24 Decretum de concluſione Synodi.

Synodi noſtræ diœceſanæ N. Deo adiutore optatum finem videmus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam eſſe decernimus, & concluſam enunciamus.

25 Decretum futuræ Synodi: quod fit in Prou. Mediolanenſi.

Aliam prætereo futuram Synodum indicimus iuxta Tridentinam ſanctionem habendam anno ſequenti..... die...... menſis ...... niſi aliqua ex cauſa illam prorogari, ad vos datis litteris, aut aliàs per Edictum publicum intellexeritis.

26 Decretum de dimiſsione Synodi.

Ad laudem Dei omnipotentis, Beatiſſimæque Virginis Mariæ, ac S. N. Patroni noſtri, & aliorum noſtrorum Protectorum decernimus Synodum dimiſſam; ac propterea cuique eundum eſſe ad proprias Eccleſias. Hortamur autem omnes vos, Fratres chariſſimi, vt tales vos præbeatis in miniſtro veſtro, quales maxime decet Sacerdotes ab omni mundanorum cura ſegregatos: illudque maxime, cum redieritis, præſtandum erit, vt populus omnis vos ab hac Synodo non mediocrem fructum reportaſſe intelligat; id fiet, ſi nouo Spiritus Sancti lumine illuſtrati, quæ magna Synodorum eſt vis, ac virtus, cæteris in omni opere veſtro in poſterum prælucere ſtudueritis, & in omni parte officij veſtri omnem diligentiam adhibueritis.

Hactenus Formulæ, & Decreta pro Secretario Synodi.

C A-

CAPITA ORATIONIS MENTALIS in fine Seſsionum. Cap. X.

1 In fine primæ Seſsionis. Orate.

per notas: fa, re.

Fratres chariſſimi: *per notas: fa, mi, re, fa, fa. Sequentia cantantur tardiùs.*

TOto corde conuerſi ad Dominum, mentes ad cœlum erigamus, & corporibus proſtrati hæc deuote precemur, inuocatis SS. Patronis, & Protectoribus huius Diœceſis N. N. item SS. Martyribus N. N. cum cæteris beatis, quorum corpora quieſcunt in hac Diœceſi. *terminatio fit per, fa, re.*

Orate intimo dolore, vt Dominus peccatorum veſtrorum veniam vobis concedat, negligentijs indulgeat, ignorantiæ parcat, errata omnia condonet, quæ in clericali diſciplina, in officijs ſacerdotalibus multiplici errore commiſiſtis. Intimo charitatis affectu ſinguli pro Reuerendiſſimo Epiſcopo, & omnibus, qui in hoc Clero continentur; idem orate, orate inuicem, vt ſaluemini. *terminatio fit ſemper, vt ſupra; & fit pauſa per vnum, Miſerere.*

Fratres chariſſimi. vnanimes perſeuerate in oratione, & petite à Patre miſericordiarum, & Deo totius conſolationis, quem credimus eſſe in medio huius ſacri cœtus: petite Spiritus Sancti dona, vt poſt hac digne omnes ambulent vocatione, qua vocati ſunt; vt Sacramenta digne miniſtrent, verbum Dei cum fructu prædicent: animas ſollicite curent: religioſe viuant: in patientia poſſideant animas ſuas.

Fratres charissimi. vnanimes orate pro Sanctissimo D. Nostro N. Papa..... Christi Vicario, vt Sanctam Ecclesiam sanctè gubernet cum Sacro Cardinalium Collegio. Orate pro S. Catholica, & Apostolica Ecclesia Romana toto orbe terrarum diffusa, vt eam Deus conseruet, defendat, augeat, exaltet ad honorem, & gloriam suam.

2 In fine secundæ Sessionis.

Fratres charissimi: vnanimes orate, vt bonum, quod in nobis à Reuerendissimo Antistite nostro, tam incenso charitatis studio, & officio requiritur, omnino exequamur, vtque prompta cum eo sollicitudine gradientes, digne ambulemus vocatione, qua vocati sumus, omnique in opere bono crescentes, obediamus studijs Deo placitarum orationum.

Fratres charissimi: orate pro Reuerendissimo Episcopo nostro N. vt diuino Spiritu illustratus, & roboratus, vna cum suis adiutoribus, & cum grege suo consequatur vitam æternam.

Fratres charissimi: orate vnanimi Spiritu Dominum Messis huius, vt operarios mittat in messem suam, detque omnibus huius vineæ N. operarijs Spiritus Sancti ignem, ac lumen; demumque æternam mercedem.

Vbi adest Prouincia loco primi capitis Orationis in 2. Sessione, dicatur:

Fratres charissimi: vnanimes orate pro Prouincia N. pro Illustrissimo Metropolitano, & pro omnibus Prouinciæ Episcopis, vt sanctè regant Ecclesiam Dei: vt flagella, perturbationes, contentiones, errores omnes, & omnes aduersitates dignetur auertere, detque illis in tranquillitate, paceque sancta Ecclesias suas gubernare.

3 In

3 In fine Tertiæ Seſsionis.

Fratres chariſſimi: Orate toto cordis affectu pro Imperatore, (Rege noſtro) Principibus, & Rectoribus temporalibus huius noſtræ Diœceſis, vt cum pace, & ſalute communi munus ſuum exequantur, recta ſemper ſentiant, & operentur: Eccleſiæ defenſores ſe præſtent, & vitam ſempiternam mereantur.

Fratres chariſſimi: orate vnanimes, vt Deus ſpiritum religioſæ obſeruantiæ det omnibus viris regularibus huius Diœceſis ad ſuam ſalutem, & ædificationem populorum: omnibus item monialibus ad ſalutem ſuam, & aliorum.

Fratres chariſſimi: vnanimes orate pro cunctis populis huius Diœceſis, vt Deus conſeruet Sanctam fidem catholicam, peccata eliminet, augeat deuotionem, concedat abundantiam fructuum terræ, ad eorum felicitatem.

Si quid occurrat tempore Synodi, pro quo ſpecialiter ſit orandum, addatur capitibus prædictis. quæ, licet in tres dies ſint diſtributa, poſſunt tamen vnoquoque die ſimul cantari, vt oretur eo triduo pro prædictis omnibus.

FORMVLAE ACCLAMATIONVM
Cap. XI.

1 DEo Patri miſericordiarum, & Deo totius conſolationis, & gratiæ, omnis laus, honor, & gloria in ſæcula ſæculorum. *terminatio ſit per ſa, re.*

℞. Amen. Amen. Amen. *eodem modo ſit terminatio, quo ſupra.*

Beatissimo D. Nostro N. Papa N. Sanctæ, & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, Christiani nominis in omnes terrarum partes propagatio, cunctarum gentium obedientia, pax vera, diuturna prosperitas.

℟. Domine Deus sanctissimum patrem nostrum Ecclesiæ tuæ conserua, mitte illi auxilium de sancto, vt eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ dispersæ sunt, in vnum Ecclesiæ tuæ ouile colligantur.

Reuerendissimo D. Episcopo nostro, huius Synodi Præsuli, eiusque ministris salutaris vigilantia, in laboribus constantia, & felix exitus.

℟. Omnipotens Deus super Antistitem nostrum benedictionum tuarum dona perpetua multiplica.

N. Regi, & omnibus Principibus Christianis Catholicæ religionis zelus, iustitiæ, & pacis fœcunditas, & contra Christianæ fidei hostes victoria.

℟. Princeps cœlestis, terrenos Principes Catholicæ fidei, æquitatis, & concordiæ conseruatores, atque hostium nostrorum exterminatores custodi.

Ciuitati, & Diœcesi N. Tranquillitas, salus, & diuinarum gratiarum abundantia.

℟. Benedic Domine filios tuos, & esto in circuitu populi tui ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Decretorum huius Diœcesis obseruantiam salutarem, omnes, qui hic adsumus, vnanimi voto à Deo bonorum omnium largitore humiliter imploremus, intercedente Deipara Virgine Maria Domina nostra, cum beatis Apostolis Petro, & Paulo, & beatis Patronis nostris N. N. & omnibus Sanctis.

℟. Fiat, Fiat: Amen, Amen.

2 Alia Formula Salernitana precationum, & Acclamationum ſimul.

Sacerdos.

Oremus pro Beatiſſimo Papa noſtro N.

Chorus reſpondet.

Dominus conſeruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in manibus inimicorum eius.

Sacerdos.

Oremus. Deus omnium fidelium paſtor, &c.

Amen.

Sacerdos.

Oremus pro Reuerendiſſimo N. huius Eccleſiæ Epiſcopo vigilantiſſimo.

Chorus.

Saluum fac ſeruum tuum, Deus meus, ſperantem in te, mitte ei auxilium de ſancto, & de Sion tuere eum.

Sacerdos.

Oremus. Deus, qui licet ſis magnus in magnis, mirabilia tamen glorioſus operaris in minimis, concede N. famulo tuo Antiſtiti noſtro, ſacris conuenienter ſeruire myſterijs, atque in omnibus tua miſericordia protegatur, quem Paſtoralis cura perterret. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro omnibus Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, Acolythis, Exorcistis, Lectoribus, Ostiarijs, & Clericis, atque pro omnibus, qui in hanc Synodum conuenerunt.

Chorus.

Memento congregationis tuæ domine: quam possedisti ab initio.

Sacerdos.

Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, cuius Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur, & regitur, exaudi nos pro vniuersis ordinibus supplicantes, vt gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Per Christum.

Sacerdos.

Oremus pro Serenissimo N. Rege nostro Catholico,

Chorus.

Domine saluum fac Regem, & exaudi nos in die, qua inuocauerimus te.

Sacerdos.

Oremus. Quæsumus omnipotens Deus, vt famulus tuus Rex noster, qui tua miseratione suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, & vitiorum monstra deuitare; & ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiosus valeat peruenire. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Sa-

Sacerdos.

Oremus etiam pro vniuerſis huius Ciuitatis Chriſti fidelibus, & omnibus plebibus nobis commiſſis.

Chorus.

Saluum fac populum tuum Domine, & benedic hæreditati tuæ: & rege eos, & extolle illos in æternum.

Sacerdos.

Oremus. Prætende Domine fidelibus tuis dexteram cœleſtis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ digne poſtulant, conſequi mereantur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

Sacerdos.

Dominus Vobiſcum. ℟. Chorus: Et cum ſpiritu tuo.
Duo Hebdomadarij. Benedicamus Domino.

Chorus.

Deo gratias. Deo gratias. Semper dicamus, Deo gratias.
Canonicus Synodi addit.
N. Epiſcopo ampliſſimo, Paſtori vigilantiſſimo, Diſciplinæ Eccleſiaſticæ aſſertori perennes gratias.

Chorus.

Perennes gratias: incolumem, ſaluumque illum nobis Dominus diutiſſime cuſtodiat, atque conſeruet.

Idem Canonicus.

Totius Synodi Clero, atque conuentui pacem, concordiam, & gratiam à Domino.

Cho-

Chorus.

Pacem, concordiam, & gratiam semper nobis Dominus concedat. Amen, Amen.

FORMVLA INDICIS TOTIVS Actionis Synodalis pro Secretario, Promotore, & Magistris cæremoniarum. Cap. XII.

Prima sessio.

CLerus totus in Palatio.
Episcopus cum cappa descendit. Paratur, cum Canonicis.
Missa de Spiritu Sancto incensatur Clerus.
Communio Cleri.
Non datur benedictio.
Processio. Orate.
Antiphona, exaudi, genibus flexis.
Psal. saluum me fac. sedent.
Orationes. Adsumus, &c.
Litaniæ à cantoribus benedictio Synodi.
Flect. genua temp. Pasch. omittitur Oratio. Euangelium cum osculo, & thure.
Veni creator. Venerabiles.
Sermo.
Decreta de initio Synodi. modo viuendi. Ministris. præiudicio. de non disceden. de Oratione publica.
Promotor pro fidei professione.
Secret. Decretum de eadem.

Formula Professionis Pij IV.

GEnuflectũt professuri. Breuis professio. super libro Euangeliorum.
Secret. pro continuatione Sessionis.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Secretarius Decretum de discessu. recedit Episcopus.

A Prandio.

Signum campanarum. Vesperæ. Completorium. Episcopus in cappa. Paratur in fine amictu, stola, pluuiali. Parantur Canonici.

Pro-

Promotor pro vocatione Cleri, &c.

Secret. Decretum de eadẽ, &c.

Fit vocatio, & Scrutinium. campanula pro fine.

Indictio Officij mortuorum. & Seſſionis 2.

Promotor contra abſentes, & pro rogitu.

Oratio mentalis. Orate, &c.

Epiſcopus benedicit ſolemniter, & diſcedit.

Secunda Seſſio.

Clerus in Eccleſia Canonici in Palatio.

Epiſcopus in cappa vſque ad finem Miſſæ Defunctorum.

Abſolutio ſolemnis ad ſedem cum panno, cruce, &c. Oratio. Abſolue.

Paratur pro Synodo. cum Canonicis.

Antiphona, Propitius, genibus flexis.

Pſal. Deus venerunt. ſedent.

Orationes. Euangelium. Veni creator. Venerab. ſermo.

Promotor pro Iudic. & examinator.

Secret. Decreta de iiſdem.

Proponuntur, & approbantur.

Decretum de Teſtibus. Punctatoribus.

Sacrę Reliquię pro iuramento.

Decretum de iuramento iurant examinatores, Teſtes (ſi publici) & Punctatores.

Decretum, vt abſentes iurent.

Promotor pro legendis Decretis de moribus.

Secret. Decreta Trid. de Reſidentia.

Concilij Prouincialis vltimi.

Et alia.

Indictio continuan. Seſſ. recedunt.

A Prandio.

Vt heri. vocatur reliquus Clerus. vel legitur.

Promotor contra abſentes, & pro rogitu.

Oratio mentalis.

Benedictio ſolemnis.

Tertia Seſſio.

Clerus in Eccleſia Canonici in Palatio.

Epiſcopus in cappa. Paratur cũ Mitra ad Miſſam.

Miſſa de Trinitate incenſatur Clerus totus.

Sine benedictione in fine Miſſæ. mutat colorem paramentorum. parantur Canonici.

Antiphona, exaudi, & Pſal. vt in prima die.

Orationes. Euangel. Veni creator.

Venerabiles. Sermo.

Promotor pro reliqua lectione

ne Decretorum.

Secret. legit Decreta.

Promotor pro publicatione officialium Cleri.

Secret. publicat.

Procurator Cleri petit, &c.

Promotor pro conclus. Synodi.

Secret. Decr. de eadem.

Promotor contra absentes, & pro rogitu.

Sermo Episcopi.

Portæ aperiuntur.

Processio cum, Te Deum.

In reditu oratio, Nulla est: distribuuntur Acclamationes.

Oratio mentalis.

Acclamationes. Osculum pacis.

Secret. Decretum de dimissione Synodi.

Benedictio Episcopi cum Indulgentijs.

Recedamus in pace.

Clerus comitatur Episcopum in cappa ad Palatium.

Bullæ, & Decreta varia legenda in Synodis Diœcesanis Prouinciæ Mediolanensis ex Decretis Prouincialibus: quæ possunt vtiliter legi, & in quacunque Synodo Diœcesana alterius Prouinciæ.

Decretum Concil. Prouinc. 1. de professione fidei.

SAcri igitur Tridentini Concilij auctoritate innixi mandamus, vt omnes ij, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, vel in posterum obtinebunt, & qui in Synodum diœcesanam conuenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur omnia, & singula à Sancto Concil. Tridentino definita, & statuta sunt, palàm recipiant: veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant: simulque hæreses omnes publicè detestentur, & anathematizent, fidem profitentes iuxta formulam in Constitutione à S. D. N. Pio IV. Pont. Max. præscriptam, etiam si antea in diœcesana Synodo id officium, ad exequendum iussa Tridentini Concilij alia quacumque ratione, & modo, obierint.

De-

Decretum Congregationis Cardd. Concil. Trident. de electione Iudicum Synodalium.

Die xxvij. Septembris Anni M. DC. XIV.

SAcra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, cui id munus à Sanctiſſimo D. N. iniunctum eſt, auditis Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Mediolanen. ac Regularium Procuratoribus cenſuit Illuſtriſſimum Archiepiſcopum Mediolanen. eiuſque Comprouinciales Epiſcopos oportere ſingulis annis in Diœceſana Synodo Canonicos omnes ſua cuiuſque Cathedralis proponere, qui in Iudices Synodales deputentur ad hoc, vt ex eis Regulares Prouinciæ Mediolanen. poſſint, quos ſibi maluerint in Iudices Conſeruatores eligere, ipſis vero Regularibus licere Conſeruatores ſibi conſtituere tàm ex prædictis Iudicibus, quàm ex alijs, quos Illuſtriſſimus Archiepiſcopus, atque illius Suffraganei quotannis in Iudices Synodales de ſuo cuiuſque Clero deputauerint. Ac præterea Epiſcopos, atque illis Superiores, eorumque generales Vicarios, prædictoſque omnes intra vnam tantum, vel duas Dietas, prout illorum Priuilegijs cautum reperitur. Rursùs Conſeruatores, qui in præſentia Iudices Synodales non ſunt, immutari debere, atque alios eligi iuxta formam ſuperius præſcriptam. Horum tamen Acta omnia ab ipſis hucuſque geſta, ſi modo ex hoc capite viribus careant, Sacra Congregatio ad cautelam confirmauit, iuſſitque perinde valere, ac ſi à Conſeruatoribus legitime deputatis proceſſiſſent, Cæterum quoad alia capita cen-

ſuit

fuit septimam Synodum Prouincialem Mediolanensem fore per omnia exequendam iuxta literas in forma Breuis Sanctissimi D. N. D. signat.

Horatius Cardinalis Lancellottus.

Locus sigilli.

Pij II. Bulla de Clericis male promotis.

Cum ex sacrorum ordinum collatione, & infra. Cum itaque sicut fide dignorum relatione, non nisi molestè accipimus, quod nonnulli Clerici extrà tempora à iure statuta: quidam ante ætatem legitimam: aliqui verò sine dimissorijs litteris, contra sanctiones canonicas, se faciant ad sacros Ordines promoueri: Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, vt alijs in posterum committendi similia aditus præcludatur, auctoritate Apostolica, præsenti constitutione perpetuò valitura, statuimus, & ordinamus, vt omnes & singuli qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora à iure statuta, siue ante legitimam ætatem, vel absque litteris dimissorijs, etiam citramontani à citramontanis, præterquam si in hoc vltimo casu per Cameram Apostolicam iuxtà ipsius stylum ordinati fuerint, ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, à suorum executione ordinum ipso iure sint suspensi: Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, propter quam, vltrà alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas, beneficijs Ecclesiasticis, quæ obtinent, possint iure priuari.

Pij

Pij V. Bulla de confidentijs Beneficialibus.

Intollerabilis multorum peruersitas, & infra. Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacunque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personæ, simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferantur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.

Itidem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisurus, fructus illius, vel partem, ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, vel cedens, vel alius per se, vel alios scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat; & pariter si à patrono etiam Laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si Clericus prædictæ Cam. aut Cardinalis, aut aliàs à solutione iurium ipsius Cam. vel etiam Cancell. Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicuius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio

be-

beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem, modico spacio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut Beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit, fueritue concessus.

Postremò, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacunque auctoritate, Ecclesiam, monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusque huiusmodi litteris prædictis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius partis conscientia sit admissum.

Ad probandam vero plenè confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæ præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ: videlicet.

Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut Beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipien-

piendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si, vel sola procuratoris depositione, vel libris rationibus mensariorum ex parte dimittendis expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alicui facta, quacunque auctoritate, de Beneficio Ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios, intercesserit, vel aliàs in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij, de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem &c. Decernit vt duo testes valeant singulas præsumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur criminosi, & cæteri omnes, qui in casibus simoniæ recipi possunt ad perhibendum testimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiusmodi beneficia confidentiam consecuta, reseruata existere dispositioni Apostolicæ, confidentiarios autem obtentis beneficijs, pensionibus, administrationibus, officijs & dignitatibus priuatos esse, ac inhabiles ad quascumque in futurum reddi, prout priuat, ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris subsidium excommunicationis sententia innodat, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quam à Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Pij V. Bulla de Horis canonicis.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, vt quicumque habens beneficium Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses quam illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: sed eos, tanquam iniustè perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda: Nos huic rei euidentius, atque expressius prouidere volentes, statuimus, vt qui horas omnes Canonicas vno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui verò matutinum tantùm, dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat: tametsi aliquis Choro addictus, non recitans, omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit, fructusque, & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia iuxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel aliàs sibi lucrifecisse prætendat. Is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem: Item ille qui primis sex mensibus officium non dixerit, nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat admisisse. Declarantes præstimonia, præstimoniales portiones, & qualiacunque alia beneficia, etiam nullum omninò seruitium habentia, obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicunque pensionem fructus, aut alias res Ecclesiasticas vt Clericus percipit, eum modo

præ-

prædicto ad dicendum officium paruum Beatę Mariæ Virginis decernimus obligatum; & pensionum, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum, statuti, declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo, Quingentesimo, septuagesimo primo, Duodecimo Kal. Octobris. Pontificatus Nostri Anno sexto.

Cæ. Gloriemus.

Decretum de vit. & honest. Cler. Collectum ex Conc. Prou. 1. & 4. hoc tit. & de diuin. off. ac ex. 5. de Chori disciplina.

QVales eos esse oporteat, qui diuino cultui sacrisque Misterijs consecrati sunt; cælestis magister Christus Dominus docuit illis verbis: vos estis sal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere, nihil gerere, nihilque præ se ferre oportet, quod non simplex, castum, integrumque sit, vt modestiæ, morum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quasi lumen ipsi præbeant: Quare Clericorum animis nihil frequentius insigi oportet, quam Canones, decreta, constitutiones, vitæ honestas, sanctitas.

Et quoniam Concilijs Prouinc. 1. §. piè & 4. tit. de vit. & honest. & 5. de Chori disciplina multa hoc de genere præscripta sunt. Ideo enixè in Domino hortamur, & obsecramus omnes vos, vt assiduè ipsum concilium

præ manibus habeatis, & quæ ibi præscripta sunt diligenter exequamini, præcipuè verò illud curatis cordi sit, vt ter in hebdomada, aut eo etiam sępius, quo, vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem diuini sacrificij vsum postulabit. Missæ Sacrum faciant, porrò cęteri Clerici singulis mensibus: Diaconi verò, & Subdiaconi, bis saltem Sacram Eucharistiam sumant in mense; Parochi autem, quos in hoc negligentes viderint, ad Episcopum deferant.

Diuinum officium, qui beneficiati sunt, vel sacris initiati, sine iusti impedimenti causa ne intermittant, memores quod vltrà mortalis peccati commissionem, beneficiorum suorum fructus etiam suos non faciunt, sed tanquam iniustè perceptos in eius Ecclesiæ fabricam, vel pauperum Eleemosynam erogare debent; & quod si XV. dierum spatio bis illud ommiserint, iure beneficio priuari possunt: ac proinde Nos monemus tenore præsentis decreti omnes Beneficiatos, vt ad præscriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero initiati in hoc delinquentes nos seueros vltores experientur.

Clerici Cathechismum Romanum, Sac. Conc. Trid. & Prouincialia; necnon Diœcesanas constitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iussu nostro æditum sibi comparent; ad eiusque præscriptum officium diuinum recitent.

Parochi nonnisi librum Ritualem iussu fœl. rec. Pauli V. æditum in sacramentis ministrandis adhibeant, summas casuum conscientiæ, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferant tonsuram; in habitu autem non sit, nec exquisitæ elegantiæ cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ sordes appareant: sit procul habitus & ornamenti nouitas, serici vestimenti vbique vsus

ab-

abſcedat, & reliqua, quæ de Clericorum veſtitu eodem Concilio præſcripta ſunt accuratè exequantur.

Monitiones. ex Conc. 4.

1 PRimò, fratres, & filij in Chriſto chariſſimi, memores perpetuò eſtote vocationis, qua vos dignatus eſt Dominus noſter.

Qua aſſidua recordatione, memoriaque excitati eam vos virtutem induite, vt videant alij, quaſi lumen aliquod veſtram ſanctitatem elucere. Quæ ſi magna in alijs vitæ Chriſtianæ inſtitutis requiritur, certe in vobis, qui myſteriorum Dei miniſtri, diuinæque gratiæ diſpenſatores eſtis, maior ineſſe debet.

Et ſicut ſacro ordine à reliquis hominibus ſeiuncti eſtis, ità à communis fidelium vitæ vſu ſeiuncti, præcipuum quoddam, atque hoc præſtantibus viuendi genus ſequimini, quo ordinis dignitate præcellitis.

Cœleſtem in terris vitam, tamquam Angeli Dei, moribus veſtris exprimere vſque adeò ſtudete, vt à vobis diuinarum virtutum exempla ad cæteros emanent.

Vna animi conſenſione, vnoque ſpiritu in iis elaborate, vt & diuino cultui, & cœleſtium rerum meditationibus, & orationi, & ſacrarum, eccleſiaſticarumque litterarum ſtudijs vacetis: tùm depoſitis ſæcularibus, vanisque ſollicitudinibus ab omni vitio alieni, in via Domini rectè ambuletis.

Charitatem in primis, quæ Seminarium eſt omnium virtutum, omni ſtudio amplectimini.

Humilitatem, Manſuetudinem, Patientiam, Iuſtitiam, Temperantiam, officiaque Chriſtianæ pietatis reliqua colite. Quæcumque denique ſunt vera, quæcumque pudica, quæcumque ſancta ac religioſa, ea cogitate, eaque agite.

Virtutes ſanctorum Patrum, quas præcipuas, & quaſi hæreditarias nobis ad imitationem reliquerunt, non adumbrare ſolum; ſed omninò exprimere certatim contendite.

Vtque illi, ſic vos abſtinentiæ, & ieiunijs dediti, clericalis diſciplinæ, ac vitæ caſtiſſimæ ſtudioſi, tùm patriæ cœleſtis ſitientes, Deo ſeruite aſſiduis diuinarum laudum officijs, & in Eccleſia, quaſi in perpetua veſtra Sacerdotali, Clericalique ſtatione, continentur verſamini

Quæcumque demùm de muneris veſtri partibus, de vitæ modo, vel Pontificum ſanctionibus, vel Oecumenicis Concilijs, vel Prouincia-

libus, Diœcesanisque Synodis, vel alia ratione præscripta sunt, ea vos seruate, ac præstate diligenter.

Omnes, qui Canonicarum horarum officijs deuincti estis, statas eas preces horarias recitate ad præscriptam Calendarij anniuersarij rationem, ac ritum.

Nec verò negligenter, sed attentè, piè, decorè, supplicique mente illas dicite.

Studiosè propterea legite, quæ præsertim à beato Antonino Archiepiscopo conscripta sunt de negligentia in persoluendis horis Canonicis, vt quæ eo nomine errata sunt, omnino caueatis.

Expletis Canonicarum horarum officijs, si quid in illis aut negligentia, aut alia culpa commiseritis, paululum colligentes vos, veniam à Deo petitè.

2 Qui Sacerdotes estis, Missæ sacrificium sæpius facite sanctè ac religiosè.

Ad illud faciendum parate vos omni pietate in tàm alti mysterij meditatione toto animo defixi; & quò purius id faciatis; propriam conscientiam diligenti, accurato, frequentique examine discutite; tùm singulis saltem hebdomadis, atque adeò sæpius & omninò semper, cùm peccati mortalis conscij estis, vni è confessarijs Sacerdotibus, ad Cleri confessiones audiendas constitutis, confitemini.

In ea sanctissimi sacrificij actione ab erroribus vel leuissimis omninò cauete.

Quæ de illo piè, ritèque celebrando præscripta sunt, ea vos studiosè, dilingenterque seruate.

3 Diaconi, Subdiaconi, & Clerici inferiorum ordinum, quicumque estis, quæ de confitendis sæpè peccatis, de Communione frequenter sumenda vobis iussa sunt, integrè, & sanctè omnia, vt debetis, præstate.

Confessarios Sacerdotes, per nos vobis constitutos, quos etiam tamquam vitæ vestræ duces, ac magistros elegimus, adite.

Ecclesiasticæ militiæ omnes vos adscripti estis; ad pietatis, religionisque exercitationes vos vocatos esse cognoscite.

In omni in primis sancta oratione vos assiduè exercete; tùm in meditationis, tacitæque piæ orationis studio singulis diebus, certo temporis spacio, toto castissimi animi sensu incumbite.

Hæc sanctis precibus, præter cætera, supplices, præsertim afflictis rei Christianæ temporibus, orate patrem misercordiarum, & Deum totius consolationis.

Vt misereatur populi sui.

Vt

Vt fidelium animos ad vitia fugienda, ad virtutesque amplectendas sancti Spiritus sui ardore inflammet.

Vt è Principium, Regumque animis euellantur, si quæ sunt discordiæ semina.

Vt ijs vna animi consensione Christi regnum propagare studeant, vnamque Dei gloriam, atque Ecclesiæ matris defensionem propositam habeant.

Quicquid vero temporis à diuinis officijs, ab orationis, contemplationisque exercitatione, ab Ecclesiasticis functionibus, & ab alijs necessarijs actionibus vacuum habetis, non in otio, neque in desidia, nec verò in rerum nouarum curiositatibus illud conterite: sed cùm in sortem Domini vocati sitis, in eius lege die, ac nocte meditemini.

Sacrarum igitur litterarum studia diligentius colite, quæ vsque adeò complecti debetis, vt qui aspernetur, contrà eum dicat Dominus.

Quia tu scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.

Frequentes ad statas lectiones, & ad litterarum tractationes vobis præscriptas couuenite.

Attento animo in ijs adeste, atque in dies ad vberiorem sacrorum studiorum fructuum progessionem aliquam habete, vt ad Episcopatum aliquando vocati, & diligentiæ, & doctrinæ testimonium detis.

Si qui estis, qui vel tarditate ingenij, vel ingrauescente ætate magnum in litteris progressum habere non potestis, ne desistite tamen primùm oratione frequenti intelligentiam vobis necessariam à Deo petere; tùm eò diligentius, ad pietatis, modestiæque studium, ac sanctorum morum disciplinam incumbite; tùm sæpius Sacerdotes peritiores consulite; & ad Clericales, Sacerdotalesque exercitationes conuenite, & libentius, & frequentius.

Concionibus etiam, atque lectionibus sacris, quæ in Ecclesia constitutis diebus habentur, cùm omnes, quicumque estis, tùm maximè quibus potissimùm conciliaribus decretis iussum est, quo decet, habitu, frequentissimi adeste.

Lectione librorum spiritalium, & clericalium, qui probati sint, animos mentesque vestras pascite.

Quattuor præsertim locos, ex Catechismi Romani doctrina, de duodecim fidei articulis, de septem sacramentis, de decem præceptis, de oratione Dominica, in promptu, atque explicatè habere, omni studio contendite.

Cum ijs, & præceptorum Ecclesiæ cognitionem, & preces horarias

recitandi peritiam, & Ecclesiasticorum rituum, cæremoniarumque notitiam coniungite.

Pauculos libros, quorum necessarius delectus vobis, decretis, vel Prouincia'ibus, vel Diœcesanis præscriptus est, habere ne ommittite, aut negligite.

Qui pro facultatibus, proque studiorum ratione plures habere possunt, eorum optamus, & laudamus in ijs comparandis diligentiam.

At libros de rebus iocosis, ridiculis, obscœnis, inanibus, ad poesisque profanæ studium pertinentibus, vulgari, aut latino sermone conscriptos, procul abijcite.

Nec verò musicas cantiones ridiculè, voluptuosè, parumque pudicè exaratas adhibete.

Quotidie aliquid ex sacris Biblijs legite; ac, si per ecclesiasticas occupationes licet, qui apti estis, aliquid item ex sanctorum Patrum opusculis Gregorij Magni Pontificis, Cypriani, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, Bernardi, & aliorum, qui sanctitatis & doctrinæ laude in Ecclesia celebrantur.

In ijs ad legendum, sanctissimum patrem Ambrosium Episcopum vobis potissimùm proponite.

Illius præcipuè librum de Sacerdotali dignitate legite, quo libro Ecclesiasticos homines commonuit de perfectæ vitæ institutione.

Libros item officiorum, quos vbi primùm Episcopus is factus est, Cleri Mediolanensis potissimum causa editi, in manibus assiduis habebit.

Hos, atque alios prætereà libros de Sacerdotalis, Clericalisque vitæ rationibus, & officijs, de animarum cura, de Christianæ pietatis studijs, & exercitationibus, deque alijs eiusdem generis piè confectos, ità legite, vt quæcumque ad vitæ sanctæ normam accommodata ex illis animaduertistis, ac didicistis, moribus exprimatis.

Conciliorum item Prouincialium, & Diœcesanorum Constitutiones, & decreta non percurrite solum; sed vsque adeò studiosè legite, vt, quæ legeritis post etiam taciti vobiscum aliquando mente reputetis, ac videatis simul non solum si quicquam est, quod contrà illorum præscriptum egeritis, verùm si quid etiam aliud est, quod ex eisdem exequi, præstariuè omiseritis, aut neglexeritis. Quod vt præstetis, curate omninò, atque efficite.

Estis, diuina misericordia in Ecclesiastico ordine constituti, ad gloriam Dei conseruandam, propagandamque: ideò tùm ordinis vestris ministerium, quod explere debetis, videte; tùm illius dignitatem, ac decorum seruate.

In

In incessu, statu, gestu, ità vos prebete, vt ab ordinis, quem suscepistis, nomine, & ratione, nullo sanè modo discrepetis, proposito vobis beati patris Ambrosij iudicio, qui Clero abscribi hominem recusauit, propterea quòd eius gestus, & incessus dedeceret.

Habitu non exquisito, non delicato nimis, non serico, ne ornamento quidem: rursùs non sordido, non neglecto, sed graui, & talari, atque eiusmodi tùm domi, tum foris pro vniuscuiusque vestrum ordinis, gradusque ratione vtimini, vt à decretis eo de genere editis, nulla in re, vel minima, discedatis.

Coronam, quod insigne est ordinis Clericalis, pro ratione ordinis, quo vos singuli initiati estis, latam, & conspicuam deferte.

Parca, & frugali mensa contenti sitis, & supellectili etiam modesta, ac tenui potius.

Ab omni splendido apparatu, pompaque sæculari abstinete.

Quæcumque acu picta, variè intexta, aulæa item, peristromata reijcite.

Imagines domi non profanas, sed eas habete, quæ pietatis, ac religionis argumentum, & adiumentum præbeant.

In omni vita à fastu, luxu, ambitu, ambitioneuè, & à vanitate longè refugite.

Nec verbis quidem præscriptum vitæ modum peruertite.

Nihil scurriliter, nihil iocosè, nihil indecorè, nihil turpiter loquamini.

Absint à vobis maledicta, obtrectationes, curiositas, leuitas, assentationes, ac nugæ.

Temperantiæ Clericalis disciplinam vobis præscriptam in reliquis etiam omninò tenete.

Comessationes, compotationes, conuiuia publica, laicaliauè tùm maximè in quibus mulieres intersunt, euitate.

Hospites excipite: at illis excipiendis intrà parsimoniæ fines vos continete; ità vt Clericalis frugalitatis, non sumptuosi conuiuij testes illos habeatis.

A ludis, spectaculis, circulatorumque atque id genus vilium hominum præstigijs procul estote.

Arma abijcite.

Sic denique cor vestrum corroborate, vt inania spectacula non appetat, à mundi ludis, atque ineptijs abhorreat.

Sensus autem vestros ità dirigite, vt cùm à Deo vtiliter dati sint tamquam rationis ministri, nè eos perperam adhibeatis, sicut satellites cupiditatum.

Sit

Sit igitur vester oculorum aspectus simplex, & publicus.

Aurium sensus, castus, & prudens; casta mens, casti omnes sensus.

Vitæ, & morum consuetudo casta, & spiritualis.

Ad eorum Sacerdotum, qui in eiusmodi vitæ studijs, ac disciplina exercitati sunt, familiaritatem vos adiungite, ex qua vobis vestræ ad sanctè agendum progressiones constent.

Ad castitatem autem conseruandam munite omnem viam.

Legite propterea sæpè illum beati Cypriani martyris de singularitate Clericorum librum, qui vos in hac, vt in alijs instruet virtutibus.

Suspectarum autem mulierum consortium omninò vitate.

Cum alijs verò quibusuis mulieribus, quamuis vel arctissimo consanguinitatis, vel affinitatis vinculo vobis illæ coniuncta sint, nè in eisdem domicilijs, ædibusuè simul habitate, nisi cùm ex causa alicui vestrum aliquando Episcopalibus litteris permissum sit.

In famulatu laicorum nè sitis, multo minus fœminarum, quamuis nobilium.

Ne verò illas Musicam, litterasuè docete, nisi scripta nominatim facultate ab Episcopo permissum cuiquam sit.

Aedes Ecclesiasticas nè laicis locate, nisi concessu Episcopali.

Ac nè ipsas quidem patrimoniales locationi ijs date, quorum vita, moresuè suspecti sint.

Sæcularibus verò negotijs, vt est sancti Pauli Apostoli documentum; nè vos implicate.

A cuiusuis generis mercatura quæstuosa, omni negotiatione, prædiorum conductione, tùm alijs, vt Prouinciali decreto vobis interdictum est, prorsùs cauete.

Ne pecuniæ, lucriuè auidi sitis: nemo potest seruire Deo, & mammonæ: aut enim vnum odio habebit, & alterum diliget; aut vnum sustinebit, & alterum contemnet, inquit Christus Dominus.

Si qui pauperes estis, nè cupiatis diuites fieri, vt nè incidatis in tentationes multas, & in laqueum diaboli.

Paupertatem vestram, nè molestè ferte: paupertatem dilexit, & docuit cælestis magister Christus, qui nascens in præsepio ponitur, & nudus in cruce moritur.

Scitote paupertati socias adiungi, sobrietatem, abstinentiam, & reliquas virtutes, quibus prælucere oportet ministros Dei.

Præponite vobis sanctorum veterum patrum vitam, qui lucrum non spectabant, temporalia non quærebant; & nihil ijs tamen

decrat;

deerat; imò paupertate illis aliquando abundabat, quod alijs erogarent.

Nè igitur quia tenuem redditum habetis, lucrum quærite, nec quæstum vos appetendo, iniuriam vestro ordini facite, auaritiæ sordibus volutati.

Non sæculi vos mercatores, non mammonæ ministri estis, sed Christi mercatores, nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, sed bonorum operum abundantia, cum charitate coniuncta, facite thesauros in cœlis.

Studete vos lucrari animas Deo, & cœleste horreum augere.

Exemplo sanctorum, vos paupertate, sobrietate, ac parsimonia, ità agite, vt non modo à superuacanearum rerum vsibus abstinentes; sed vestro etiam defraudantes victu, Ecclesias vestras & Altaria exornetis, sancta, tecta habeatis, sacra supellectili instruatis. Alienis item necessitatibus subueniatis, & pauperibus opitulemini.

4 Qui vberiores Ecclesiasticos redditus habetis, Ecclesias è quarum prædijs fructus percipitis, eò magnificentius, & augustius, quò amplioribus donis, bonisuè, augustiorique liberalitate illæ dotatæ sunt, illustri structura, præclaro operè reficite, egregijs muneribus exornate, tum omni Ecclesiasticæ supellectilis apparatu instruite.

Christi visceribus substantiam Ecclesiasticam erogate, pauperibus scilicet peregrinis, viduis, pupillis, ægrotis, in vincula coniectis, captiuis; quibus egentibus, & esurientibus cum subuenire possitis, si alimenta necessaria denegatis, violatæ charitatis rei estis in conspectu Domini.

Memores estote eius, quod à sanctissimo Patre Ambrosio scriptum est, sua fideles eo animo obtulisse Ecclesiæ ministris, vt per eorum manus, quorum fidei, atque integritati summa omnia tribuebant, ad pauperes peruenirent.

Vos item alij, quicumque estis, quorum fidei Christi patrimonium propriè ad diuini cultus, pauperumque vsum commissum est, cauete, ne ambitione, aut cupiditate pro lapsi, in alium, quàm cui addictum est, conuertatis: idque propterea sacrilegij rei, damnationem æternam subeatis.

5 Vniuersi autem vos, & singuli Ecclesiastici ordinis homines, vt summatim complectamur, quæ muneris vestris sunt, vobiscum frequenter recolite, ministerium vestrum explere studete, sanctissima studia religionis, & officij vestri rebus alijs potiora ducite. In rerum diuinarum, sacrarumque cognitionem omni cura incumbite: quæ diuina, quæ sempiterna sunt, diuitiarum, & honorum, & terrenarum rerum

rum cogitationibus abiectis, amplectamini: restincto cupiditatum ardore integros, castosque vos seruate: mundi voluptates, quæ a diuinis præceptis detorquent, declinate: prædiorum Ecclesiasticorum, quæ non auaritiæ præda, sed instrumenta charitati relicta sunt; redditu, & fructibus non abutamini; humilitati studete, charitatis opera præstate, induimini Dominum Iesum Christum: sanctorumque eius facta imitamini, vt & horum imitatione, & illius in primis diuinis præceptis, institutisque conformati, in vocatione, qua vocati estis, dignè Deo ambuletis, tùm vitæ vestræ splendore laicis hominibus lumen præferatis ad vitam sanctè instituendum, tùm vos repositam vobis iustitiæ coronam demum percipiatis.

Omnes prætereà, & singuli, qui huius Ecclesiæ ministerio adscripti aliquo modo estis, & Diœcesim, & Ecclesias, quas in ea obtinetis, quibusque adscripti estis, stationes vestras, in quibus manendum vobis sit, putate.

In illis ipsi residete.

Ecclesiasticas ipsas ædes habitate; ibique domicilium vestrum verè constituite, & habete.

Debitis muneribus, atque oneribus satisfacite.

Alia item agite, ac præstate ex præscripta Conciliaribus decretis fructuosæ, salutarisque residentiæ ratione.

6 Quicumque item Clerici minorum ordinum estis in Ecclesijs, quibus adscripti estis, singuli ordinis, qua initiati estis, fructiones tali pietate obite; vt digni habeamini, qui deinceps altiorem gradum assecuti, sanctæ Dei Ecclesiæ inseruiatis.

Nemo autem vestrum, quicumque estis, si alicui functioni estis deputati, ab ecclesiastica statione, personalisque residentiæ munere discedat, nisi causis per Episcopum probatis, & etiam concessu litteris expresso.

Hæc, quæ communiter, atque vniuersè vos moniti estis, singuli seruate, studiosè ac diligenter.

7 At prætereà sigillatim, nominatimque vos, qui in Cathedrali Ecclesia dignitates obtinetis, Canonici item tùm eiusdem Ecclesiæ, tùm reliquarum quarumuis Ecclesiarum Collegiatarum, vel vrbanarum, vel diœcesanarum, quicumque sitis in omni Canonicalis disciplinæ officio ità agite, vt Canonicè, nempè Canonum legibus, ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Prouincialium, Diœcesanarumque rationi congruenter viuatis: Idque primò maximè studete, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tùm

Tùm singuli vos, ordinis dignitati, aut Canonicatui annexi functiones explete: Canonicalisque muneris partes præstate omnes in choro statis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus, pias, religiosasque fundite precationes.

Dùm eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitantes adestote; non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis statu.

Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè, diuinas laudes concelebrate: & psallite Deo in conspectu angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In Choro nemo priuatim, nemo tacitè officium recitet; sed omnes pariter, quicumque adestis, senes cum iunioribus, laudate nomen Domini in psalmis, hymnis, & canticis.

A quibuscumque colloquijs, & à litterarum, librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demum omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ità vt vestro exemplo alijs Sacerdotibus, Clericisque, & rectè, ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In psalmorum autem, canticorum, & hymnorum, intelligentiam studiosè incumbite: vt, dùm psallitis, pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnem pietatis, deuotionisque affectùm excitetis.

Non ordinariæ distributionis lucro adducti; sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis officijs adeste, vt verè, ex animoque psalmi verba illa concinnatis. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officijs absolutis, paululum omnes in Choro piè orate, inde abeundi signo per præfectum dato, consurgentes, quo ordine ad Chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illas induti estis, & superpellicea sine strepitu vllo, vt susurratione deponite.

Canonicales vestros conuentus statis hebdomadæ diebus capitulariter habete.

Omnes, qui debetis ad illos conuenite.

Inde nè discedite, nisi missione à Capituli præfecto impetrata.

Sin-

Singuli ordine, & loco sedete.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præposterè.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias cauete.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli statas orationes dicite.

Priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam, tùm quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, nè negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Prouincialibus constitutionibus vobis præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordi voluntate & charitate fraterna vos inuicem diligite. Canonici enim estis, qui sicut pro collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ità vno pacis, & charitatis fœdere, vnaque animorum consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri, quorum erat cor vnum, & anima vna experiundo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit, habitare fratres in vnum.

8 Quicumque verò estis, qui inter Canonicos, Præpositi, aut Archipresbyteri, aut alterius dignitatis nomen, gradumuè obtinetis, sicut honore, & dignitate præstatis, ità virtutum exemplis, vigilantique in vestri muneris, curæuè partibus obeundis sollicitudine prælucete.

9 Parochi præterea, & cæteri quicumque estis, etiam præpositi, Archipresbyteri, alijuè, qui animarum curam geritis, præter ea, quæ vos cum reliquo Clero communia vniuersè monuimus, illa etiam, quæ præcipuè de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

In primis oues, vobis concreditæ, cognoscendæ sunt, & appellandæ nominatim, pascendæ, & custodiendæ item.

Animarum igitur numerum in Catalogum redigite ad præscriptam normam.

Eorum, qui baptizantur, qui item confirmantur, & compatrum etiam, qui adhibentur, nomina describite.

Matrimonia in Codicem referte.

Parochiæ vestræ incolarum vitam, & mores inuestigate.

Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut si qui sint, qui hæreticorum libros habeant, vendant, emant, impor-

portent, vel legant, eosque statim denunciate.

Monete etiam populum, vt id ipsum etiam præstet, ad nostri edicti præscriptum, quod statis temporibus de more promulgate.

Perquirite de dictis, & factis eorum, qui ex hæreticorum finibus veniunt.

Dispicite, si qui è Parochiæ vestræ finibus ad loca proficiscantur, vbi impunè prædicatur, quod à Catholica fide alienum est; tùm etiam an ij profectionis facultate impetrata agant ad præscriptum decreti in Concilio Prouinciali tertio promulgati.

Inuestigate prætereà de ijs, qui in vestra Parochia docent, eorundemque mores, vitam, & fidem obseruate, ac reliqua de ijs ipsis præstate, quæ Concilijs Prouincialibus præscripta, iussauè sunt.

Videte, & cauete, nè superstitiones, magicæ cantiones, & eiusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint.

Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, concubinarios, adulteros, vsurarios, blasphæmos, & denunciate.

Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui festis diebus non Deo, sed aleis, ludis choreis, diabolo seruiunt, quique festorum dierum cultum quouis modo violant, quales, quales sint: neque obseruant Pontificias, neque Prouinciales de diebus festis colendis constitutiones, aut Edicta Episcopalia.

Istos ab ea malè agendi corruptela reuocare, ac deterrere, omni pietatis officio studete, tùm Episcopo etiam, sicut opus erit, significate, vt pro curæ Episcopalis officio salutare remedium afferatur.

Rursus agnoscite etiam pauperes, viduas, pupillos, cæterosque aliena ope egentes, quibus, & salutari consilio, & consolatione, & re subuenite; aut si minùs re potestis, cohortatione alios accendite ad eos subleuandos.

Sique illorum grauior inopia deposcit, festis etiam diebus à pia fidelium liberalitate aliquid in Ecclesia colligendum curate, vt ab Episcopo præscribetur, quod ipsis in eleemosynam conferatur.

Seorsum etiam locupletes Parochiæ incolas conuenite, quibus pauperum egestates proponite, & ostendite eis diuitias à Deo propterea etiam esse tributas, vt inopibus succurrant.

Si qui autem potentiorum opibus in causa aliqua oppressi sunt, illos vnicè, atque intimè eorum patrocinio commendate, qui vel ex suscepto officio id præstare debent, vel quibus Episcopus hanc curam dederit.

Pascite in primis populum vobis commissum prædicatione verbi Dei,

Dei, salutaribus montis administratione item sacramentorum exemplo, & oratione.

In verba Dei exponendo planè obseruate quæ constitutione Prouinciali, & alijs concionatoribus, & vobis præscripta sunt.

Pueros festis, Dominicisque diebus, in Doctrinæ Christianæ rudimentis instruite.

Prouectioris ætatis homines ad eadem intelligenda inuitate.

Patres, matresque familias monete, vt filios, filias, cæterosque quos in familia habent, ad statas Doctrinæ Christianæ scholas ipsi conducant.

Confratrum, qui ijs scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibete, curateque, vt mutua inter eos charitas, morumque disciplina conseruetur.

Alios etiam ad tàm pium opus amplectendum alacriores reddite, atque excitate tùm assiduis vestris cohortationibus, tùm promulgatione thesauri spiritualis indulgentiarum, ijs concessi, qui ijs scholis ascribuntur, in illisque operam nauant.

Ne omittite diebus festis inter Missarum solemnia aliquid ex ijs, quæ in Missa leguntur, fidelibus exponere, & sanctissimi illius sacrificij mysterium aliquid explanare, & aliquando sanctiores illius sacrarum cæremoniarum, rituumque rationes, & significationes explicare, quò diligentius instructi in dies sacrosancto illis sacrificio religiosius intersint.

Docete item, quomodo fideles signo Missæ celebrandæ dato se corde contrito ad eam sanctè audiendam parent.

Curate, atque efficite perpetuis vestris monitionum officijs, vt in illa viri aperto capite, mulieres velato, & in omni eius parte vtroque genuflexo, prærerquàm in Euangelio adsint.

Instruite etiam eos, quàm religiosè non solùm in Missæ sacro, verum etiam in diuinis alijs officijs versandum.

Quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum.

Quam valdè, dùm illa fiunt, celebranturuè, fugiendæ confabulationes, colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imò verò inanes cogitationes, quibus à pia meditatione, & mysteriorum, quæ aguntur, contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur: quàm denique studiosè vitanda reliqua omnia ab eorum officiorum sanctitate, & cultu aliena.

Rursùs quàm sanctè item, quàm religiosè, & quàm demisso, humilique habitu in supplicationibus, litanijs, & stationibus versandum sit.

Qua

Qua reuerentia, quouè pietatis studio in Ecclesijs, locisuè sacris manendum sit, quæuè ab alijs procul abesse debeant, idque ex sanctionibus Pontificijs, constitutionibus conciliaribus, Episcopalibus præterea edictis.

Qua etiam non solum intima religiosi animi præparatione, sed externa etiam cultus, vestitusque modestia, humili genuflexione & armis depositis, ad sanctissimam Communionem; tùm etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

Tùm docete, ac monete quomodo dies festi colendi, & sanctificandi sint.

Ostendite indignissimum esse sacris illis diebus non modo à nefarijs operibus, illicitisque negotijs non abstinere; verùm etiam religionis, ac pietatis opera non præstare omni diligentia.

Ac prætereà nefas esse sacros dies ad maxima Dei beneficia colenda, summasque ei laudes persoluendas, ac debitum sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci, quæ ab eo cultu abhorrent: qualia sunt tripudia, ludi, choreæ, spectacula, quibus ad turpes illecebras incitantibus, salutis humanæ hostis, diabolus oblectatur.

Denunciate item stata sacrorum temporum ieiunia; docete quomodo ieiunandum, quæ peccati grauitas in violandis sacris ieiunijs.

Quæ prætereà Christianæ pietatis officia in sanctorum vigilijs.

Quàm sanctè obseruandum quadragesimale ieiunium: statis autem solemnibus, vel Aduentus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebritatibus præmonete fideles, atque diligenter ex pastoralium etiam litterarum præscripta recitatione ac ratione instruite ad sacra illorum temporum mysteria, sanctis pietatis officijs religiosè colenda.

Vtque ijs omnibus pro temporum, solemnitatumque ratione isti instrui possint; sæpè monete, vt Dominicis, alijsque festis diebus, quemadmodum sacra Tridentina Synodus optat, ad Parochialem Ecclesiam conueniant.

Qua in re sæpius monitionem pastoralem eo de genere frequenti populo legite.

Sæpe autem, ac diligenter eosdem docete, quam assiduè orandum sit.

Quomodo & tacita supplicis mentis meditatione, & pijs statis orationibus precandum.

Quàm studiosè, ac religiosè suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quàm diligenter illud semel susceptum piè retinendum.

Ideóque cùm alias sæpè in anno eam orandi rationem, cum indulgentijs concessis per summa capita explicate; tùm præcipuè diebus Concilio Prouinciali tertio constitutis in maxima populi frequentia descripto pronunciate, atque euulgate.

Dominicis diebus instituite populum, & monete, pro quibus oret, vt est in eodem Prouinciali Concilio decretum.

Tùm præterea quas, singulis hebdomadæ ferijs, præcipuas præcationes, Christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propositas in promptu habere possit.

Quàm sæpissimè verò sermonibus vestris populo proponite locos perpetuæ Christianæ meditationis de morte, de iudicio, de inferno, de gloria, & de præmio paradisi.

Monete præterea sedulo, ac frequentissimè patres, matresque familias, vt libros, familiamque suam ad pietatis, Christianorumque virtutum disciplinam religiosè instituant.

Ad hoc propterea patresfamilias inducite, vt de vitæ spiritualis ratione, & pijs exercitationibus libros probatos domi suæ habeant; in quorum lectione versentur; sesequе ac familiam instituant ad sanctè agendam.

De patrum familias officio, familiæque institutione, editam in Concilio tertio Prouinciali Constitutionem in Parochiali conuentum legite, singulasque eius partes explicate.

Tùm alia præterea docete, quæ opportuna existimaueritis, quibus illi se, suamque familiam in Christianæ vitæ institutis, atque exercitationibus conformet.

In officinis etiam, & tabernis disciplinæ, vitæque Christianæ rationes obseruate: si quid autem, vel ab artificibus, vel ab institoribus operarijsuè committi animaduerteritis, quod dissolutæ disciplinæ sit, id officinarum, tabernarumuè dominos grauiter monete, ostenditeque ea in re officij sui partes.

Estis participes; & socij laborum, curæque Episcopalis, & in messe Episcopo commissa, operarij estis, elaborate vnà cum èo, & contendite, vt populus, cuius cura geritur, tamquàm purum triticum, auxiliante diuina misericordia, congregetur in horrea cœlestia.

Depositum custodi, inquit Apostolus Paulus, id quod vobis singulis dictum esse putate, vt in grege, tamquàm deposito fidei, curæque vestræ commisso diligenter custodiendo, ab omnique peccati labe conseruando, cogitationem, sollicitudinem, curam, studiumque omne collocetis.

Paro-

Parochiæ igitur, vnicuique vestrum concreditæ viciniam, cùm à cæteris vitijs omnibus vos singuli sollicite custodite; tùm curate etiam, nè odia, simultates, inimicitię, factiones, temerè iurandi maledicendi, imprecandi, prauę consuetudines, ac nè detractiones quidem in ea sint.

At vitia in primis, & peccata, ad quę populum procliuiorem esse animaduertitis; reprehendite, atque exagitate.

Nec verò dissimulate peccata: sed annunciate populo scelera eius: puplicè peccantes coram omnibus arguite, vt & alij timorem habeant.

Idque agite spiritu fortitudinis Domini, & vt strenui eius milites, bonam militiam militate, nihil planè trepidantes.

Si ab increpatione, vos monet S. Gregorius, reticueritis, quia contra vos odia insurgere reformidatis, non iam Dei lucra, sed vestra quęritis.

Non maledictis, non vexationibus, non calumnijs, non alicuius generis contumelijs illud, vel increpandi, vel palàm arguendi officium deserire, modo Christi, & animarum saluti seruiatis.

Rursùs non aucupandę hominum gratiæ studio id agere desistite: seruus Dei non essem, si hominibus placerem, inquit Apostolus.

Væ vobis tacentibus, aut dissimulantibus, si grex curæ vestrę commissus perierit, sanguinem eius de manibus vestris requiret iustus, & omnipotens Deus.

Si igitur peccatur, nè in increpationibus verba vestra blandientia sint, sed, vt à Spiritu sancto scriptum est, stimuli sint, & quasi claui in altum defixi.

Instate opportunè, importunè, priuatis etiam admonitionibus, consilijs, correptionibus, obiurgationibus, vt peccantes, adiuttrice diuina gratia, in viam salutis reuocetis.

In vsum etiam sanctè ità reuocate fraternam correctionem, vt non modo mutua Christiana charitate vos ipsos corripiatis; sed reliquos item, præsertim Parochiæ incolas id charitatis, & correctionis officium rectè doceatis.

Ad sermonum verò, admonitionum, correctionum partes explendas, locos vobis comparata, pręcipuè ex doctrina Catechismi Romani, in quo magna cum populorum vestrorum salutari vtilitate versari diligenter potestis.

Neque ad hoc multiplicis vestrę Ecclesiasticę tractationis genus negligite adiumenta, quę aliunde vtiliter capere potestis.

Cætera autem officia, quæ in sacramentorum administratione, in

assidua ad frequientem eorum vsum cohortatione, in ægrorum cura, in alijs Parochialis muneris functionibus, vobis Prouincialibus Diœcesanisque Concilijs præscripta sunt, præstate, atque exequimini accuratè: ad earumque Conciliarium Constitutionum, decretorumuè normam, omni obseruantiæ, atque obedientiæ studio vos planè conformate.

Quæ verò decretorum Prouincialium, vel Diœcesanarum partes ad laicos, eorumque Christianam disciplinam attinent: quò sæpius euulgatæ, atque inculcatæ, seruentur diligentius; illas, summatim vulgari sermone expressas, crebrò, prout vsu venerit, populis vestris proponite, denunciate, explicate; atque in consuetudinem inducite.

Quæcumque denique vel ad vos, vel ad laicos curæ vestræ commissos pertinent, ea decreta, quo maximo potestis studio, in omnem executionem, disciplinæque vsum introducite. Videteque in primis ac perpendite, quæ sint, & quàm religiosæ muneris vestri partes: cauete-que vt in officijs, & curæ vestræ functionibus non modo quicquàm vos non committatis, sed nè ommittatis quidem; cùm in sacerdotali vita, pro muneris, quod sustinetis, ratione, tùm grauiores, tùm longè plures, quàm in cæteris hominibus esse possint, omissionis culpæ.

10 Vos præatereà reliqui Sacerdotes, quicumque estis, quibus animarum cura non incumbit, cùm alia omnia, quæ Ecclesiastici ordinis hominibus de diuinorum officiorum cultu, de vitæ honestate; de studijs, & vitæ spiritualis exercitationibus, præscripta, aut monita generatim sunt, tùm quæ nominatim, sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate omninò.

11 Vos item reliqui Clerici inferiorum ordinum, quæcumque ad vos, vel nominatim, vel generatim spectant, agite omnia, sicut Clericalis vitæ ratio, Canonum, & Conciliorum decretis præscripta, postulat.

Christi estis, nempè de sorte Domini, & ipse Dominus sors, pars scilicet vestra, tales præbete vos, vt & ipsi possideatis Dominum, & possideamini à Domino, vereque dicatis, Dominus pars hæreditatis meæ.

Filij mei nolite negligere: vos elegit Dominus, vt stetis coram eo, & ministretis illi.

Videte igitur, quàm valdè intentos vos esse oporteat ministerijs vestris, & quàm magna vitæ, morumque castitate.

Proborum hominum tantum, præcipuè Sacerdotum, vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate vtamini: ex quorum consuetudine

tùm

tùm fructus vos capiatis, tùm Episcopus meliorem in dies de vobis opinionem concipiat.

Maiores veremini, & obseruate: eisdemque rectè monentibus obtemperate.

Præter latinæ linguæ, & litterarum studia, Ecclesiasticæ in primis disciplinæ institutionibus diligenter incumbite.

Sic demùm vos moribus, & vitæ modestia probate, vt & à Parochis, & à præceptoribus vestris, tùm etiam à populo bonum testimonium Episcopus habeat, vosque dignos iudicet, quos maioribus ordinibus adscribat.

12. Vos verò, qui vel visitationis munus geritis, vel Clericalis disciplinæ curæ quouis nomine præfecti estis, vel in Diœcesi Vicarij foranei constituti, in explendis numeris atque officijs, vobis commissi, partibus sedulò inuigilate, atque elaborate.

Onus, quod sustinetis, quàm graue sit quàm plenum curis perpendite; tùm quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte: tùm efficite, vt eius expectationi respondeatis, vigiliarum vestrarum, studijs, assiduaque sollicitudine.

Ecclesias, quæ in vniuscuiusque vestrum regione sunt, sedulò visitate: earumque partes singulas inspicite.

Peruestigate in vniuscuiusque Parochiæ finibus, an aliqua publicorum peccatorum labes; an flagitia, quibus Episcopali cura Episcopus medeatur, necesse sit.

Vniuerso Clero, pro regione commissa, inuigilate diligenter; illudque in primis videte, vt in disciplinæ Ecclesiasticæ moribus, atque officijs se contineat, Clericalisque moderationis legibus congruenter viuat.

Indecentem eius habitum omninò reijcite; morum sanctæ vitæ; sacrarumque litterarum, & institutionis Ecclesiasticæ studia, si quæ in eo languescunt, excitate.

Clerici autem minorum ordinum, in hoc maximè vobis commendati sint, vt illorum omnes, tùm in vitæ moribus, tùm in litterarum, ecclesiasticæque doctrinæ studijs progressiones accuratè exploretis, atque vt maximè potestis, paternis cohortationibus, atque obiurgationibus ijsque assiduis adiuuetis.

Ecclesiarum item cultum, nitorem, ceteraque eius generis omnia curate vestra diligentia, quæ totis in Christo visceribus ab vnoquoque vestrum experitur.

Quæcumque verò, vel Prouincialium, Diœcesanarumque Synodorum

rum

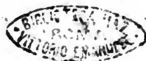
rum decretis, vel præcipuis instructionibus, vel visitationum iussis præscripta sunt, ea omnia, vt re ipsa præstentur, studiosè perpetuò agite.

13 Hæc omnia, & singula his monitionibus nominatim, sigillatimque expressa, tùm cuncta item reliqua, vel Concilijs Prouincialibus, Diœcesanisque sancita, vel alio modo vobis præscripta, vos omnes, ac singuli, quorum interest, quanto potestis amore, & pietate non amplectimini solum, & legite; sed mente, animoque compræhendite, seruate, omnique sollicita executione præstate; totosque vos ad cohortationum, admonitionum, decretorum, & Constitutionum rationem accommodate. Quod omne, vt faciatis, sicut nos pro Episcopalis nostri officij munere vos in hoc Diœcesano conuentu ex Concilij Prouincialis præscripto commonefecimus: ità etiam vnumquemque vestrum, per vnigeniti filij Dei aduentum, per eius Crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, diuinaque contestatione monemus. Rursusque vobis ipsis vniuersis, & singulis edicimus, si quis vestrum Constitutionibus, decretisque vel Prouincialibus, vel Diœcesanis, vestra causa editis, non paruerit, contrà eum nos actores esse Ecclesiasticis, Canonicisque sanctionibus.

Cauete igitur nè quem vobiscum paternè modo agentem, sollicitèque monentem, & in conspectu Dei vos hoc sacro deprecantem, auditis, eundem rursùs in hac vita solum culpas vestras animaduertentem; sed in diuino prætereà iudicio easdem accusantem audiatis.

At ipse Deus, & Pater noster, & Dominus Iesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra, & confirmet in omni opere, & sermone bono; ità vt dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, per omnia ei placentes; sicque sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum, & patrem nostrum, in Aduentu Domini nostri Iesu Christi, cum omnibus sanctis eius. Amen.

FINIS.

Prætermiſſa in Opuſculo de Viſitatione, Auctore abſente.

Pag. 5. lin. 5. à capite adde:

Præſtari tamen debent vecturæ quoque equorum à Viſitatis, nedum eorum pabula, quæ ſemper dari ſolent; quando verè Epiſcopus eget. & alioquin impediretur Viſitatio, ex Theſ. Fori Eccleſ. par. 2. c. 16. n. 43. per tex. ibi cit. imo etiam diuiti Epiſcopo præſtandæ erunt, ſi adeſt conſuetudo. ibid. num. 44. & 45.

Quod attinet ad reſtitutionem dupli in c. exigit, renouatam in Conc. Trid. cit. ea erit intra menſem facienda, ſub pœna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, ab Epiſcopo; ſuſpenſionis ab officio, & beneficio, ab inferioribus: à laicis autē ſuſpenſionis ab ingreſſu Eccleſiæ, & à communione Euchariſtiæ, per extrau. Bened. XII. tit. de cenſ. donec duplum Eccleſiæ grauatæ reſtituerint. vbi etiam habetur, quod Epiſcopus tenetur de facto famulorum ſuorum, ſi ſciat, aut ratum habeat: neq; valet in his caſibus remiſſio donantiū vlla.

Excuſat materia leuis, ex gloſ. in eo. c. exigit. ver. munera. & exemplificat in exportatione caponorum, caſeorum, & flaſcorum vini, & ſimilium, quæ neque mouent aliquem, neque faciunt (ait) donantem pauperiorem. tutius tamen victualia tantum in proprio loco conſumenda recipiuntur.

Ibid. col. 1. lin. 25. Marij lege Mariani.

17. col. 1. & 2. lin. 25. dele: ſedilia. vſque ad, Breuiaria.

21. col. 2. lin. 28. ſententiæ. adde: niſi ex maxima cauſa.

26. col. 3. lin. 14. adde: Crepidæ ſæculares.

In Opuſculo de Synodo errata corrige.

Pag. 8 col. 2 lin. 25 ad lege ob
12 2 10 dele: Abbates, aut
ibid. 19 faciendam. Adde: Abbates autem, Commendatarij
16 1 18 dele: Abbates, deinde
ibid. 2 9 ordo. adde: Abbates, &
22 1 6 Præmotionibus Præmonitionibus
32 7 Annotationes Annotatio 54.
117 2 cleri clerus
ibid. 25 dele: ſi Abbates vocandi ſint, hoc loco vocentur. & transfer in vltimam lineam.
130 18 miniſtro miniſterio
143 27 cogitat cogitate
152 23 editi edidit
ibid. 24 habebit habere
155 14 ſancta ſarta
156 23 qua quo fructiones functiones
157 34 vt aut
159 lin. penult. delerit dederit
160 1 montis monitis
162 14 libros liberos
ibid. 19 agendam agendum
ibid. 21 conuentum conuentu
163 34 comparata comparate
165 13 commiſſi, commiſſis
ibid. lin. penult. experitur expetitur